

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra bohemistiky

Česká filologie se zaměřením na editorskou práci ve sdělovacích prostředcích

**ANALÝZA ZPRAVODAJSTVÍ ČESKÉ TELEVIZE
SE ZAMĚŘENÍM NA POLITICKÝ DISKURS**

**ANALYSIS OF CZECH TELEVISION NEWS WITH
FOCUS ON POLITICAL DISCOURSE**

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Autor: Jan Alexandr Janíček

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jindřiška Svobodová, Ph.D.

OLOMOUC 2011

Bibliografický záznam

JANÍČEK, Jan Alexandr. *Analýza zpravodajství České televize se zaměřením na politický diskurz*. Olomouc: Univerzita Palackého, Filozofická fakulta, 2011. 108 s. Vedoucí diplomové práce Mgr. Jindřiška Svobodová, Ph.D.

Anotace

Předložená diplomová práce se věnuje analýze zpravodajství České televize se zaměřením na politický diskurs. Skládá se ze tří hlavních částí. Jedné teoretické a dvou praktických (analytických). V bakalářské práci jsou analyzovány relace pořadů Události a Události, komentáře odvysílané v období 2. čtvrtletí roku 2010. První praktická část je věnována kvantitativnímu výzkumu struktury politického zpravodajství. V této části je kladen důraz na medializaci jednotlivých politiků a politických stran, okrajově se autor věnuje žánrové variabilitě zpravodajství, problematice gender a průzkumu mediálního publika. Druhá praktická část je zaměřena na kvalitativní analýzu politického zpravodajství z hlediska jazykové úrovně.

Annotation

This bachelor thesis focuses on the analysis of Czech Television news with a focus on political discourse. It consists of three main parts. One part is theoretical and two parts are practical (analytical). The bachelor thesis contains analysis of TV show Události and Události, komentáře, issued in the second quarter of 2010. The first practical part is devoted to quantitative research of the structure of political news. In this section, emphasis is placed on the media coverage of politicians and political parties, partly the author focuses on the variability of genre news, issues of gender and media audience research. The second part focuses on the qualitative analysis of political news in terms of language level.

Klíčová slova

zpravodajství, Česká televize, ČT 1, Události, Události, komentáře, politika, zpráva, jazyk, informační kvalita, objektivita, žánr, tematika, obraz

Keywords

News, Czech Television, Czech Television 1, Události, Události, komentáře, politics, news, language, information quality, objectivity, genre, theme, picture

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Vlastní text práce bez anotací a příloh má celkem 96 242 znaků s mezerami, tj. 53 normostran.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Olomouci dne 11. srpna 2011

Jan Alexandr Janíček

Poděkování

Srdečně děkuji vedoucí práce Mgr. Jindřišce Svobodové, Ph.D. za cenné rady a připomínky. Dále bych rád poděkoval rodině, všem přátelům a známým za jejich podporu.

Obsah

Obsah.....	7
1. Vymezení tématu a cíle zkoumání	9
2. Teoretická východiska	11
2.1 Vztah politiky a médií	11
2.2 Zdroje pro politické zpravodajství	14
2.3 Zásady a specifika televizního zpravodajství	16
3. Zpravodajství České televize.....	19
3.1 Postavení Česká televize na českém mediálním trhu.....	19
3.2 Stručná historie televizního zpravodajství.....	19
3.3 Zpravodajské relace České televize	20
4. Kvantitativní analýza zpravodajství České televize	22
4.1 Obsahová analýza	22
4.2 Medializace politiků a politických stran ve 2. čtvrtletí 2010	25
4.3 Tematická struktura zpravodajství	33
4.4 Gender.....	42
4.5 Žánrová variabilita politického zpravodajství.....	44
4.6 Průzkum publika.....	48
4.7 Závěr kvantitativní analýzy.....	60
5. Kvalitativní analýza zpravodajství ČT	63
5.1 Charakteristika.....	63
5.2 Zvolené metody analýzy	63
5.3 Analýza a hodnocení jazykové úrovně v relacích Události a Události, komentáře.....	64
6. Závěr	75
6.1 Summary	77

7. Seznam pramenů a základní literatury	82
8. Přílohy	85

1. Vymezení tématu a cíle zkoumání

Téma pro svou bakalářskou práci jsem si zvolil na základě dlouhodobého zájmu o českou politickou scénu a její prezentaci v České televizi.

Cílem práce je co nejkomplexněji analyzovat a popsat aktuální stav zpravodajství České televize, speciálně politických zpráv. Z množství stanic, které spadají pod veřejnoprávní televizi, se zaměřím na ČT1, okrajově budu některé analyzované skutečnosti prezentovat v souvislostech také na zpravodajském programu ČT24.

Věnovat se budu pouze zpravodajským pořadům, které o politice informují pravidelně. Toto kritérium na ČT1 splňují relace Události, průběžné informativní relace Zprávy, rozšířené komentované zpravodajství Události, komentáře a regionální Události v regionech. Politice se věnují i další specializované pořady České televize (např. Otázky Václava Moravce či Hyde Park), avšak nesplňují svým charakterem zpravodajské zásady, jedná se o diskuzní pořady.

O politice informují i ostatní české televizní stanice, a to především ve svých hlavních zpravodajských relacích. Specializovaný televizní pořad, který by poskytoval pouze zpravodajství z politiky, v Česku neexistuje.

V úvodu své diplomové práce vymezím vztah politiky s „novinařinou“, vlivy, které se ve větší či menší míře podílejí na formulaci mediálního sdělení.

Samotnou analýzu jsem rozdělil do dvou částí. První zkoumá politické zpravodajství ČT z hlediska kvantitativní obsahové analýzy. Jak uvádí Helmut Scherer v Analýze obsahu mediálních sdělení (Schulz, Hagen, Scherer, & Reifová, 1998), tento vysoce strukturovaný a selektivní proces vychází ze sociálně vědných metod měření a klasifikace. V této části analýzy je nastíněna tematická struktura, žánrové spektrum i poměr výpovědí jednotlivých politiků a politických stran.

V rámci operacionalizace výzkumu jsem si zvolil jako vhodný materiál zprávy uvedené ve výše zmíněných pořadech ČT v období druhého čtvrtletí roku 2010, kdy proběhly volby do poslanecké sněmovny, a téma politiky bylo frekventovanější.

Ve druhé části práce jsem se zaměřil na analýzu kvalitativní, analýzu struktury a výstavby mediálních příspěvků, analýzu nedostatků pravopisných, tvaroslovných, lexikálních a syntaktických a jejich vzájemné souvislosti. Okrajově se dotýkám také textové hermeneutické analýzy, která se s pomocí subtilních interpretačních postupů snaží pod povrchem textu odhalit jeho skryté hlubší struktury. (Hendl, 1997)

2. Teoretická východiska

2.1 Vztah politiky a médií

„Novinář je součástí politiky,“ řekl Martin Komárek¹ v rozhovoru Petra Žantovského (Žantovský, 2006). Vztah politiků s novináři popisuje následovně: „Vzato doslova, obě strany mají na sobě zájem. Novinář chce od politika pokud možno exkluzivní, a pravdivé informace, aby je mohl prodat lidem, a politik potřebuje informovat veřejnost, a ať už v zájmu zákonů nebo práce, kterou dělá, nebo v zájmu vlastním, a to bývá častěji.“

Politici tvoří spolu se sdělovacími prostředky silnou skupinu, jež má moc nastolovat témata (agenda-settings), která doputují až ke konečnému příjemci, v tomto případě divákovi. Zpravodajství znamená pro politiky hlavní způsob komunikace s veřejností. Stejně tak mají média zprostředkovací funkci mezi diváky (voliči) a politiky.

2.1.1 Vymezení vztahu politika - zpravodajství

Vymezení vztahu politika – zpravodajství je poněkud obtížné. Prvním krokem v tomto procesu může být definice obou pojmů.

Nejobecnější definici zpravodajství můžeme najít například u Barbory Osvaldové (Osvaldová & Halada, 2002), pojetí zpravodajství jako sociální a kulturní instituce nabízí John Hartley (Hartley, 1995) a Winfried Schulz, spolu s Gay Tuchmanovou poukazují na ještě další rozměr zpravodajství, a to z pohledu sociálního konstruktivismu (Trampota, 2006).

Politiku lze chápat jako sféru, v níž je přítomné neustálé napětí mezi „vládnoucí“ a „emancipační“ politikou. Můžeme se setkat také s interpretací politiky jako boje o společenské uspořádání (Cabada & Kubát, 2004).

---

¹ Český novinář, komentátor, spisovatel, bývalý šéfkomentátor MF Dnes; v současné době uvádí pořad Před půlnocí na ČT24.

Zejména masivní nástup televize v druhé polovině minulého století měl za následek výraznou změnu ve vztahu politiky a médií, označovanou jako mediatizace (Lilleker, 2008).

Politická či mediální studia tak naráží na otázku vzájemného vztahu médií a politiky v současných západních demokraciích. Teoretické i výzkumné práce analyzující tyto vztahy pak spadají do oblasti politické komunikace. Například Eric Louw (Louw, 2008, s. 96) považuje za šest klíčových oblastí zájmu politické komunikace:

- 1) zkoumání mediatizace západní politiky,
- 2) nárůst „spin-doktorů“² a využívání public relations v politice,
- 3) vztah mezi mediálním pokrytím a politickou praxí,
- 4) vývoj politické žurnalistiky,
- 5) politici využívající různé mediální formy,
- 6) jak televize změnila podstatu politiky.

2.1.3 Politická funkce médií³

Jestliže hovoříme v souvislosti s médii o jejich „funkcích“, pak zkoumáme, k čemu média mají doopravdy být, co skutečně dělají a jaký se zdá být účel jejich existence.

„Média poskytují příjemcům obraz politických událostí a témat. Tento obraz umožňuje pochopit, jak politika v dané společnosti funguje, a umožňuje vybírat z celého balíku nabízených politických řešení (podklad pro rozhodování ve volbách).“ (Buček, 2008, s. 31)

Vzniká však i určitá iluze, že se příjemci podílejí na politickém procesu, ale ve skutečnosti je jim vnucována autorita těch, kteří o jejich životech rozhodují, aniž

---

² spin-doctor [spin-doktor] je osoba starající se o to, aby veřejnost na určitou událost, osobnost, organizaci apod. pohlížela požadovaným způsobem

³ V této části jsem čerpal z kapitoly Politická funkce, Burton & Jiráček, 2001, str. 143

jsou v tomto chování jakkoliv zpochybňováni. Média jsou schopny předkládat možné úhly pohledu na danou problematiku a zaměřovat se i na témata, nad kterými společnost zatím nepřemýšlela (mobilizace veřejného mínění). Způsobem, jakým je daná událost zveřejněna pak mohou média formovat politické názory a témata.

2.1.4 Publikum

Televizní stanice zprostředkovává informace širokým masám lidí. McQuail (McQuail, 2009) cituje Herberta Blumera, který jako první postavil masu do opozice k ostatním formacím, zvláště davu a veřejnosti.

Od davu se masové publikum liší tím, že není vymezeno hranicemi ani prostorem. Dav je pouze dočasný a zcela výjimečně se vytvoří ve stejném složení. Skupina, kterou Blumer uvádí jako veřejnost, je značně rozsáhlá, silně rozptýlená a trvalá. Veřejnost má tendenci formovat se kolem nějakého tématu nebo okolnosti veřejného života a jeho primárním účelem je prosazovat nějaký záměr či názor a dosáhnout politické změny.

Masové publikum je podle McQuaila početné, mnohem rozprostřenější než jakákoli jiná skupina, neinteraktivní a anonymní, heterogenní (různorodé), neorganizované a neschopné samostatné akce. Termínem „masa“ se označuje skupina s proměnlivým složením v měnících se hranicích. Sama o sobě nevyvíjí žádnou činnost, spíše „je na ni vyvíjena“ (je tedy předmětem manipulace).

2.1.2 Důvěryhodnost médií

Značné rozdíly v míře důvěryhodnosti nejsou ovlivněny pouze tím, zda jde o zprávy z rozhlasu, televize nebo tisku, ale spočívají v tom, o jakou konkrétní stanici či deník se jedná. Televizní stanice, deník a časopis mají kulturní status – jsou považovány za názorově neutrální, anebo naopak předpojaté, seriózní, či naopak bulvární apod.

V našich podmínkách by za symbol důvěryhodnosti měla být považována média veřejné služby: Česká televize a Český rozhlas. Za základní podmínku kvalit-

ního textu je považováno dodržování estetických, technických či etických standardů.

2.1.3 Prezentace politiků

Politik si musí v dnešní době kromě dobré komunikativnosti osvojit i hru před televizními kamerami, vybírat ta témata ze svého rejstříku, která budou s publikem souznít, anebo je většina lidí akceptuje.

„O vhodném nastavení ideologických kódů by měl mluvit leckterý politik či zaměstnanec PR agentury, který byl pověřen vedením kampaně, ať už politické, předvolební anebo reklamní, určené pro nějakého klienta. Jsou politici různí, někteří volí i mezi svými spolustraníky věcné argumenty a klidný tón, a jiní, jejichž spontánním projevem jsou rozmáchlá gesta a slova k protivníkům na hranici žalovatelnosti. Oba typy mohou uspět – ale musí zvládnout i zápar mnohem obtížnější než doma, na stranickém sjezdu. Musí umět hrát i na cizí půdě, před neznámým, nepříznivě či nejednoznačně naladěným publikem.“ (Huk, 2008, s. 63)

Samozřejmě v neposlední řadě je to dostupnost alternativních zdrojů, kterou žurnalista obvykle nemůže ovlivnit, avšak která je pro přijetí textu a jeho účinnost důležitá.

2.2 Zdroje pro politické zpravodajství

Získávání relevantních zdrojů při tvorbě zprávy je základem práce redaktora. Jelikož však zadáním mé práce není zkoumání způsobů získávání informací pro politické zpravodajství, jen stručně shrnu, které zdroje mohou redaktoři využít.

2.2.1 Elektronické zdroje

Znalost webových stránek institucí státní správy a veřejné správy by měla být součástí základní informační gramotnosti každého žurnalisty, bez ohledu na jeho specializaci. Za posledních deset let učinila Česká republika obrovský pokrok

v transparentnosti státní správy a samosprávy. Tyto instituce umožňují přístup ke svým základním dokumentům. Tato skutečnost se promítla také do zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné zprávy, který napomohl především propojení všech jednotlivých informačních systémů v jeden kooperující celek (Šmíd & Trunečková, 2009, s. 47).

Každý pokus o zmapování informačních zdrojů na webových stránkách, který by měl charakter návodu, jak se v příslušných stránkách orientovat, bude narážet na proměnlivost a průběžné změny designu i obsahového členění.

Jak uvádí Milan Šmíd a Ludmila Trunečková v publikaci *Novinář a jeho zdroje v digitální éře* (Šmíd & Trunečková, 2009, s. 47), z hlediska původu provozovatelů můžeme rozdělit informační zdroje zhruba do tří skupin. Jedná se o informační zdroje umístované na web:

- a) veřejnou správou, tj. státní správou a uzemní samosprávou,
- b) neziskovým sektorem, tj. nevládními organizacemi,
- c) soukromými subjekty, ať už institucemi nebo jednotlivci, u nichž lze počítat s jistým potenciálem důvěryhodnosti. Relativní spolehlivost těchto zdrojů ale nezbavuje žurnalistu povinnosti na tyto zdroje nahlížet kriticky a prověřovat všechny informace.

2.2.2 Politici

Samotní politici mohou sloužit jako zdroje informací pro politické zpravodajství. Nejběžnějším způsobem je přímá komunikace reportéra s politickým aktérem, a to jak osobní, tak telefonická. Méně časté je získávání informací skrze email nebo fax. Politici, politické strany či státní úřady také sami aktivně kontaktují novináře: sjednávají tiskové konference, vydávají komuniké, tiskové zprávy apod.

2.3 Zásady a specifika televizního zpravodajství

Zpravodajství, a zvláště televizní zpravodajství, je „nefiktivním“ žánrem, který má při bližším prozkoumání daleko více fiktivních prvků, než by se na první pohled zdálo. (Burton & Jiráček, 2001, s. 184)

2.3.1 Objektivita

Objektivita je patrně nejproblematictější kritérium kvality, částečně proto, že je spojována s vysoce kontroverzní filozofickou koncepcí. Existují způsoby, jak rozložit koncept objektivity do více konkrétních podmínek, které jsou spojeny s pravidly každodenní praxe v žurnalistice, jak prokázal Westerstahl (Westerstahl, 1982). K jeho teorii se dostanu později.

Kritický pohled na koncept objektivity přichází s těmito námitkami:

- a) je nedosažitelná,
- b) je nežádoucí (hlasy a názory někoho jsou relevantnější než jiné) a na některé typy zpráv není aplikovatelná (lidsky jímavé příběhy, investigativní žurnalistika).

Objektivitu lze vnímat dvěma způsoby. Na jedné straně jako stav vzniklý dodržováním určitých pravidel, na straně druhé jako nedosažitelný ideál, kterého by se přesto měli novináři snažit dosáhnout. Při hledání podloženého teoretického východiska jsem porovnal několik přístupů světových teoretiků na oblast mediální komunikace.

2.3.1.1 Charakteristika objektivity podle McNaira

Podle Briana McNaira (McNair, 2004) lze za požadavkem objektivního zpravodajství vidět vliv technologického, ekonomického i filozofického vývoje, zvláště ve druhé polovině 19. století v anglosaských zemích (Trampota & M., *Metody výzkumu médií*, 2010).

McNair vidí v objektivní žurnalistice tři charakteristiky:

- a) oddělování fakt od názorů,

- b) vyvážený přístup k různým názorům,
- c) potvrzení výroků odvoláním se k jiným autoritám.

2.3.1.2 Hlavní rysy objektivit podle McQuaila

Jeden z předních světových teoretiků na masovou komunikaci, Denis McQuail (McQuail, Media Performance. Mass Communication and the Public Interest, 1992, s. 191), chápe objektivitu jako soubor ideálních rysů, které jsou zároveň praktickým návodem a nástrojem, jak shromažďovat, prezentovat a přijímat informace.

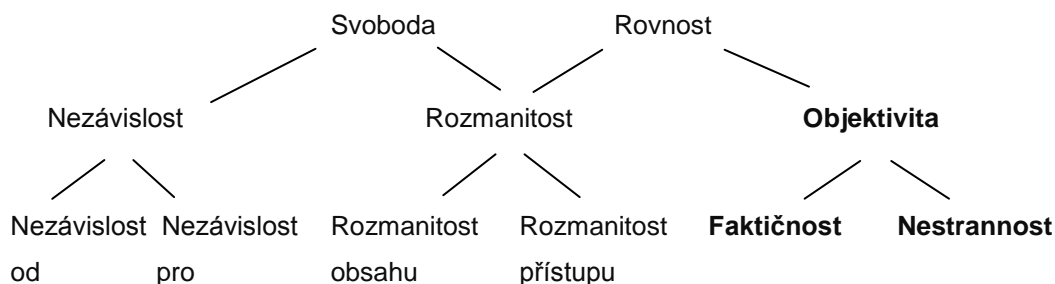
Za základní principy veřejné komunikace McQuail (McQuail, Media Performance, 1999, s. 115) označuje:

- a) nezávislost (svobodu),
- b) rozmanitost,
- c) objektivitu.

První úroveň dělení objektivit rozděluje dále na věcnost a nestrannost. Zatímco první aspekt věcnosti (faktičnosti) je členěn na aspekty pravdy a relevance, druhý aspekt obsahuje i požadavek na rovnováhu (neboli vyváženost) a neutrální prezentaci (neutralitu).

Můžeme si nyní zobrazit hierarchický vzorec⁴, který McQuail sestavil, aby objasnil logickou souvislost jednotlivých pojmů.

Schéma 1: Umístění objektivit v hierarchickém vzorci podle McQuaila

⁴ Viz. příloha č. 2 – hierarchický vzorec v originálu

Důležité je pro McQuaila rozlišení základního významu znaku, slova nebo věty (denotace znaku, slova, věty) od významu hlubšího, symbolického (konotace).

„Denotative meaning has a characteristics of universality (the same fixed meaning for all) and objectivity (references are true and do not imply evaluation) while connotation involves both variable meaning according to the culture of the recipient and elements of evaluation (possitive or negative direction).“ (McQuail, 2010, s. 347)

V citaci je uvedeno, že základní význam (denotát) je charakteristický pevným významem a je zároveň objektivní, jelikož neobsahuje implicitní hodnocení. Konotace znamená pravý opak, variabilní význam, možnost několika možných výkladů a prvky hodnocení.

2.3.1.3 Westerstahlova kritéria

Westerstahl spolu s kolegy postavil koncept objektivity na dvou základních složkách: aspektu faktičnosti a nestrannosti.

Aspekty faktičnosti:

- a) pravdivost** – vztahuje se k podobě informování o událostech, které mohou být porovnány se zdroji a jsou prezentovány bez komentářů, popřípadě jsou od nich zřetelně odděleny;
- b) relevance** – vztahuje se k výběru informace a mezi hlavní kritéria patří důležitost pro příjemce a společnost.

Aspekty nestrannosti:

- a) vyváženost** – klade důraz na stejný nebo poměrný čas, prostor a na protichůdnost výkladů, pohledů či verzí. Dále je důležité zachovat neutralitu při prezentaci názorů;
- b) neutralita** – znamená vyloučení implicitní subjektivity a nacionality. Žádoucí je užívání spisovných, neutrálních (neexpresivních) prostředků.

3. Zpravodajství České televize

3.1 Postavení Česká televize na českém mediálním trhu

Česká televize je jako veřejnoprávní medium povinna poskytovat zpravodajství z politiky, zakládající se na otevřenosti, nestrannosti a nezávislosti. Tato povinnost vychází z pojetí veřejné služby zajišťující přístup k informacím, kultuře, vzdělání a zábavě pro všechny občany. Česká televize v tomto smyslu představuje otevřený veřejný prostor pro vyjádření zkušeností, postojů a prožitků vlastních různým lidem a skupinám žijícím na území České republiky. Tím mimo jiné napomáhá informační a kulturní seberealizaci rozmanitých menšin, jež se ocitají mimo hlavní proud názorů, kultury a zábavy, při současném poznávání těchto menšin většinou.

3.2 Stručná historie televizního zpravodajství

První samostatná zpravodajská relace u nás byla odvysílána 2. října 1956 pod názvem Televizní aktuality a zajímavosti. Jednalo se jen o pokusné vysílání, které mělo nahradit čtvrt hodinu čtených zpráv Československého rozhlasu, které byly na obrazovce s nadpisem o propojení rozhlasových zpráv. Pravidelné televizní zprávy byly vysílány až od 1. ledna 1957, a to rovných 15 minut. Původní rozhlasové noviny byly zrušeny a od 1. prosince byly vytvořeny dvě samostatné jednotky – Československý rozhlas a Československá televize. Od ledna 1958 vysílaly Televizní noviny pravidelně šest dnů v týdnu ve dvou vydáních, obvykle v průběhu a na konci vysílání. Od července 1968 mělo zpravodajství vlastní studio – Televizní studio Praha, které bylo ze začátku vybaveno jen dvěma kamerami se snímacími elektronkami. Začátkem roku 1979 byl dán do provozu nový objekt televizního zpravodajství na Kavčích horách, kde sídlí Česká televize dodnes. V polovině roku 1991 Slovenská národní rada zřídila Slovenskou televizi a k datu 1. ledna 1992 Česká národní rada zřídila Českou televizi. Posledního prosincového dne téhož roku zanikla Československá televize a federální televizní program F1.

Současná organizace ČT se skládá z České televize v Praze, Televizního studia Brno, které vzniklo roku 1961, a Televizního studia Ostrava (1955). Je financována z koncesionářských poplatků, jejichž výši určuje zákon, a z vlastní podnikatelské činnosti. ČT získává finanční prostředky také z prodeje vysílacích práv na pořady, které dříve vyrobila, a nyní o ně projeví zájem jiné české či zahraniční televize. V televizním vysílání čas vyhrazený reklamě nesmí přesáhnout jedno procento denního vysílacího času. Od března 2011 je v České televizi povoleno vysílat nejvýše 6 minut reklamy za jednu hodinu. Z výnosů z prodeje reklamního času televize hradí digitalizaci vysílání.

Generálním ředitelem je od roku 2003 až do současnosti Jiří Janeček. Brněnské televizní studio vede Karel Burian a studio v Ostravě řídí Ilja Racek.

3.3 Zpravodajské relace České televize

Pro účely programové strategie dělí Česká televize zpravodajské relace na dvě kategorie: všeobecné a specializované. Všeobecné dále dělí na hlavní zpravodajské relace (**Události**) a průběžné informativní zpravodajské relace (**Zprávy**). Specializované zpravodajské relace dělí na rozšířené komentované zpravodajství (**Události, komentáře**), zahraniční, regionální (**Události v regionech**), ekonomické, kulturní a sportovní zpravodajství. V květnu roku 2010 se konaly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Při této příležitosti ČT zařadila specializovaný zpravodajský pořad věnovaný volebním výsledkům, **Studio Volby 2010**.

3.3.1 Události

Události je hlavní zpravodajská relace ČT1 a ČT24 o pravidelné stopáži 30 minut, shrnující nejdůležitější události dne v ČR i ve světě. Události se dělí na několik zpravodajských pořadů během dne, konkrétně pak na Polední události (12:00), Odpolední události (16:00) a Noční události (23:00). Současnými moderátory Událostí jsou: Marcela Augustová, Bohumil Klepetko, Josef Maršál, Roman Pistorius, Iveta Toušlová a Jolana Voldánová.

3.3.2 Zprávy

Zprávy je 5 minutová relace, která každou půl hodinu od 9:00 do půlnoci informuje diváky na kanálu ČT24 o nejnovějších zprávách z ČR i ze světa.

3.3.3 Události, komentáře

Události, komentáře jsou analytický pořad redakce zpravodajství, který každý všední den od 22.00 hodin na stanici ČT24 mapuje dění u nás i za hranicemi České republiky. Politika, business, kultura, trendy, někdy i sport – události, které moderátor rozebírá bezprostředně s jejich aktéry, experty i korespondenty ČT v telemostech z celého světa. Pravidelnými moderátory jsou Daniela Drtinová, Jakub Železný a Martin Veselovský.

3.3.4 Události v regionech

Události v regionech jsou hlavní regionální zpravodajská relace České televize. Souhrn nejdůležitějších událostí v krajích České republiky a jsou připravovány regionálními redakcemi ČT v Praze, Brně a Ostravě. Stopáž pořadu je 25 minut.

3.3.5 Studio Volby 2010

Studio Volby přineslo divákům ČT 1 a ČT 24 průběžné výsledky sčítání hlasů, komentáře a vstupy z volebních štábů a výsledek voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v živém vysílání. Velké „finále“ moderoval Václav Moravec.

4. Kvantitativní analýza zpravodajství České televize

Kvantitativní analýza zpravodajství je v mé práci rozdělena na dvě části. První se věnuje obsahové analýze politického zpravodajství. Jelikož prezentace politiků úzce souvisí s mediálním publikem, druhou část jsem zaměřil na průzkum veřejného mínění.

4.1 Obsahová analýza

4.1.1 Metodika

Určit správnou metodu pro zkoumání zvoleného tématu nebylo snadné. Jako nejvhodnější se nakonec ukázala kvantitativní obsahová analýza, která umožňuje získat odpovědi na zadání výzkumného tématu a je v souladu s odbornými zásadami výzkumu.

„Základní princip této metody spočívá v tom, že si výzkumník vymezí reprezentativní vzorek nějakého typu medializovaných sdělení, pojmenuje jeho jednotlivé části či prvky a pak spočítá, kolik se mu ocitlo položek pod jednotlivými pojmenováními.“ (Burton & Jiráček, 2001, s. 33)

Obsahová analýza zpravodajství České televize nabízí celou řadu možných úhlů pohledu na aktuální situaci v tomto veřejnoprávním médiu.

Podobnou obsahovou analýzu zpravodajství pravidelně pro ČT zpracovává agentura Media Tenor (Media Tenor, spol. s.r.o.). Pro účely mé analýzy jsem použil jako vstupní data dokument Analýza zpravodajství Českých televizí (Media Tenor, spol. s.r.o, 2010).

4.1.2 Fáze výzkumného procesu

1. Zadání tématu
  - stanovení kritérií analýzy
  - definice konkrétních výzkumných otázek
2. Operacionalizace
  - stanovení korpusu relevantních příspěvků
  - určení velikosti kódovacích jednotek
  - určení proměnných a jejich kategorií - tvorba kódovacího archu
3. Sběr dat
4. Vyhodnocení
  - analýza shromážděných dat (tabulky, grafy)
  - interpretace a prezentace výsledků

4.1.3 Kritéria

Kritéria, prostřednictvím kterých tato analýza posuzuje kvalitu zpravodajství České televize, byla zvolena tak, aby bylo možné posoudit, do jaké míry zpravodajství napomáhá divákům utvořit si vlastní názor na stav a vývoj společnosti ve všech důležitých oblastech.

Z důvodu posouzení pozice relace Události jsou výsledky, je-li to účelné, porovnávány také s výsledky analýzy Českého rozhlasu 1 – Radiožurnálu (jako představitele jiného typu média veřejné služby).

Pro analýzu politických zpráv a relací jsem si vybral období 2. čtvrtletí minulého roku, tj. od 1. dubna do 31. června 2010.

Za hlavní kritéria kvantitativní analýzy jsem zvolil:

- a) medializaci politiků a politických stran,**
- b) tematickou strukturu politického zpravodajství,**
- c) žánrovou variabilitu.**

Tato kritéria posuzují prezentaci politiků a politických stran, žánrovou různorodost a relevanci domácího politického zpravodajství. Základním interpretačním východiskem je premisa, že čím je zpravodajství variabilnější, tím více podnětů dostává divák pro nezávislé vytvoření vlastního názoru, což by mělo být v souladu s úlohou média veřejné služby.

Z tematické struktury je pak možné posuzovat relevanci agendy, tedy témata, která se týkají společnosti jako takového (tj. mají obecnější platnost, mohou sloužit jako hodnotové orientátory), jsou považována za relevantnější než témata, která se týkají pouze individuálních činů a skutků nebo která jsou zařazována s cílem poskytnout „zábavu“ (například kuriozity, nehody, individuální trestné činy apod.).

Dalšími kritérii užití analýzy jsou:

a) Vyváženost politického zpravodajství

Analýza vychází z teoretického předpokladu, že jednotliví novináři zachovávají od popisovaných/citovaných politiků/stran odstup a nemají žádný důvod informace prezentovat v negativním nebo pozitivním kontextu. Analýza tak ctí „presumpci nevinny“ novinářů při tvorbě politického zpravodajství.

Kvalitu politického zpravodajství je možné posuzovat prostřednictvím analýzy podílů informací o programově politických postojích/krocích stran a jejich představitelů. Vysoký podíl stranických a mezistranických informací zpravidla vede k tomu, že strana je vnímána jako „nejednotná“ bez specifického programového vymezení.

b) Problematika gender

V obsahové analýze se zaměřím také na frekvenci výskytu žen v domácích politických zprávách.

4.1.4 Vyhledávání relevantních příspěvků

Pro tuto část analýzy bylo možné považovat za relevantní všechny zprávy, ve kterých se vyskytly výpovědi politiků. Tyto zprávy jsou jednotky užití analýzy. Dále jednotky slučuji do souboru jednotek, který tvoří korpus relevantních příspěvků.

4.1.5 Korpus relevantních příspěvků

Za soubor jednotek pro výzkum jsem si zvolil zprávy z hlavní relace pořadu Události odvysílané v období 2. čtvrtletí roku 2010. Je-li to účelné, je soubor zúžen, aby bylo dosaženo přesnějších výsledků.

4.2 Medializace politiků a politických stran ve 2. čtvrtletí 2010

Medializací, anebo přesněji mediálním zdůraznění (medial accentuation), je myšlena aktivní prezentace jednotlivců, skupin i institucí a podniků v různých médiích. (Kohoutek, Rudolf; ABZ Slovník cizích slov)

Výzkum medializace zasahuje širší oblast, zejména oblast marketingových komunikací, komunikace s veřejností (public relations) a kulturní politiky (státu i jednotlivých politických stran).

4.2.1 Metodologie

Analýza zpráv z politiky ve zpravodajství ČT je prováděna na úrovni jednotlivých „výpovědí“. Za výpověď je v tomto případě považována promluva - „textová jednotka mluvy, obv. vyšší než věta, která je dána jednotkou mluvčího, místa a času a odpovídá určitému impulsu; někdy totéž co mluva, parole“ (Lotko, 2005, s. 93). Každá promluva je analyzována samostatně. Sledovány jsou přitom následující atributy:

- a) subjekt (politik nebo strana),

- b) tematická souvislost (s čím je subjekt spojován)⁵,
- c) kontext výpovědi (jak byl daný subjekt ve výpovědi představen),
- d) výslovné hodnocení (jak byl daný subjekt výslovně hodnocen),
- e) původce „výpovědi“ (Kdo je původcem informace, případného hodnocení a kontextu výpovědi o subjektu. Původcem hodnocení přitom nemusí být reportér. Hodnocení může pocházet od politického odpůrce, obyvatel, expertů apod. Například analytici mohou kritizovat důchodovou reformu připravenou ministrem financí).

Příklady:

Jakub Železný: „Mandátu i funkce předsedy dolní komory se Miloslav Vlček vzdá k 30. dubnu.“ (Události, komentáře, 22. 4. 2010)

subjekt: Miroslav Vlček,

tematická souvislost: personální témata - rezignace,

kontext výpovědi: 0 - subjekt byl představen neutrálně,

výslovné hodnocení: 0 - subjekt nebyl hodnocen,

původce výpovědi: Jakub Železný, reportér ČT,

výsledek: Jelikož se neprokázalo výslovné hodnocení a kontext výpovědi byl neutrální, byla tato výpověď přiřazena Miroslavu Vlčkovi jako neutrální.

Zdeněk Škromach /ČSSD/: „Že modrý tým a ODS se sami přihlásili k tomu, že nejde o spontánní, o spontánní reakci občanů, ale že jde o organizovaný způsob napadání legálních veřejných akcí. To je poprvé od listopadu 89, kdy tady dochází k prvkům určité totality.“

subjekt: ODS,

tematická souvislost: mezistranická témata – mezistranický spor,

kontext výpovědi: 2 - subjekt byl představen negativně,

---

⁵ 4.3.4.4 Politická agenda

výslovné hodnocení: 2 - subjekt byl hodnocen negativně,

původce výpovědi: Zdeněk Škromach, opoziční poslanec za ČSSD,

výsledek: Jelikož bylo přítomno negativní výslovné hodnocení a negativní kontext výpovědi, byla výpověď přiřazena subjektu jako negativní.

Jakub Železný /ČT/: „(...)Předseda Sociální demokracie Jiří Paroubek označil páně Vlčkův postoj i za statečný a řekl, že za celou věcí je, cituji, mediální štvani-ce.“ (Události, komentáře, 22. 4. 2010)

subjekt: Miloslav Vlček,

tematická souvilost: personální témata – odstoupení Miloslava Vlčka,

kontext výpovědi: 1 - subjekt byl představen pozitivně,

výslovné hodnocení: 1 - subjekt byl hodnocen pozitivně,

původce výpovědi: Jiří Paroubek, ČSSD,

výsledek: Kvůli pozitivnímu kontextu byla výpověď přiřazena Miloslavu Vlčkovi jako pozitivní.

4.2.2 Definované proměnné

- a) výpovědi vztahující se k jednotlivým politickým stranám (ODS, ČSSD, VV, TOP 09, KSČM, KDU-ČSL, SZ),
- b) výpovědi vztahující se k jednotlivým politickým osobnostem,
- c) příznak výpovědí jednotlivých politických stran (ODS, ČSSD, VV, TOP 09, KSČM, KDU-ČSL, SZ),
- d) příznak výpovědí jednotlivých politických osobností,
- e) výslovné hodnocení mluvčího.

4.2.3 Výzkumné otázky

VO1: Je zastoupení jednotlivých politických stran rovnoměrné? Dává Česká televize přednost politicky vlivnějším stranám a veřejně známějším osobnostem?

Operacionalizace: Vytvořil jsem kategorii politická příslušnost, která obsahovala hodnoty: 1. ČSSD; 2. ODS; 3. KSČM; 4. SZ; 5. VV; 6. TOP09; 7. KDU-ČSL. V případě medializace politických osobností vznikla s každým novým výskytem unikátní kategorie.

VO2: Je prezentace politiků a politických stran neutrální, mají výpovědi všech politiků a politických stran neutrální zabarvení?

Operacionalizace: Výpovědi ve smyslu pozitivním, negativním a neutrálním byly hodnoceny na základě jejich obsahu. Pokud v dané výpovědi vyjádřil mluvčí vztah k nějakému politickému subjektu či jedinci (adresátovi, vzniká tzv. polarita), byla daná výpověď zařazena podle charakteru tohoto vztahu do archu k příslušnému prezentovanému subjektu.

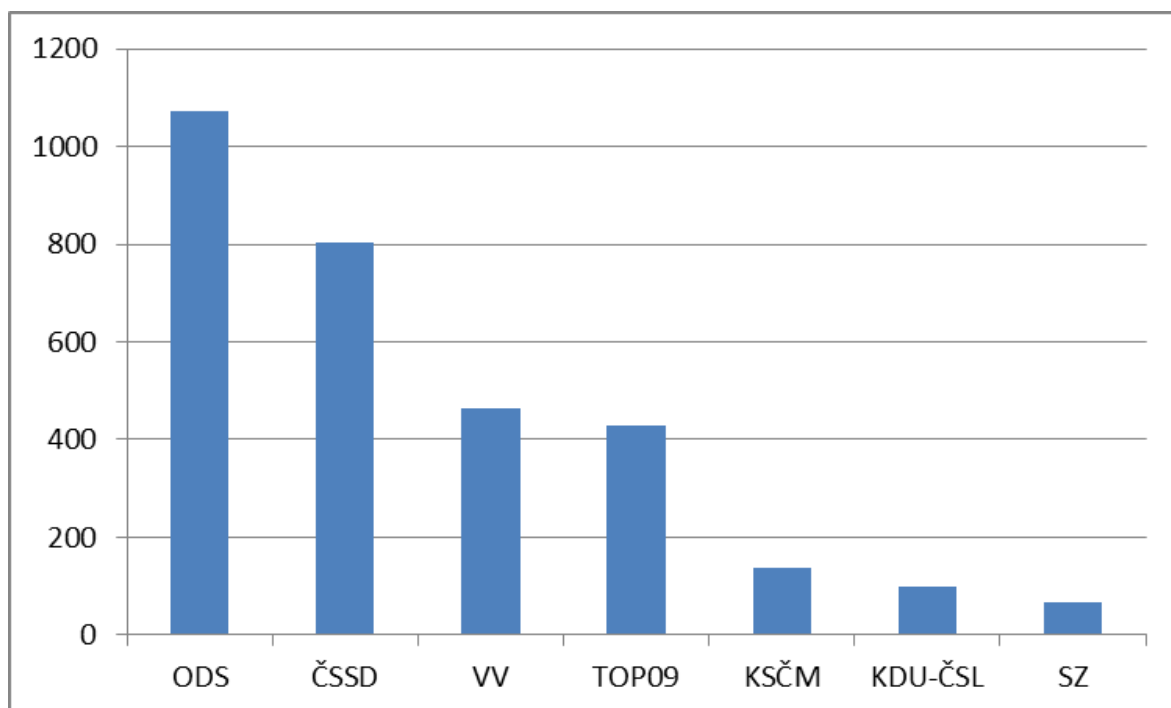
4.2.4 Prezentace výsledků

Veškerá komunikace se vždy děje v nějakém fyzickém či sociálním kontextu. Ten ovlivňuje to, jaké je sdělení pochopeno a pravděpodobně i to, jak je text sestaven. (Burton & Jiráček, 2001, s. 58)

4.2.4.1 Medializace politických stran ve 2. čtvrtletí 2010

Z politických stran dostala ve zpravodajství ČT nejčastěji prostor ODS (1071 výpovědí), následovaly ČSSD (803 výpovědí) a Věci veřejné (463 výpovědí). TOP 09 dostala prostor s 427 výpověďmi, KSČM (138), KDU-ČSL (99) a Strana zelených (67 výpovědí).

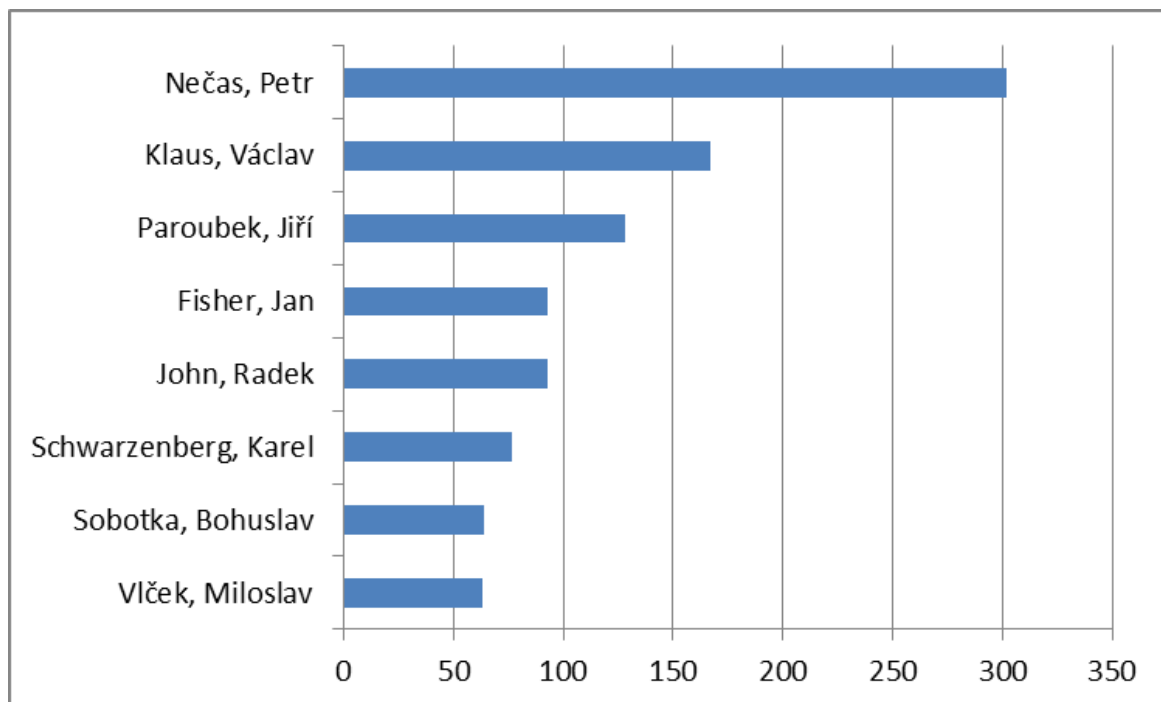
Graf 1: Četnost výpovědí o parlamentních stranách ve zpravodajství ČT

4.2.4.2 Medializace politiků ve 2. čtvrtletí 2010

Nejfrekventovanějším politikem zpravodajských pořadů České televize ve druhém čtvrtletí roku 2010 byl premiér Petr Nečas (302 výpovědí). Druhým nejmedializovanějším politikem byl prezident Václav Klaus (167x), následovali Jiří Paroubek (128x), Radek John (93x), Jan Fisher (93x) a Karel Schwarzenberg (77x), Bohuslav Sobotka (64x), 63 výskytů měl Miloslav Vlček.

Graf 2: Četnost výpovědí jednotlivých politiků ve zpravodajství ČT za 2. čtvrtletí roku 2010

4.2.4.3 Příznaky výpovědí stran a politiků

S nejvyšším podílem programově politických postojů/kroků byly v Událostech ve sledovaném období prezentovány dvě nové parlamentní strany - TOP 09 a Věci veřejné, které byly zmiňovány s nejvyšším podílem výpovědí neutrálního charakteru. S nejnižším podílem informací o faktické politice a nejnižší mírou neutrality byla představena ČSSD.

S vysokou mírou výpovědí o negativních skutečnostech prezentovali političtí zpravodajové Událostí v parlamentních volbách neúspěšné strany KDU-ČSL a Stranu zelených i vítěze voleb ČSSD a opoziční KSČM (22–24 % výpovědí v negativním duchu). V případě ČSSD byla více než třetina výpovědí s negativní konotací (35 %) spojována s Miloslavem Vlčkem a Jiřím Paroubkem.

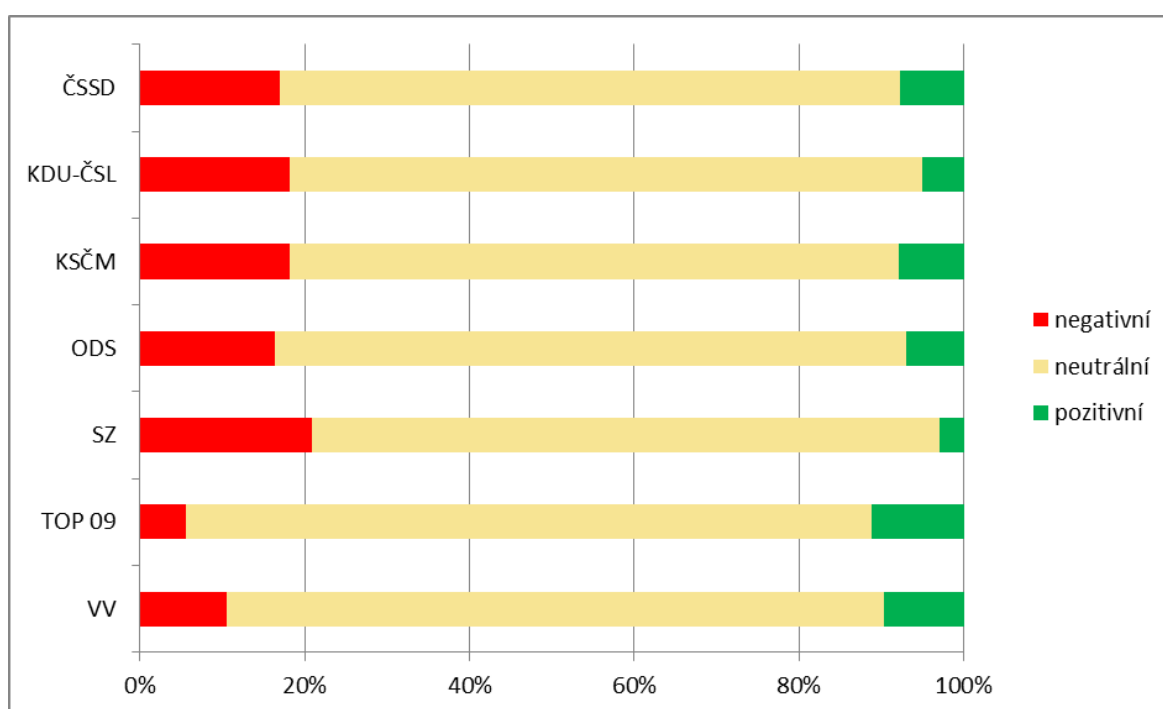
Při srovnání hlavní zpravodajské relace České televize a ČRo 1 (viz. grafy č. 3 a 4) se ukazuje, že Události referovaly o ODS častěji než Ozvěny dne⁶, o ČSSD naopak informovaly s nižší intenzitou než relace veřejnoprávní rozhlasové stanice.

⁶ Ozvěny dne jsou souhrnnými publicistickými relacemi Českého rozhlasu 1 – Radiožurnál

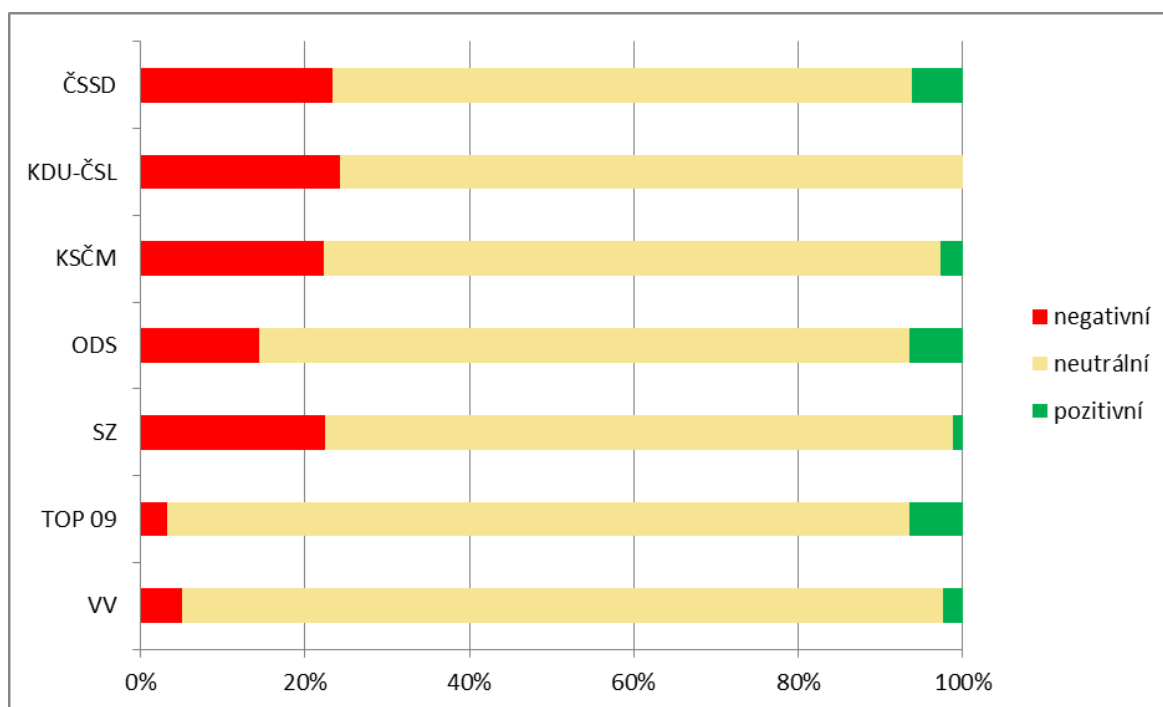
ČSSD byla v Událostech zmiňována s vyšším podílem negativity než v Ozvěnách dne (23 %, resp. 17 %). Příznivý mediální obraz měly TOP 09 a Věci veřejné.

K nejméně příznivě prezentovaným politickým osobnostem patřili ve druhém čtvrtletí roku 2010 v Událostech Miloslav Vlček, Pavel Bém, Mirek Topolánek a Jiří Paroubek. S převahou kontextově pozitivních výpovědí nad výpověďmi kontextově negativními byli představeni Petr Nečas, Miroslava Němcová, Jan Fischer a Karel Schwarzenberg. (viz. graf č. 5)

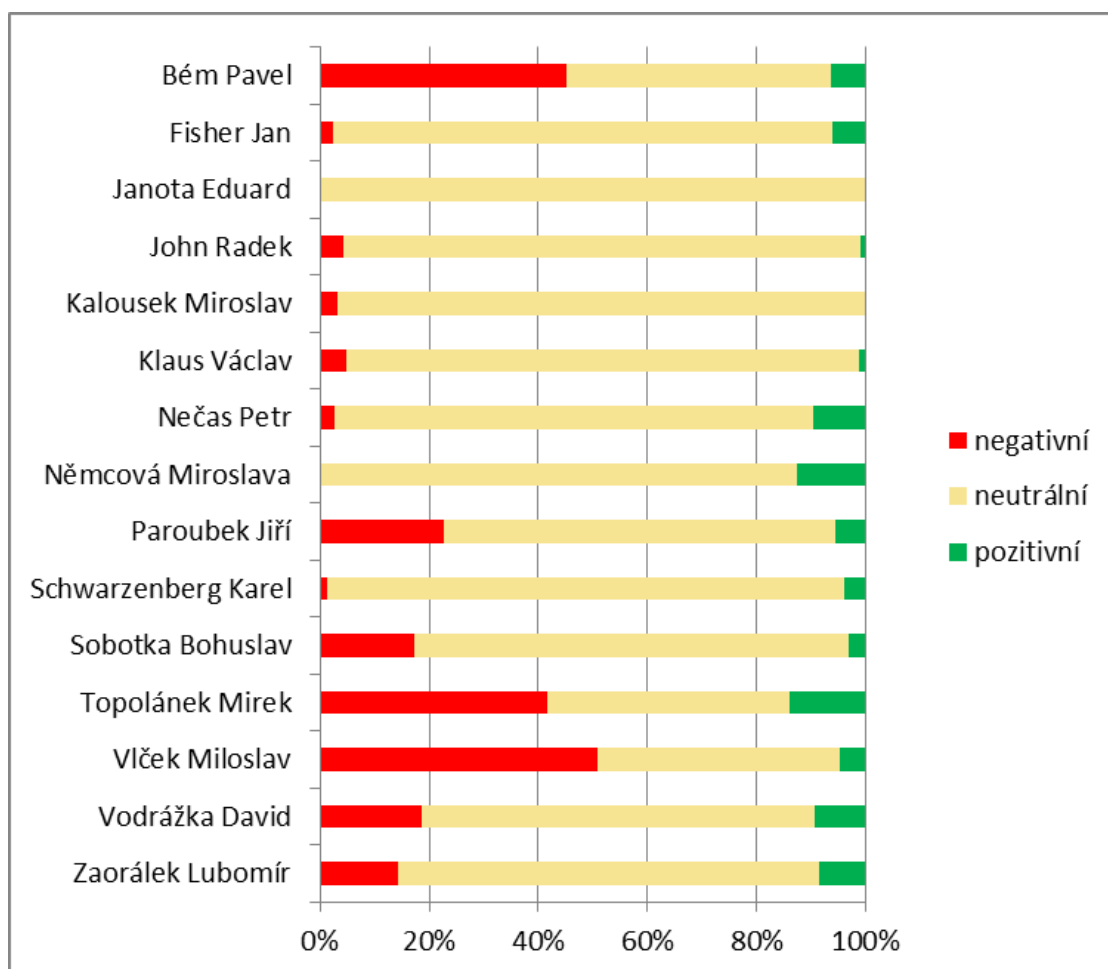
Graf 3: Četnost výpovědí o parlamentních stranách a kontext hodnocení (Ozvěny dne)

Graf 4: Četnost výpovědí o parlamentních stranách a kontext hodnocení (Události)

Graf 5: Četnost výpovědí o jednotlivých politikách a kontext hodnocení (Události)

Nejvíce negativních výpovědí získal Miloslav Vlček z ČSSD. Šéf Sněmovny si od svého asistenta půjčil 1,1 milionu korun. Peníze putovaly na účet syna šéfa horské chaty, které pak navíc parlament schválil státní dotaci. Vlček svému věřiteli dluh vrátil v hotovosti. Tím obešel zákon proti praní špinavých peněz, podle kterého měla jít platba na účet.

Mirek Topolánek byl negativně spojován především s „kauzou Topolánek“, s kontroverzními výroky pro časopis LUI, kterými se předseda ODS vyjádřil nelichotivě na adresu církví, premiéra Fischera, homosexuálů i voličů ČSSD.

Pavel Bém byl negativně uváděn především v souvislosti s nesplněným slibem, že po volbách odejde z pražského magistrátu. Po květnovém volebním neúspěchu občanských demokratů v hlavním městě rezignoval na post předsedy pražské ODS, magistrát však vedl až do podzimních komunálních voleb. Byl zároveň poslancem i primátorem. Část jeho stranických kolegů „tlačila“ na to, aby Bém druhou funkci složil. Jméno Pavla Béma se také velmi často objevovalo ve spojení s projektem Opencard.

Další z vlivných členů ODS, kteří byli negativně hodnoceni v ČT, je David Vodrážka. Ten skončil jednoznačně poražen na 21. kongresu ODS. Starosta Prahy 13 při posledních volbách nečekaně zazářil díky zákulisní dohodě a měl velké šance stát se prvním místopředsedou strany. Po kongresu však nezískal ani post řadového místopředsedy a ve vedení ODS skončil. U delegátů mu uškodil také slabý projev.

4.3 Tematická struktura zpravodajství

„Když se něco dostatečně opakuje, mají příjemci tendenci to akceptovat a věřit tomu.“ (Burton & Jiráček, 2001, s. 156)

Na zpravodajství se lze dívat nejen jako na výběr událostí a akterů, ale také jako na výběr témat, ke kterým se události vztahují. Některá jsou frekventovanější (objevují se v dlouhodobém časovém horizontu častěji), jiným se média věnují minimálně nebo vůbec. Nastolování agendy tak nepojednává o výběru jedné události do zpravodajské relace, ale o dlouhodobějším a kumulativnějším účinku opakovaného výběru. (Trampota, Zpravodajství, 2006, s. 113)

Trampota uvádí tři typy agendy:

- a) **veřejná agenda** zahrnuje témata a vnímání jejich důležitosti v rámci široké veřejnosti,
- b) **mediální agenda** představuje témata a intenzitu jejich výskytu v mediálních obsazích,
- c) **politická agenda** bývá měřena prostřednictvím sledování politických akcí (jako je vnitrostranická politika, předvolební boje apod.).

Následující oddíl obsahové analýzy bude zkoumat agendu mediální a politickou. Veřejné agendě bude věnován prostor v průzkumu publika.⁷

4.3.1 Definované proměnné

- a) příspěvek ze zahraničí,
- b) příspěvek o domácím dění,
- c) kombinovaný příspěvků (domácí i zahraniční),
- d) téma příspěvků,

Jednotlivé tematické souvislosti jsou slučovány do nadřazených kategorií:

- e) informace o programově politických postojích/krocích (např. hospodářská politika, zdravotnictví, legislativa a exekutiva, sociální politika ...),

Příklady:

„ODS představila pětatřicet bodů, které hodlá prosadit. Chce zrušit tři ministerstva nebo přijmout zákon o vyrovnání rozpočtu.“ (Události, Téma dne, 26. 5. 2010)

Jiří Paroubek: „Tak určitě to jsou věci, které se týkají poplatků ve zdravotnictví, boje proti korupci.“ (Události, Téma dne, 26. 5. 2010)

„Volby, které mají v mladých lidech podpořit zájem o politiku, ale paradoxně kritizují samotní politici, hlavně Sociální demokrati.“ (Události, Odstartovaly volby na nečisto, 26. 4. 2010)

---

⁷ viz. 4.6 Průzkum publika

- f) mezistranická témata (informace o vzájemných vztazích, jednáních, střetech s partnery z ostatních politických stran),

Příklady:

„ČSSD tvrdí, že ODS podílá na jejich setkání organizované skupinky odpůrců.“ (Události, ODS a ČSSD se přou o předvolební mítinky, 28. 4. 2010)

„Občanští demokraté to odmítají a ostře kritizují fakt, že se na mítincích Sociální demokracie pohybují policisté v civilu.“ (Události, ODS a ČSSD se přou o předvolební mítinky, 28. 4. 2010)

Zdeněk Škromach: „Že modrý tým a ODS se sami přihlásili k tomu, že nejde o spontánní, o spontánní reakci občanů, ale že jde o organizovaný způsob napadání legálních veřejných akcí. To je poprvé od listopadu '89, kdy tady dochází k prvkům určité totality.“ (Události, 5. 5. 2010)

- g) vnitrostranická témata (informace o personálních záležitostech, stranických financích, sjezdech, stranických volbách ...),

Příklady:

Petr Nečas: „Přinese velké uklidnění dovnitř Občanskodemokratické strany i našim voličům. Umožní nám se plně koncentrovat na volební kampaň.“ (Události, Mirek Topolánek odchází, 1. 4. 2010)

Mirek Topolánek: „My samozřejmě hledáme partnera tak, abychom zamezili pokračování levicových vlád.“ (Události, Mirek Topolánek: politik uvyklý krizím, 1. 4. 2010)

„Sociální demokraté odstartovali svou volební kampaň skutečně originálně. Ještě než se vydali mezi voliče, rozloučilo se vedení Sociální demokracie s Miloslavem Vlčkem.“ (Události, komentáře, Vlček odchází ze sněmovny i z kandidátky, 22. 4. 2010)

- h) personální témata (Pouze v tom případě, je-li subjektem konkrétní politik. Například: informace o vzdělání, zdravotním stavu, osobnostních vlastnostech ...).

Příklady:

Bohuslav Sobotka: „*Po ukončení pracovní neschopnosti jsem připraven se opět plně zapojit do předvolební kampaně ČSSD.*“ (Události, ČSSD po útoku na Sobotku mění kampaň, 6. 5. 2010)

„*Hned v prvních hodinách odvolili také lídři politických stran. Stylově v oranžové kravatě přišel šéf ČSSD Jiří Paroubek. A i když se mu nepodařilo hned na poprvé zamířit správným směrem, nakonec úspěšně odvolil. O velkém vítězství Sociálních demokratů ani na chvíli nezapochyboval a vzkázal voličům, že rozhodují o tom, v jakém státě budou žít.*“ (Události, komentáře, Volby 2010, 28. 5. 2010)

Miroslav Kalousek: „*Vytříbený styl pana předsedy Jiřího Paroubka je, že když sám má problém, tak plyve na druhé lidi. Já bych mu doporučil, ať se stará o sebe.*“ (Události, komentáře, Vlček odchází ze sněmovny i z kandidátky, 22. 4. 2010)

4.3.2 Výzkumné otázky

V oblasti bulvárních médií se v souvislosti s obsahem a jeho tematickou strukturou hovoří o tzv. provinčnosti, přesněji preferováním domácích událostí na úkor zahraničního zpravodajství. Z toho vychází i následující otázka.

VO3: Jsou ve zpravodajství ČT upřednostňovány domácí zprávy?

VO4: Jaká je struktura mediální agendy zpravodajství ČT?

VO5: Jaký prostor věnovala ČT tématu volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR?

Politické zpravodajství je senzitivní. Strany se navzájem podezírají z lepšího mediálního obrazu v důsledku nadstandardních vztahů s médii. Současně se samy snaží získat výhodu s cílem vylepšit svůj mediální obraz. Nejen z těchto důvodů se často nelichotivě vyjadřují ke svým politickým oponentům.

VO6: Jak často se v politické agendě vyskytovalo téma mezistranického sporu ODS a ČSSD?

4.3.3 Operacionalizace

V rámci analýzy mediální agendy byly všechny příspěvky z druhého čtvrtletí roku 2010 přiřazeny k proměnným a) až d).

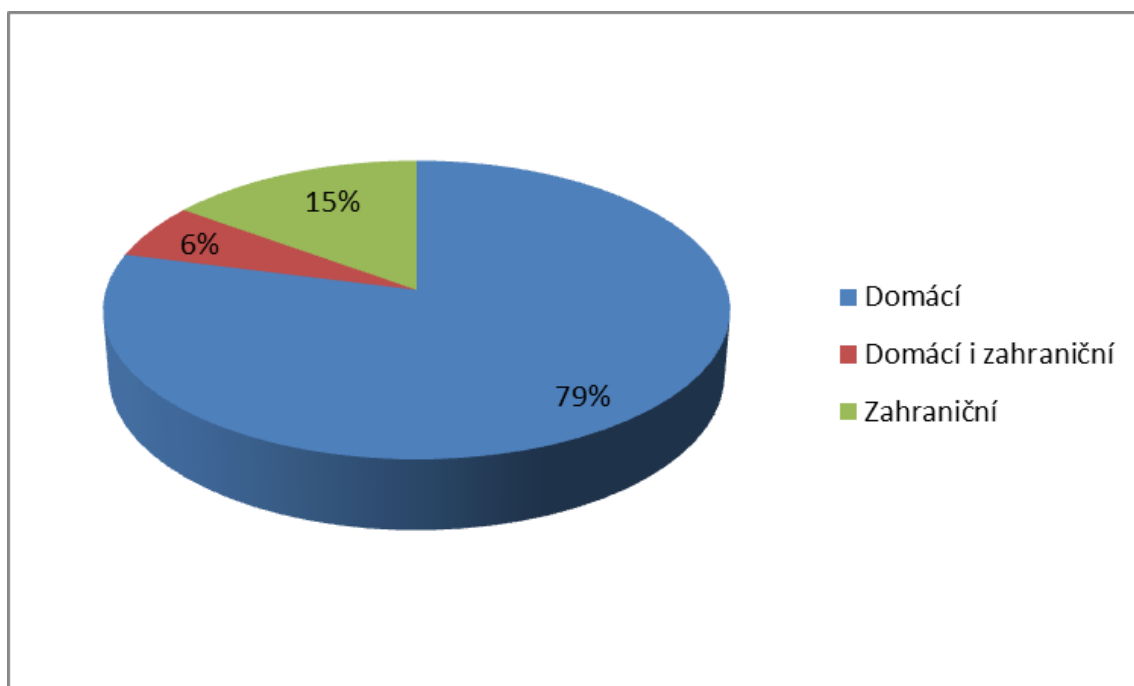
Výzkum politické agendy probíhal na úrovni jednotlivých „výpovědí“ dvou nejsilnějších politických stran (ODS a ČSSD) obsažených v politických příspěvcích. Každá z nich byla zařazena k proměnným e) až h). Sledováno bylo především, s jakým tématem je subjekt v dané výpovědi spojován a kdo je původcem výpovědi.

4.3.4 Prezentace výsledků

4.3.4.1 Domácí a zahraniční zpravodajství

V průběhu druhého čtvrtletí roku 2010 Česká televize v pořadu Události odvysílala celkem 1638 zpravodajských příspěvků. Domácímu zpravodajství se věnovalo 1285 příspěvků, zahraničnímu 251 příspěvků a domácí i zahraniční (kombinované) zpravodajství bylo tématem 102 příspěvků.

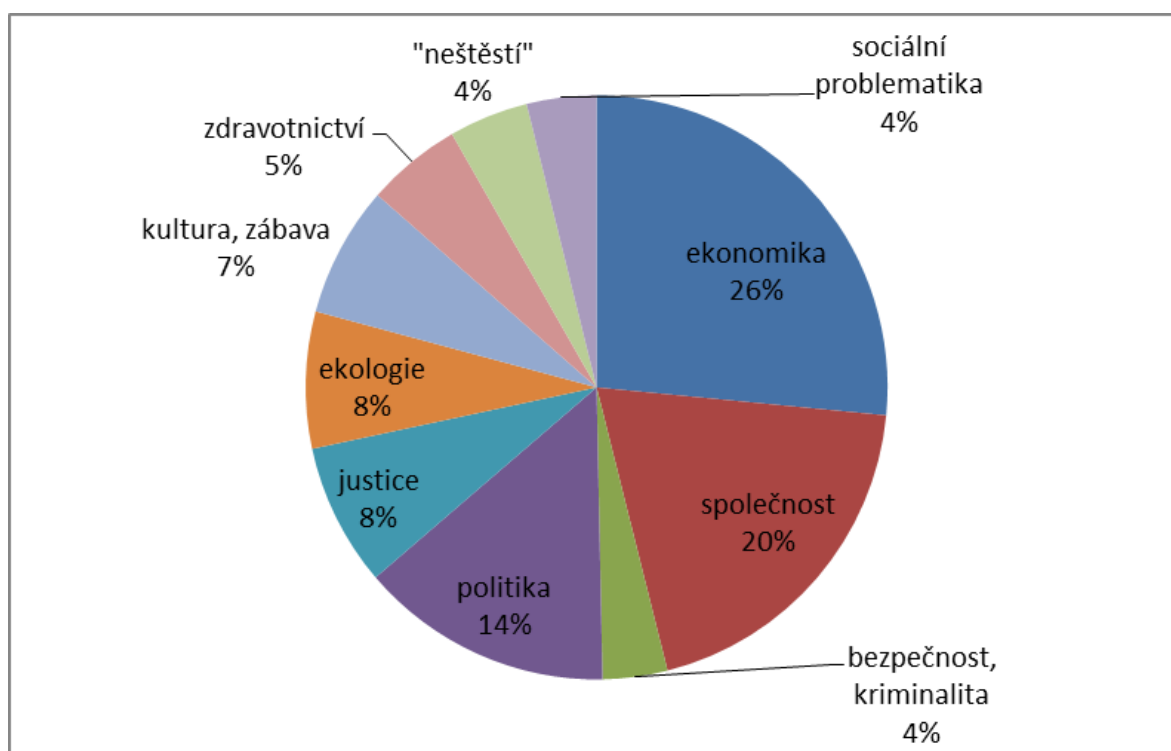
Graf 6: Podíl domácího a zahraničního zpravodajství ČT

4.3.4.2 Struktura mediální agendy

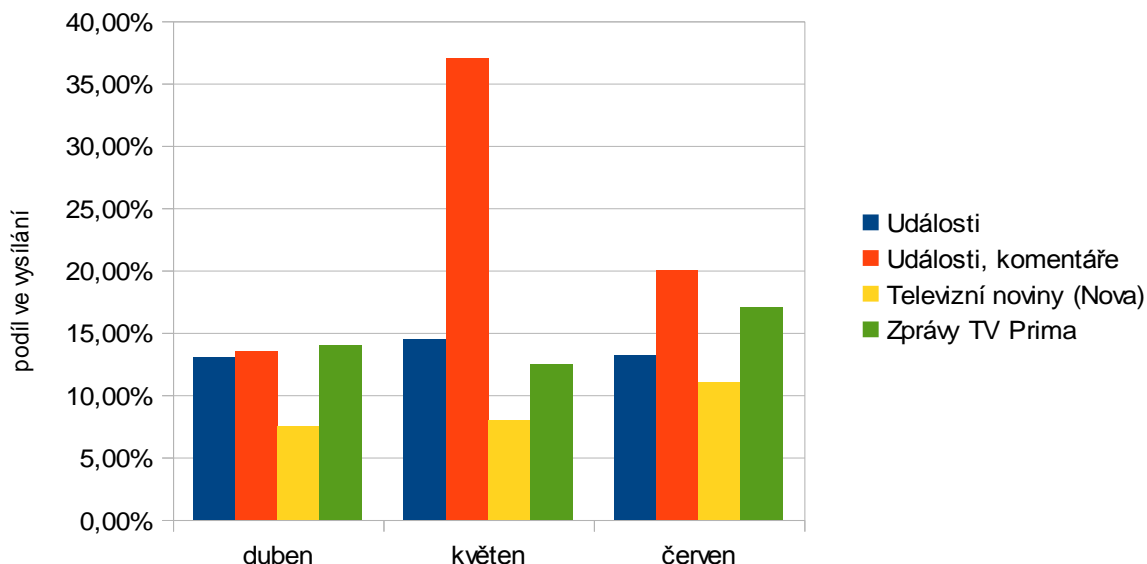
Z celkového počtu příspěvků bylo 487 zařazeno do tématu „ekonomika“, 359 do tématu „společnost“ a 66 do oblasti „bezpečnost, kriminalita“. Následovala témata „politika“ (258 příspěvků), „justice“ (145 příspěvků), „ekologie“ (139), „kultura, zábava“ (133), „zdravotnictví“ (97), „neštěstí“ (81), „sociální problematika“ (71 příspěvek), a další.

Graf 7: Mediální agenda zpravodajství ČT

Z výsledků analýzy vyplývá, že politika a státní správa jsou z dlouhodobého hlediska témata, které české televizní zpravodajství často zpracovává.

Graf 8: Podíl politických zpráv ve zpravodajství českých televizních stanic v období duben – červen 2010

Za nárůstem podílu zpráv s politickým tématem ve zpravodajství ČT v měsíci květnu spatřujeme volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které se tou dobou konaly. Studio Volby, které bylo klíčové pro sdělení volebních výsledků široké veřejnosti, si v sobotu 29. května na programu ČT1 nebo ČT24 vybralo nejméně na 3 minuty 3 milionů 28 tisíc dospělých diváků (Česká televize, 2011).

4.3.4.3 Prezentace tématu volby 2010

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky 2010 byly v první polovině roku velmi frekventovaným tématem. Pravidelné zpravodajství ČT o aktuálním vývoji politické scény bylo do voleb podpořeno i publicistickými a diskusními pořady. Následující údaje byly převzaty ze souhrnné zprávy Volby 2010. (ATO-Mediaresearch, 2010)

„Volební období bylo na obrazovce ČT zahájeno již 2. ledna 2010, a to na programu ČT24 pořadem Interview ČT24. Posledním volebním pořadem byly Otázky Václava Moravce Speciál – Duel lídrů (J. Paroubek - ČSSD a

P. Nečas - ODS). Během těchto 146 dní odvysílala Česká televize na programech ČT1, ČT2 a ČT24 celkem 521 pořadů (včetně všech vstupů a repríz) týkajících se voleb a věnovala tak celkem 396 hodin vysílacího času právě tomuto tématu.“ (tamtéž)

Redakce aktuální publicistiky a zpravodajství připravily pro diváky České televize:

□ Na programu ČT1 regionální Otázky Václava Moravce Speciál (14x), Otázky Václava Moravce – Duel (1x), nedělní Otázky Václava Moravce (5x). V souladu se zákonem poskytla Česká televize prostor pro volební spoty kandidujících politických stran, politických hnutí a koalic – a to v počtu 12 sedmdesátiminutových bloků. Dále nabídla divákům i jednotlivá tematicky zaměřená vydání v rámci pravidelných pořadů, např.: 168 hodin (23. 5. 2010), Jak to vidí děti – Volební kampaň (21. 5. 2010).

□ Na programu ČT2: Kontexty (1x), které sledovalo v průměru 124 tisíc dospělých (sledovanost 1,4 % při podílu na publiku 7,27 %).

Na programu ČT24 byla tématu voleb vyhrazena plocha podstatně větší než na ČT1, jednalo se o prime-timový pořad Hyde Park (25x), Interview ČT24 (10x), Politické spektrum (9x), Před polednem (7x), speciální předvolební vydání Událostí, komentářů – Duely (13x) a další mimořádné pořady ČT24, včetně simultánního vysílání OVM Speciál i OVM I. část.

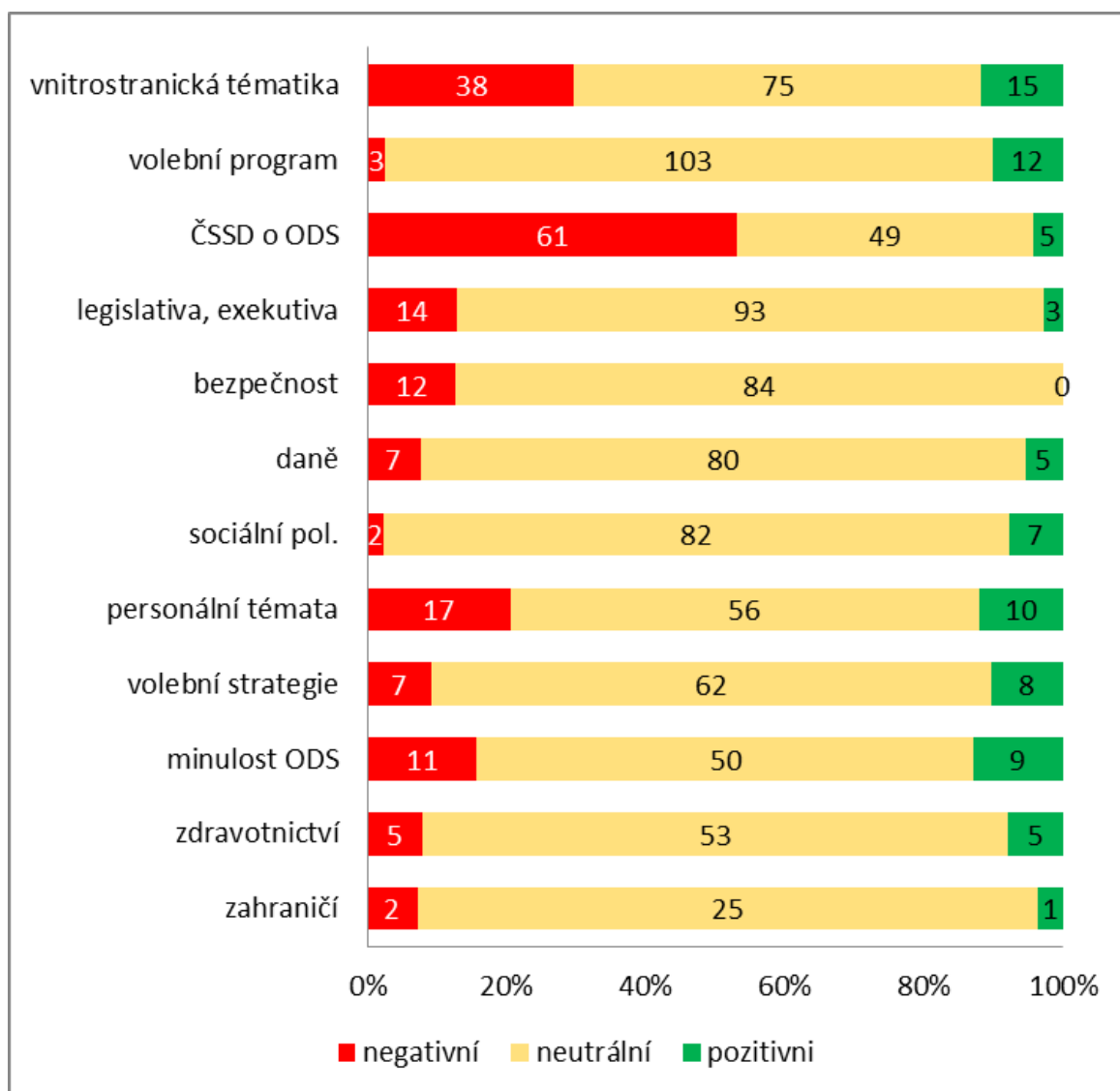
□ Vrcholem obou programů ČT1 a ČT24 pak bylo kontinuální zpravodajství Volby 2010.

4.3.4.4 Politická agenda

ODS se na obrazovce objevovala zejména v souvislosti s vnitrostranickou tematikou (128 výpovědí) a volebním programem (118 výpovědí). Silně medializován byl odchod Mirka Topolánka z čela ODS. Řada politických subjektů se v souvislosti s tímto aktem vyjádřila pozitivně k ODS a zvedl se i počet výpovědí spadajících do tématu minulosti strany.

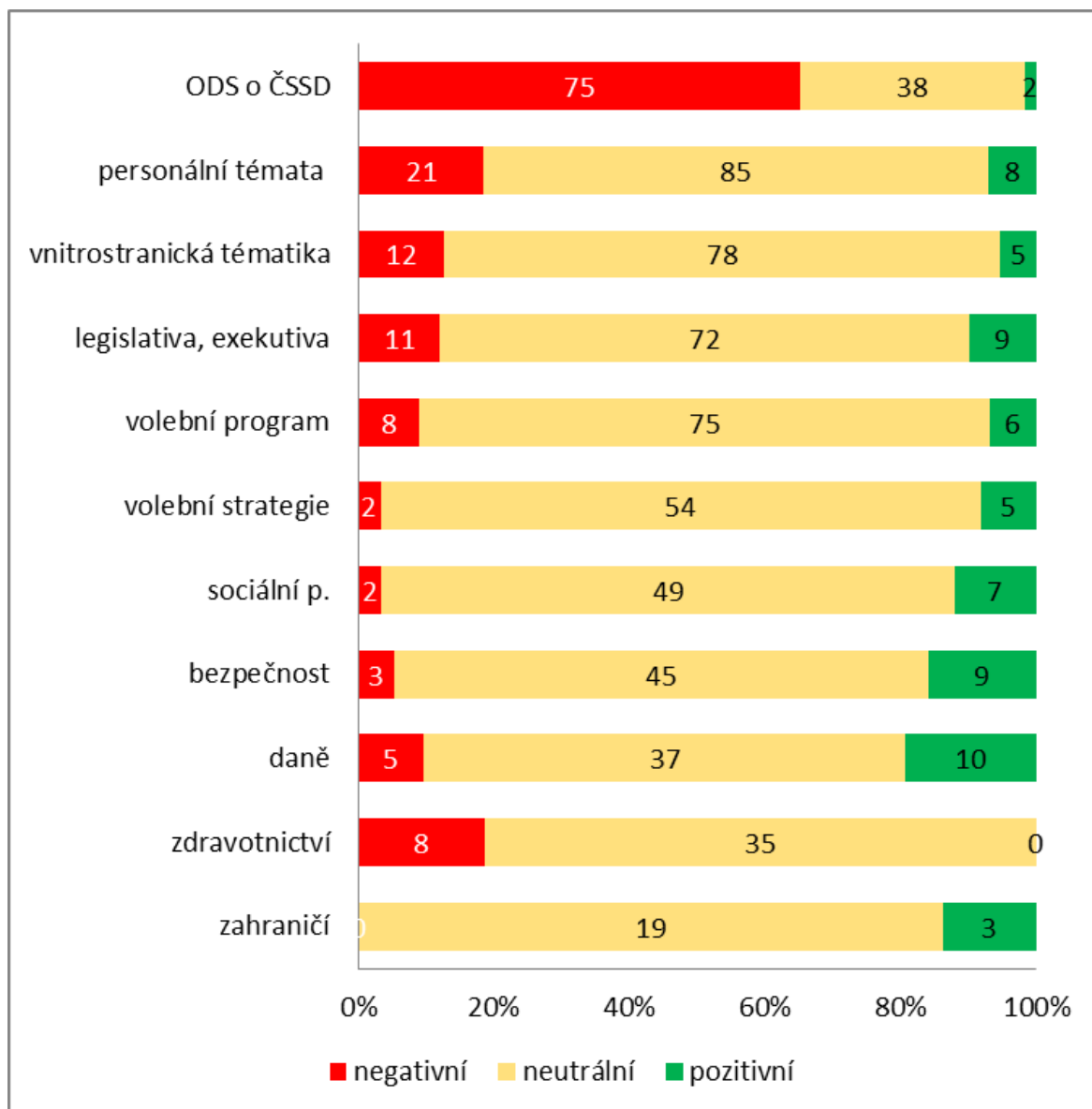
Graf 9: Výpovědi o ODS ve zpravodajství ČT; Období: 2. čtvrtletí 2010

Spouštěčem nepříznivých výpovědí ČSSD byla ve sledovaném období osobnost Miloslava Vlčka a Jiřího Paroubka. Nejčastěji byla strana prezentována v souvislosti s personálními tématy (114 výpovědí) a vnitrostranickou tematikou (95 výpovědí).

Sociální demokraté se velmi často vyjadřovali k opoziční ODS. Navzájem se soutěžící strany prezentovaly nejčastěji v negativním kontextu (ČSSD o ODS 54% negativních výpovědí, ODS o ČSSD 65%). ČSSD stranu obvinila za organizování útoků proti svým členům na mítincích, do kritiky se vložil i prezident Václav Klaus, který poukazoval na pozici ODS všeobecně.

Graf 10: Výpovědi o ČSSD ve zpravodajství ČT; Období: 2. čtvrtletí 2010

4.4 Gender

„Také pro české televizní zpravodajství platí nerovná reprezentace mužů a žen ve zpravodajských obsazích. Podle výzkumu televizního zpravodajství z roku 2003 ženy promlouvají jen v jedné pětině promluv, zatímco celé čtyři pětiny vyplňují muži. Promluvy žen jsou navíc v průměru u všech tří českých celoplošných televizí kratší než promluvy mužů. To souvisí také s rolemi a tématy, v jejichž rámci jsou ženy a muži televizním zpravodajstvím reprezentovány. Témata, která zís-

kávají více prostoru a jsou tak médií označována jako důležitější, jako je politika, ekonomika, jsou reprezentována více ve spojitosti s muži. “ (Trampota, 2006, s. 95)

4.4.1 Definované proměnné

a) Počet příspěvků, které prezentují ženy v politice.

4.4.2 Výzkumná otázka

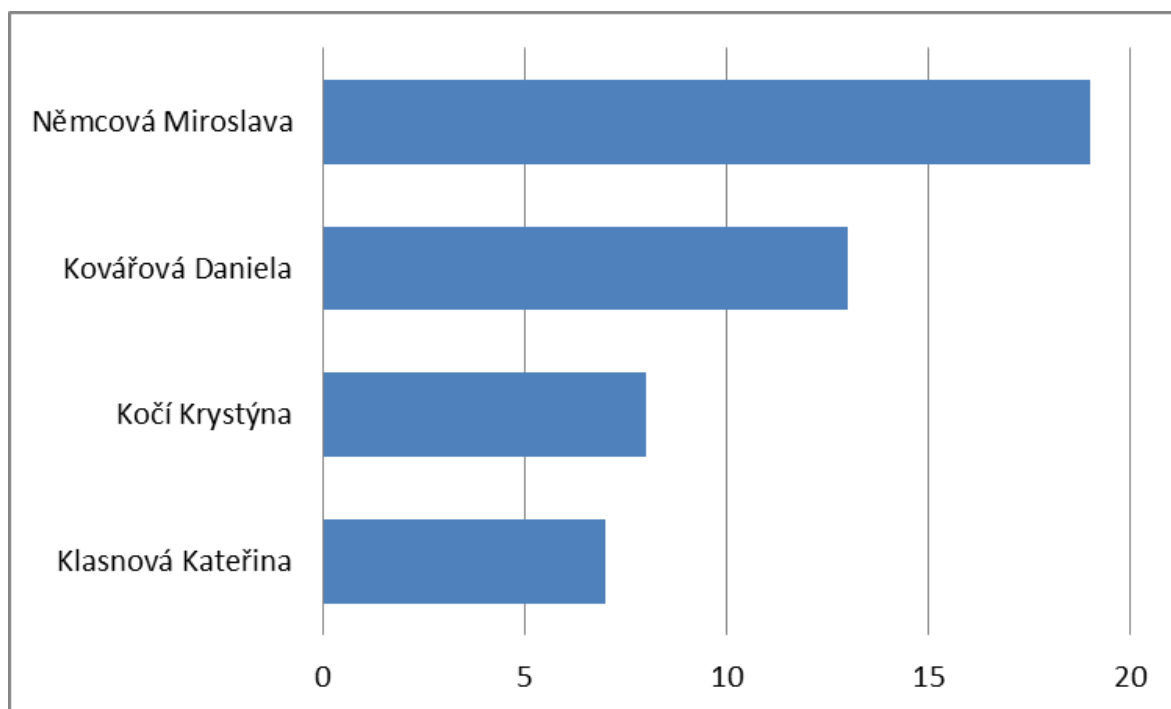
VO6: Jaké je zastoupení žen v současném domácím politickém zpravodajství?

4.4.3 Prezentace výsledků

Míra zastoupení žen se v médiích veřejné služby během sledovaného období pohybovala v pásmu 14–21 %, v případě privátních stanic v rozmezí 26–31 %.

Vyšší prostor věnovaný ženám ve zpravodajství privátních stanic je dlouhodobým jevem, souvisejícím do značné míry s tematickou strukturou zpravodajství. Frekvence vystupování žen v politických zprávách pak do značné míry závisí na současném složení české i zahraniční politické scény.

Graf 11: Četnost výpovědí o jednotlivých českých političkách (Události)

Nejčastěji prezentovanými ženami Událostí byly místopředsedkyně ODS a předsedkyně Poslanecké sněmovny Miroslava Němcová (19 příspěvků) a ministryně spravedlnosti Daniela Kovářová (13 příspěvků).

Úspěch Věcí veřejných ve volbách do Poslanecké sněmovny se odrazil v umístění Krystýny Kočí (8 příspěvků) a Kateřiny Klasnové (7 příspěvků). Ze zahraničních političek byly nejčastěji v Událostech prezentovány: kancléřka Spolkové republiky Německo Angela Merkelová (20 příspěvků), americká ministryně zahraničí Hillary Clintonová (10 příspěvků) a volební lídr SDKÚ-DS a současná slovenská premiérka Iveta Radičová (7 příspěvků).

4.5 Žánrová variabilita politického zpravodajství

Abych mohl potvrdit nebo vyvrátit hypotézu, že je žánrová pestrost zpravodajství minimální, provedl jsem v této oblasti samostatnou analýzu. Při zkoumání četnosti jednotlivých žánrů jsem nejprve vybral náhodný týden z druhého čtvrtletí roku 2010. Poté jsem u každé sledované relace pořadů Události a Události, komentáře zaznamenal stopáž každé zprávy, zařadil ji do příslušného žánru a výsledná data

zanesl do tabulky⁸. Vznikl tak jednoduchý přehled nejpoužívanějších žánrů, které se běžně vyskytují ve zpravodajství České televize, a s jejichž pomocí by novináři měli interpretovat nezkreslené a přesné informace rozsáhlému, nesourodému publiku.

4.5.1 Definované proměnné

- a) Zpráva v základní podobě
- b) Zpráva s rozšiřující informací
- c) Televizní zpráva
  - Obrazová zpráva
  - Čtená zpráva
  - Zpravodajský rozhovor
  - Reportáž
  - Živý vstup

4.5.2 Výzkumné otázky

VO7: Vycházejí redaktoři při tvoření zpráv z ustáleného formátu?

VO8: Jaká je žánrová pestrost zpravodajství?

4.5.3 Prezentace výsledků

4.5.3.1 Zpráva v základní podobě

Textový vzorec zpráva v základní podobě, který zcela vyhovuje zásadám informační kvality, bývá zařazován do úvodu relace Události po úvodní znělce v části zvané headlines, přehledu zpráv, sloužící k představení kauz a událostí,

---

⁸ Viz příloha č.3

jímž se bude zpravodajská relace věnovat. Výjimečně bývá na tomto místě uplatněn žánr zprávy s rozšiřující informací nebo noticka. Obrazový materiál doprovází moderátor svým komentářem. Délka těchto zpráv ve zpravodajství ČT nepřesahuje 25 sekund. Stopáž úvodního přehledu zpráv se obvykle pohybuje kolem 90 sekund.

4.5.3.2 Zpráva s rozšiřující informací

Od zprávy v základní podobě se zpráva s rozšiřující informací liší tím, že přináší stručnou dodatečnou informaci mimo rámec výpovědi na základní otázky. Pokud je zpráva užívající tento textový vzorec zařazena do programu vysílání, pak je to v části předělující tematicky rozdílné příspěvky buď v polovině pořadu, nebo na jeho konci. Komentář moderátora doprovází obrazový materiál. Zpráva s rozšiřující informací je delší než zprávy v základní podobě. V pořadu Události mají obvykle délku mezi 40 sekundami až minutou. Ve sledovaném období se tento žánr vyskytl jen výjimečně.

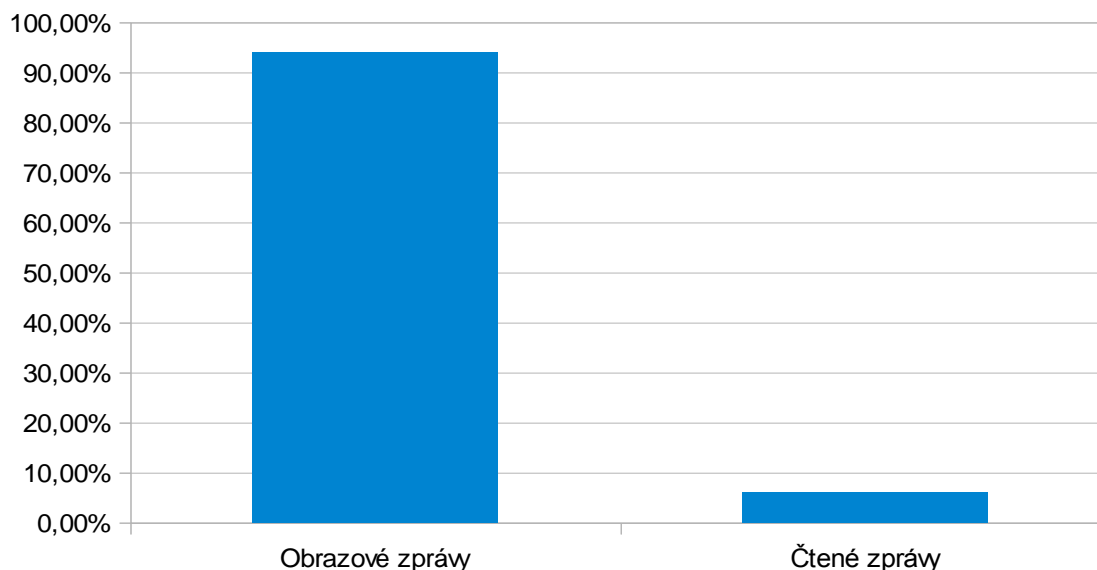
4.5.3.3 Televizní zpráva

Osvaldová (Osvaldová, Zpravodajství v médiích, 2001, s. 72) uvádí, že základním žánrem, jenž utváří strukturu televizního zpravodajství je televizní zpráva. Ta může mít několik druhů a forem. Dále uvádí, že „žánrové formy“ zpráv se neustále proměňovaly a je pro ně příznačné hledání a ověřování nových forem spojených se zaváděním moderních technologií. Z analýzy jednoznačně vyplynulo, že délka televizních zpráv je závislá na jejím druhu.

Obrazová zpráva

Je nejpoužívanějším druhem televizní zprávy. Jejím základem je obrazový materiál. Do této kategorie jsem zahrnul zprávy, které zpracovávají samotní redaktoři v terénu a dále zprávy, jež doprovází moderátor svým komentářem. Podíl obrazových zpráv vysoce převyšuje žánr čtené zprávy.

Graf 12: Podíl čtených a obrazových zpráv ve zpravodajství ČT

Čtená zpráva

Jako čtené zprávy jsem označil příspěvky čtené přímo ve studiu, například agenturní zprávy a zpravodajské rozhovory bez podkresových obrazových materiálů. Čtené zprávy mají okrajový charakter a tvoří doplněk hlavních zpráv, kterým je věnováno mnohem více prostoru. Podíl tohoto žánru ve zpravodajství ČT za sledované období nepřesahuje 6 %.

Zpravodajský rozhovor

Do kategorie zpravodajský rozhovor jsem zařadil rozhovor ve studiu a rozhovor ze záznamu, který se nevyskytuje často, přesto je zařazován do zpravodajských relací. Rozhovor z terénu, který probíhá mezi reportérem a účastníkem dané události či s moderátorem ve studiu, jsem zařadil pod žánr živý vstup, kterému se věnuji v jednom z následujících odstavců.

Rozhovor ve studiu je typický pro pořad Události, komentáře a obvykle doplňuje informace ke konkrétní reportáži nebo tématu. Průměrná délka rozhovoru, který vedou moderátoři s hosty je 8 minut a 20 sekund.

Reportáž

Reportáž, nebo také zpráva reportážní, je obvykle založena na kompozičním principu, který se zčásti podobá kompozici dramatu. V úvodu lze na-

lézt něco jako expozici, střední část obsahuje vyvrcholení. Má tak mnohem vyšší působení na příjemce.

Výroba zpravodajské reportáže má denní periodicitu: dopoledne reportér zpracovává námět, přes den probíhá natáčení, odpoledne výroba a večer je reportáž zařazena do vysílání. Obvyklá délka reportáže je 2 min 10 s. Z toho je obvyčejně 10 sekund tzv. studio. Studio neboli ohláška je vlastně úvodem celé reportáže, který ve studiu (před kamerou a živě) čte moderátor. CRT /kárt/ neboli příspěvek je vlastní sestříhaná reportáž, která se vysílá z kazety z vysílací režie.

Reportáž patří k velmi často používaným textovým vzorcům v televizním zpravodajství. V pořadu Události se podíl tohoto žánru pohybuje kolem 60 %.

Živý vstup

Tento žánr se vyskytoval často, a to ve spojení s konkrétním tématem nebo reportáží. Živé vstupy vedl moderátor, na připravené dotazy odpovídal reportér nebo zahraniční zpravodaj v terénu. Ve zpravodajství ČT se podíl živých vstupů ve sledovaném období ke všem příspěvkům pohyboval mezi 9 až 11 %. Délka jednotlivých živých vstupů byla rovněž proměnlivá, průměrně 1 minutu a 50 sekund. V pořadu Události byl podíl živých vstupů vyšší než průměr celého zpravodajství, přibližně 15 %⁹.

4.6 Průzkum publika

„Zvláštní oblast při zkoumání médií představuje zkoumání jejich příjemců, tedy publika. Protože se jedná o velmi početné a vnitřně složité uspořádání jedinců, které často nespojuje nic jiného než příslušné médium, jsou metody zkoumání příjemců, jejich reakcí, postojů, zvyků a nálad složité a náročné na přípravu, provedení i zpracování.“ (Burton & Jiráček, 2001, s. 42)

---

⁹ viz. příloha č. 3

4.6.1 Metoda sběru dat

V zásadě existují dva způsoby, kterými lze přistupovat ke studiu mediálního publika. Burton a Jiráček (Burton & Jiráček, 2001, s. 42) uvádějí různé formy dotazování a pozorování. Já jsem pro studium mediálního publika zvolil metodu dotazníkového průzkumu.

4.6.1 Výzkumné otázky

VO9: Jak diváci vnímají důležitost následujících charakteristik zpravodajství?

- a) osobnost moderátora,
- b) množství zachycených témat,
- c) počet domácích zpráv,
- d) počet zpráv ze zahraničí,
- e) počet zpráv z vašeho regionu,
- f) dostatečný obrazový materiál,
- g) přítomnost doprovodné grafiky (grafy, tabulky),
- h) vysvětlování souvislostí událostí,
- i) dostatečné množství názorů všech zúčastněných stran.

VO10: Považují diváci zpravodajství ČT za otevřené, nestranné a nezávislé?

VO11: Kterými atributy by televizní diváci charakterizovali zpravodajství tří hlavních celoplošných stanic?

4.6.2 Dotazník

Pro účely fixace dat jsem vytvořil elektronický smíšený dotazník¹⁰, který jsem veřejně zpřístupnil na internetu v období od 15. do 25. 7. 2011. Během tohoto období jej vyplnilo 85 respondentů. Při vytváření dotazníku jsem kladl důraz na to, aby nebyly otázky čistě uzavřené, ale aby měl dotazovaný prostor k vlastnímu

---

¹⁰ viz. příloha č. 4

vyjádření. Proto byla většina otázek rozšířena o pole pro přidání vlastní odpovědi. V úvodní části jsem definoval 8 otázek týkajících se osoby dotazovaného a jeho diváckých preferencí. Po nich následovala otázka uzavřená, kde respondent mohl zvolit oblasti svého zájmu v televizním zpravodajství. Škálové otázky č. 10, 11, 12 a 13 zkoumaly názory dotazovaného na důležitost konkrétních charakteristik zpravodajství (osobnost moderátora, rejstřík zachycených témat aj.) a na vybrané oblasti zpravodajství ČT.

4.6.3 Výsledky průzkumu mediálního publika

4.6.3.1 Genderové složení publika

Z celkového počtu 87 odpovědí se 51 respondentů přihlásilo k ženskému pohlaví a 36 k pohlaví mužskému. Procentuálně vyjádřeno: 59 % dotazovaných byly ženy a 41 % tvořili muži.

4.6.3.2 Věkové složení

V dotazníku bylo definováno 6 věkových skupin. Nejvíce respondentů (34 %) uvedlo, že jsou ve věkovém rozmezí 31–40 let. Druhou nejpočetnější skupinou byli dotazovaní ve věku 41–60 let (28 %). Lidé ve věku 21–30 let byli ve sledovaném publiku zastoupeni 22 %, senioři ve věku 61 let a více 10 %. Nejméně zastoupenou skupinou byla mládež ve věku 16–20 let (6 %). K nejmladší věkové skupině (0–15 let) se nepřihlásil nikdo.

4.6.3.3 Vzdělání

Třetí z otázek se věnovala vzdělání dotazovaných. Přesně 60 respondentů (69 %) uvedlo jako své vzdělání *vysokoškolské*. Dvacet procent sledovaného publika pak vzdělání *střední odborné*; *střední všeobecné* označilo 10 % dotazovaných a jako nejvyšší dosažené vzdělání uvedl možnost *základní* pouze jeden respondent.

4.6.3.4 Místní příslušnost

Místní příslušnost sledovaného publika je nerovnoměrná. Je to zřejmě dáno tím, že jádro respondentů tvořili lidé z mého okolí (rodina, přátelé, spolupracovníci atd.). Pětadvacet procent dotazovaných je hlášena k trvalému bydlišti v Moravskoslezském kraji. Olomoucký kraj je zastoupen 23 % publika, Zlínský kraj 10 %, Jihomoravský kraj 6 %. Ostatní kraje získaly buď 1 %, nebo se k trvalému bydlišti nepřihlásil žádný z dotazovaných.

V průzkumu mediálního publika bylo nutné rozdělit dotazované do několika podskupin, jelikož jen část z odpovědí mohla být relevantní. Za první kritérium relevantnosti jsem zvolil frekvenci sledování zpravodajských pořadů. Vycházel jsem z předpokladu, že člověk sledující zpravodajské pořady častěji má více podnětů pro vyhodnocení jejich kvality. Dalším kritériem bylo, zda dotazovaný sleduje zpravodajské pořady ČT. Zde bylo premisou, že jen pravidelný divák zpravodajských relací ČT je schopen relevantně odpovědět na otázky týkající se právě veřejnoprávní televizní stanice.

4.6.3.5 Sledovanost televizních programů

Otázka číslo 6 (*Díváte se častěji než pětkrát týdně na některý z následujících televizních programů?*) zkoumala preference televizních diváků, kteří mohli označit více možností. Publikum nejčastěji označilo ČT1. Více než pětkrát týdně stanici sledovalo 55 % respondentů. TV Nova získala 47 %, TV Prima 38 %, zpravodajský kanál ČT24 25 % a stejné procento dotazovaných se přihlásilo k stanici mimo předdefinované možnosti.

V červnu 2011 sledovalo v globálním měřítku ČT1 15,3 % dospělých diváků, ČT2 3,7%, TV Nova 31 %, TV Prima 17,8% a ČT24 2,5 % diváků. (ATO-Mediaresearch, Měsíční zpráva (6/2011)).

4.6.3.6 Sledovanost zpravodajských relací

Za nejsledovanější pořad zvolilo 63 % respondentů Události (ČT). Televizní noviny (Nova) získaly 47 % vzorku publika, Události v regionech 24 %, Zprávy TV

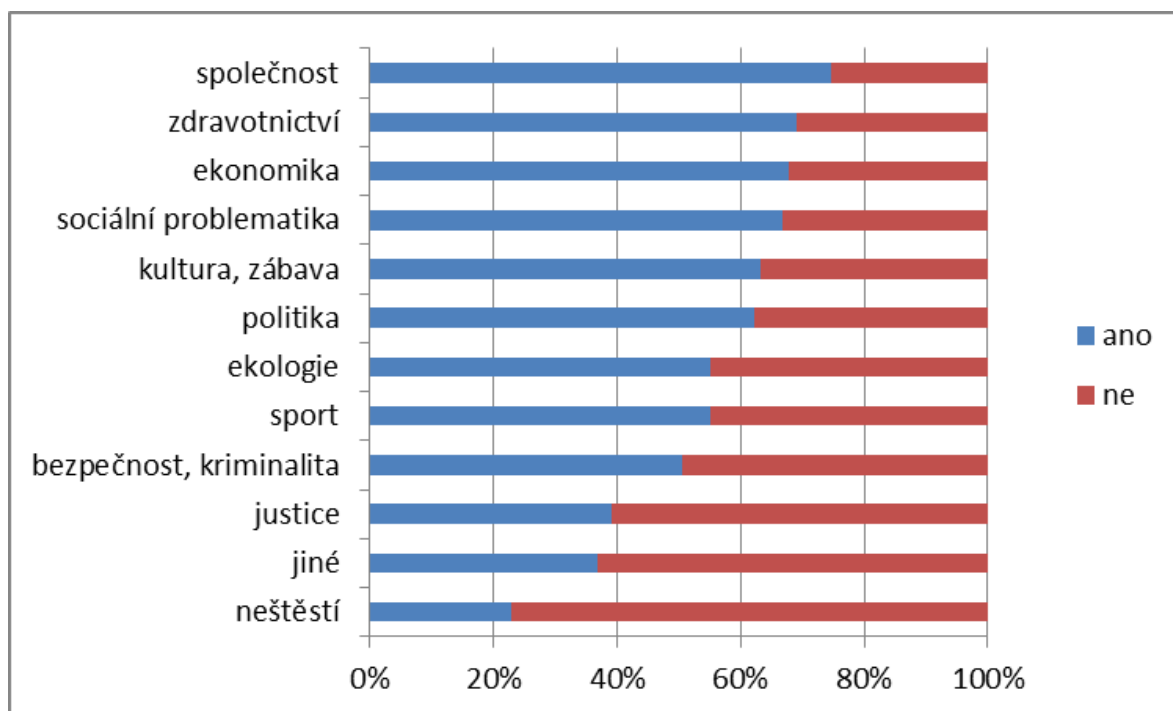
Prima 22 %, Události, komentáře 15 % a 5 % dotazovaných uvedlo, že sledují jiný zpravodajský pořad.

Osmadvacet dotazovaných (32 %) sledovalo zpravodajské pořady *přínejméně jednou denně*. Druhou nejpočetnější skupinou byli příležitostní diváci. Možnost *příležitostně* zvolilo 26 respondentů (30 %). Dostatečně frekventovaně, *přínejméně třikrát týdně*, sledovalo zpravodajské pořady 22 dotazovaných (25 %). Jedenáct respondentů (13 %) uvedlo u této otázky, že sledují zpravodajství více než jednou denně. Jako relevantní pro další výzkum se po této otázcejevilo 70 % odpovědí.

4.6.3.7 Veřejná agenda

Respondenti projeví největší zájem o téma *společnost*. U této kategorie označilo odpověď *ano* 65 dotazovaných. Téma *zdravotnictví* (60 hlasů) se stalo druhou nejvíce žádanou kategorií. Následovaly: *ekonomika* (59 hlasů), *sociální problematika* (58 hlasů), *kultura, zábava* (55 hlasů). O téma *politika* projevilo zájem 54 respondentů. Kategorie *ekologie* a *sport* získaly shodně 48 hlasů, *bezpečnost*, *kriminalita* 44 hlasů a *justice* 34 hlasů. Nejméně sledovanými tématy se u zkoumaného vzorku diváků staly kategorie *neštěstí* (20 hlasů) a *jiné* (32 hlasů).

Graf 13: Zájem zkoumaného publika o jednotlivá témata

4.6.3.8 Charakteristiky televizního zpravodajství podle jejich důležitosti

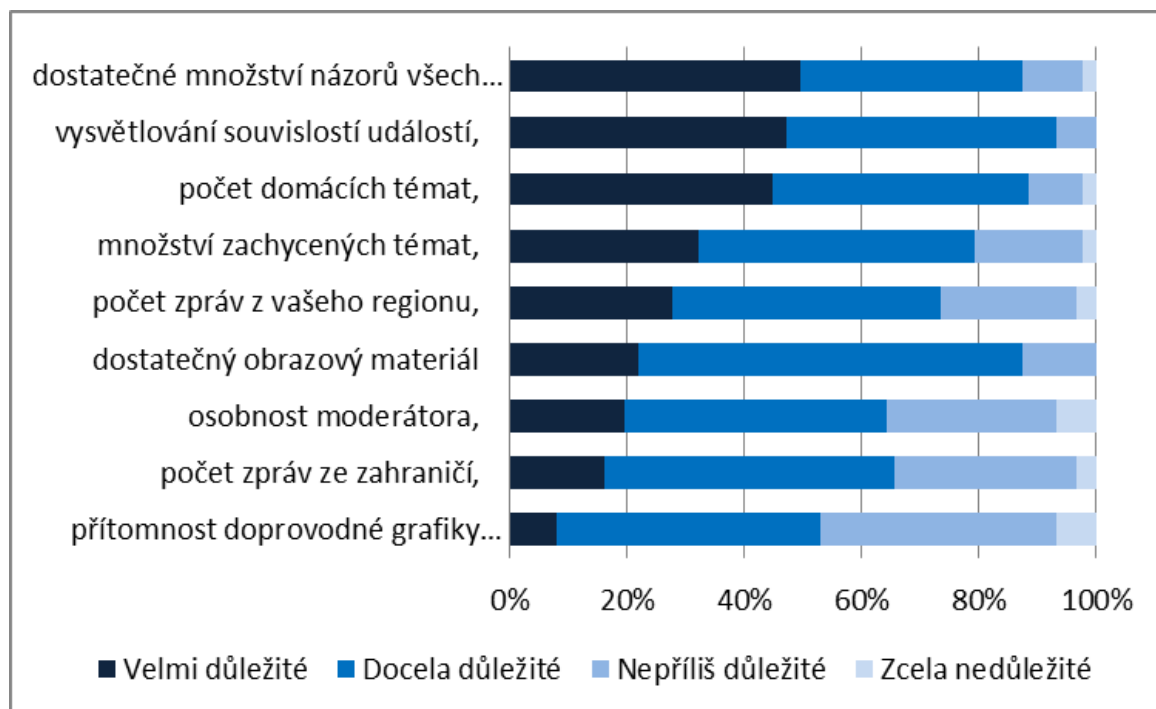
Součástí dotazníku byla i série otázek zjišťující pohled diváků na jednotlivé charakteristiky televizního zpravodajství. Každou z vlastností mohli ohodnotit na škále: velmi důležité, docela důležité, nepříliš důležité a zcela nedůležité. Definovány byly následující charakteristiky:

- a) osobnost moderátora,
- b) množství zachycených témat,
- c) počet domácích témat,
- d) počet zpráv ze zahraničí,
- e) počet zpráv z vašeho regionu,
- f) dostatečný obrazový materiál,
- g) přítomnost doprovodné grafiky (grafy, tabulky),
- h) vysvětlování souvislostí událostí,
- i) dostatečné množství názorů všech zúčastněných stran.

Za nejdůležitější charakteristiky zpravodajství považovalo publikum *dostatečné množství názorů všech zúčastněných stran* (možnost velmi důležité a docela důležité zvolilo 76 respondentů) a *vysvětlování souvislostí událostí* (81). Možnost *počet domácích témat* vnímalo jako podstatnou 77 dotazovaných, počtu zahraničních příspěvků přikládalo důležitost o 20 respondentů méně.

Naopak nejmenší význam měla podle publika *přítomnost doprovodné grafiky*. Za velmi důležitou ji označilo pouze 7 diváků. Více o výsledcích jednotlivých charakteristik lze nalézt v příloženém grafu č. 14.

Graf 14: Hodnocení důležitosti jednotlivých charakteristiky televizního zpravodajství

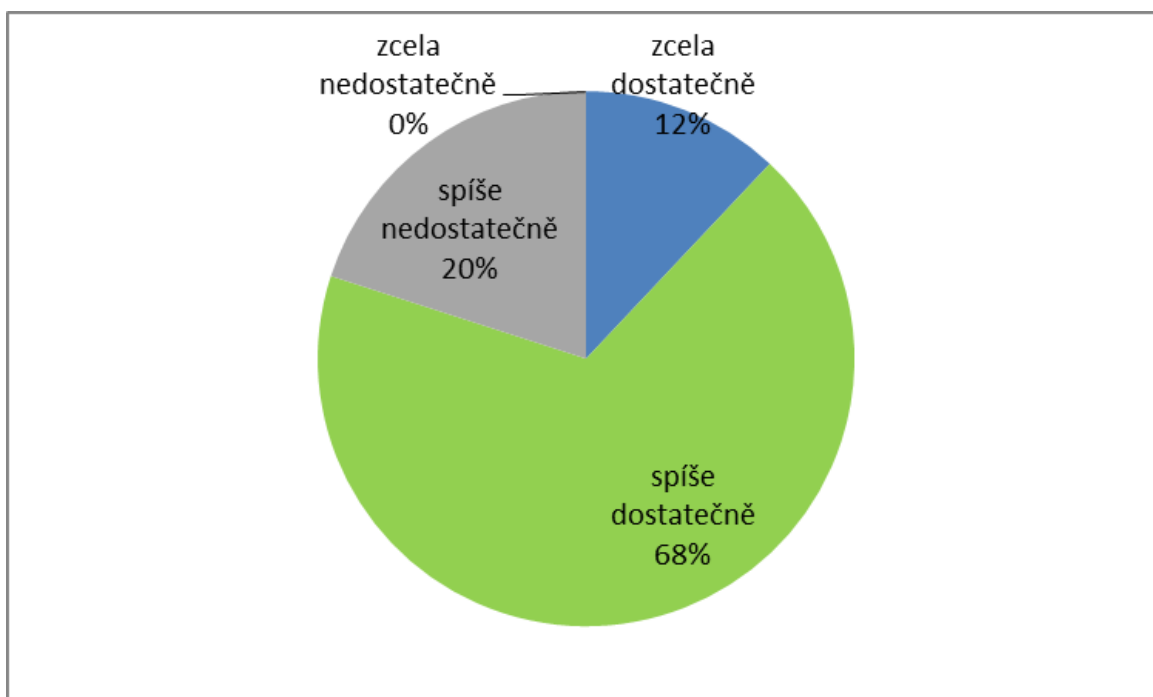

4.6.3.9 Názor diváků na zpravodajství České televize

Do souboru relevantních reakcí byly zařazeny příspěvky respondentů, kteří v otázce č. 7 neoznámili možnost *příležitostně* a v otázce č. 8 zvolili alespoň jeden pořad z nabídky ČT. Výběrem postoupilo 50 respondentů (dále jen diváků ČT). Oddíl sledující názory publika na vybrané otázky kolem ČT obsahoval 3 škálové otázky (číslo 11, 12 a 13).

První ze série dotazů zkoumal názor diváků na ČT jako médium veřejné služby. Respondenti měli k dispozici škálu hodnocení: zcela dostatečné, spíše dostatečné, spíše nedostatečné a zcela nedostatečné, s jejíž pomocí se mohli vyjádřit k tomu, jak ČT plní funkci otevřeného veřejného prostoru pro vyjádření zkušeností, postojů a prožitků vlastních různým lidem a skupinám (viz. graf č. 15). Většina dotazovaných (68 %) uvedla, že ČT plní tuto funkci *spíše dostatečně*. Druhou nejpočetnější skupinou byli diváci, kteří označili možnost *spíše nedostatečně* (20 %). Jako zcela otevřený prostor vnímalo stanici jen 12 % diváků ČT.

Graf 15: Pohled diváků na Českou televizi jako na otevřeného veřejného prostoru pro vyjádření zkušeností, postojů a prožitků vlastních různým lidem a skupinám.

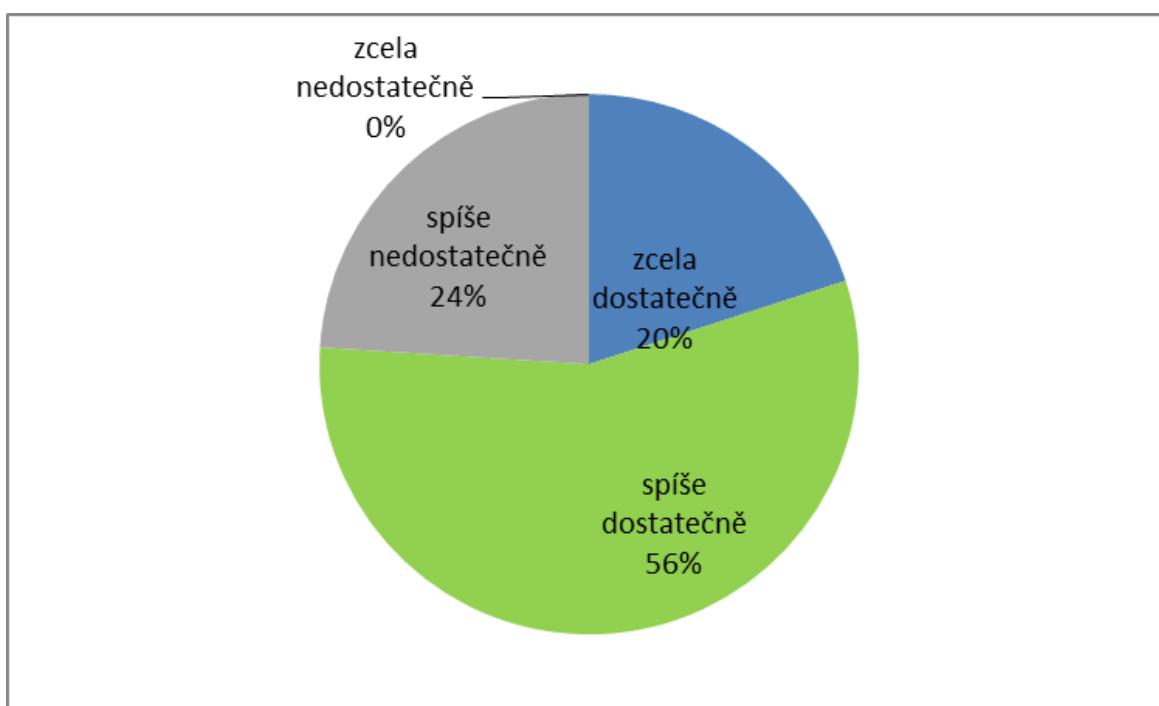

Ve 12. otázce – *Česká televize by také měla přinášet zpravodajství zakládající se na otevřenosti, nestrannosti a nezávislosti. Jak podle vás splňují tato kritéria zpravodajské pořady ČT?* – mohli diváci využít totožnou škálu hodnocení.

Jak lze vidět v grafu č. 16, možnost *zcela dostatečně* označilo 20 % diváků ČT. Podle 56 % respondentů Česká televize splňuje zmíněná kritéria *spíše dostatečně*. Naopak *spíše nedostatečně* ohodnotilo zpravodajské pořady veřejnoprávní televize 12 % diváků.

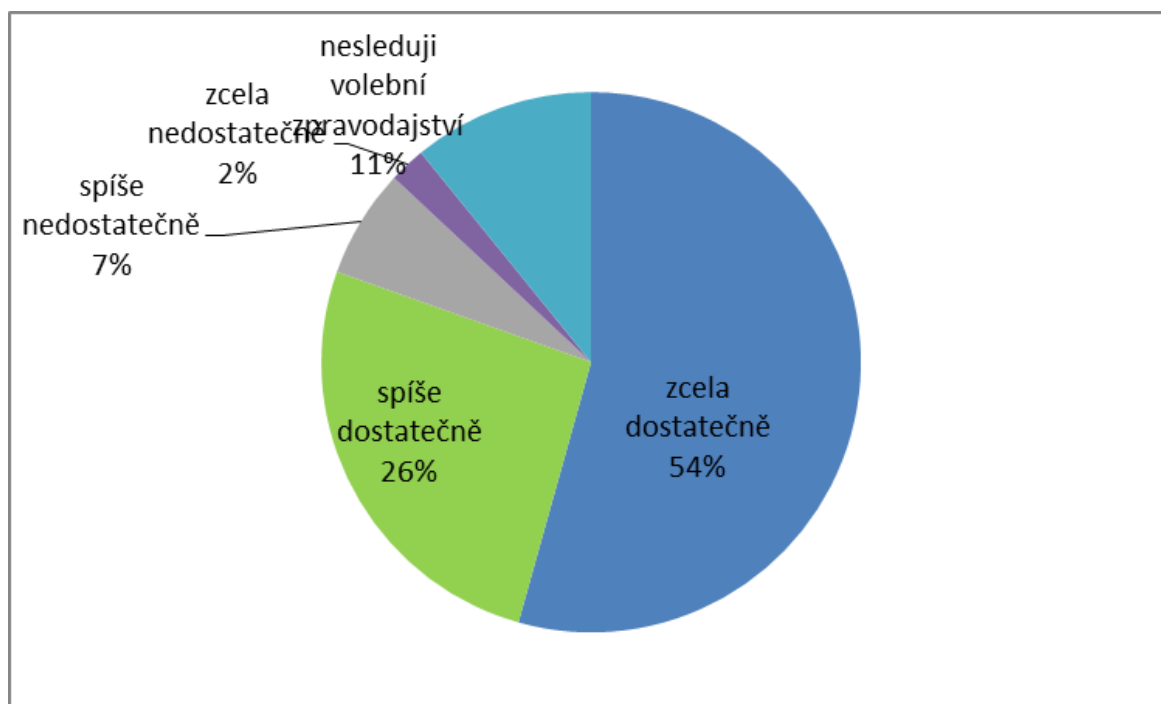
Poslední otázka tohoto oddílu zkoumala názor diváků ČT na volební zpravodajství. Zcela dostatečně bylo s jeho formou a obsahem spokojeno 54 % dotazovaných. Odpověď *spíše dostatečně* označilo 26 % diváků ČT. Spíše nedostatečně ohodnotilo volební zpravodajství 7 % respondentů, 11 % diváků uvedlo, že volební zpravodajství nesleduje. Možnost *zcela nedostatečně* uvedly 2 % diváků ČT. Data jsou graficky znázorněna v grafu č. 17.

Graf 16: Procentuální vyjádření diváckých odpovědí na otázku č. 12 týkající se plnění kritérií zpravodajství ČT

Graf 17: Názor diváků na volební zpravodajství ČT

4.6.3.10 Divácká charakteristika zpravodajství hlavních televizních stanic

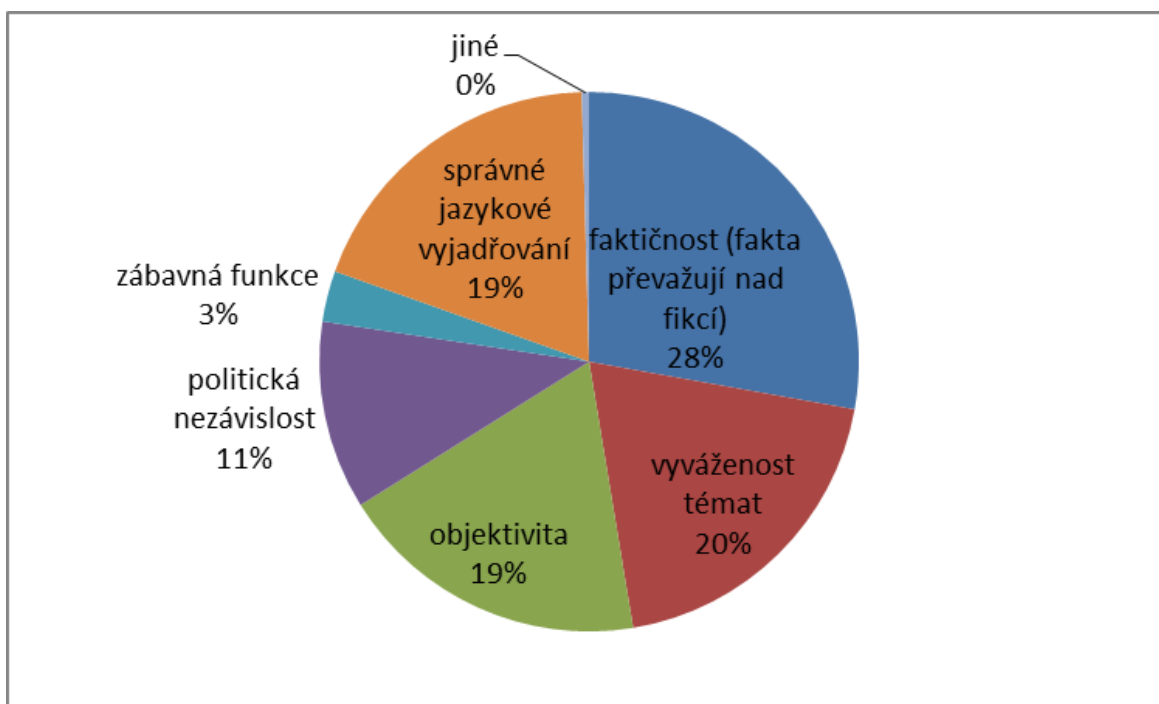
V otázkách 14, 15 a 16 mělo mediální publikum za úkol spojit s konkrétní televizní stanicí následující předdefinované atributy:

- faktičnost (fakta převažují nad fikcí),
- vyváženost témat,
- objektivita,
- politická nezávislost,
- zábavná funkce,
- správné jazykové vyjadřování.

I v těchto otázkách dostali respondenti možnost doplnit svůj vlastní přívlastek.

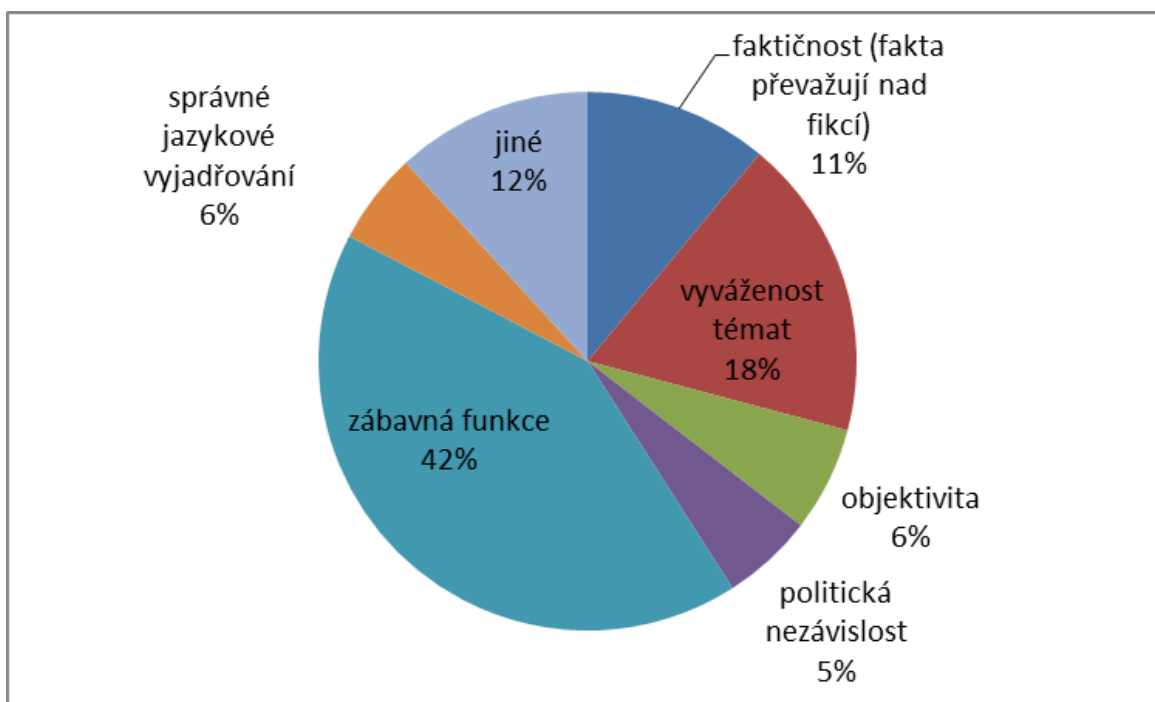
Českou televizi spojovali diváci nejvíce s atributem *faktičnost (fakta převažují nad fikcí)*, který získal 28 % hlasů. *Vyváženost témat* přiřadilo k ČT 20 % respondentů. O procento méně diváků označilo atributy *správné jazykové vyjadřování* a *objektivita*. Pouze 11 % získala *politická nezávislost* a 3 % *zábavná funkce*.

Graf 18: Podíl atributů spojovaných se zpravodajstvím České televize

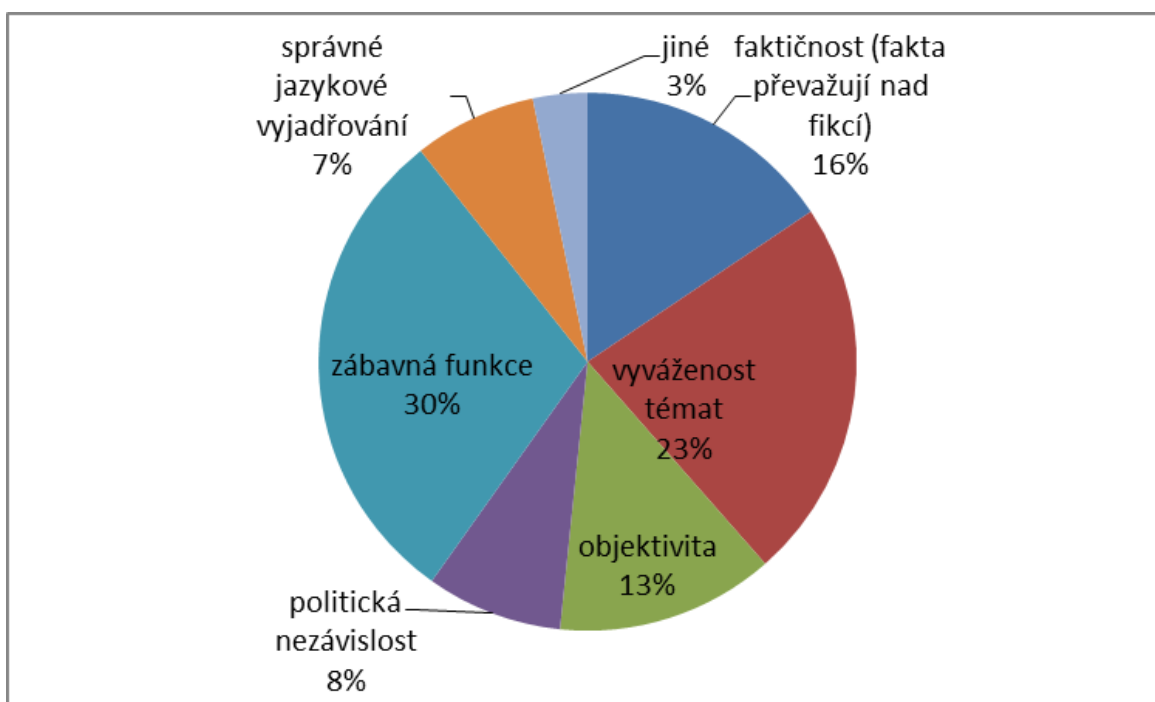

Výrazné odlišnosti vůči ČT lze spatřovat ve výsledcích stanice Nova a Prima. Zábavná funkce v obou případech získala největší procento hlasů (Nova: 42 %, TV Prima: 30 %). Naopak nejmenší podíl získala v případě Novy *politická nezávislost* (5 %) a Primy *správné jazykové vyjadřování* (7 %). Kompletní výsledky zobrazují přiložené grafy č. 19 a 20.

Graf 19: Podíl atributů spojovaných se zpravodajstvím TV NOVA

Graf 20: Podíl atributů spojovaných se zpravodajstvím TV Prima

Závěrečná otázka byla určena pro volné sdělení názorů na současnou televizní žurnalistiku. Zde jsou některé ze zaznamenaných odpovědí:

„Na CT 1 někdy příliš dlouho referují o 1 tématu, např. volby, a potom už jim nevyjde čas na události ze světa, případně z domova.“ (žena, 41-60, Moravskoslezský kraj)

„Nelíbí se mi množství záporných zpráv. Mnohokrát jsem si říkala, že se už na ty hrůzy nebudu dívat a zůstanu jen u čtení novin. Přivítala bych víc optimistických zpráv a radostných událostí.“ (žena, 41-60, Moravskoslezský kraj)

„Upozorňovat více na úspěchy a vyzvedávat kladné vzory (lidi, firmy) v České republice a i ve světě.“ (muž, 16-20, Středočeský kraj)

„Špatné vyjadřování redaktorů "investigativní" pořady nejdou dostatečně do hloubky tématu některé pořady na státní televizi připomínají spíš bulvár než seriózní zpravodajství či diskusi.“ (muž, 31-40, Olomoucký kraj)

„Není dán prostor k vyjádření ostatních pol. stran. Preferují se stále stejné tváře a strany.“ (žena, 61 a více, Moravskoslezský kraj)

„Nedostatečná politická nezávislost, senzacechtivost.“ (muž, 31-40, Olomoucký kraj)

4.7 Závěr kvantitativní analýzy

Na závěr bych rád shrnul výsledky prezentované v předchozích oddílech kvantitativní obsahové analýzy. Průzkum prokázal, že zastoupení jednotlivých politických stran není rovnoměrné¹¹. Česká televize dává přednost politicky vlivnějším stranám a veřejně známějším osobnostem.

Na základě získaných dat lze odpovědět na výzkumnou otázku VO2, že výpovědi všech politiků a politických stran nemají neutrální zabarvení. Ve zpravodajství ČT se vyskytují výpovědi kontextově pozitivní i negativní.

---

¹¹ 4.2.4.1 Medializace politických stran ve 2. čtvrtletí 2010

Otázkou VO3 byl sledován výskyt provinčnosti ve zpravodajství ČT. Upřednostňování domácích zpráv nad zahraničními se potvrdilo¹². Vyšší pravděpodobnost stát se zprávou má událost, která se odehrála v kulturně a sociálně blízkém prostředí příjemců.

Struktura mediální agendy byla zastoupena všemi důležitými tématy. Převládaly příspěvky do kategorií ekonomika a společnost. Ve sledovaném období získalo téma politika ve zpravodajství ČT 14% podíl.

Téma voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky 2010 bylo ve sledovaném období velmi frekventované¹³. Pravidelné zpravodajství ČT o aktuálním vývoji politické scény bylo do voleb podpořeno i publicistickými a diskusními pořady. Během prvního pololetí roku 2010 odvysílala Česká televize k tomuto tématu na programech ČT1, ČT2 a ČT24 celkem 521 pořadů (včetně všech vstupů a repríz), které představovaly celkem 396 hodin vysílacího času.

V politické agendě bylo definováno, s jakými tématy jsou nejčastěji spojovány dvě nejsilnější politické strany (ODS a ČSSD). Navzájem se soutěžící strany prezentovaly nejčastěji v negativním kontextu (ČSSD o ODS pronesla 54% negativních výpovědí, ODS o ČSSD 65 %).

Žánrová variabilita byla ve sledovaném období minimální (V08). Reportéři používali několik ustálených textových vzorců, které opakovali. Nejčastěji se vyskytl žánr televizní zprávy (konkrétně reportáž), převažovaly zprávy obrazové nad čtenými. Proces tvorby zpravodajských textů je pravděpodobně značně zautomatizovaný.

Součástí kvantitativního výzkumu byl i průzkum vzorku mediálního publika. Za nejdůležitější charakteristiky zpravodajství považovalo publikum *dostatečné množství názorů všech zúčastněných stran a vysvětlování souvislostí událostí*. Kategorii *počet domácích témat* vnímalo jako podstatnou 77 dotazovaných, počtu zahraničních příspěvků přikládalo důležitost o 20 respondentů méně.

Většina zkoumaného vzorku mediálního publika (76 %) považuje zpravodajství ČT za otevřené, nestranné a nezávislé. Politickou nezávislost však spojovalo s veřejnoprávní televizí jen 11 % respondentů.

---

¹² 4.3.4.1 Domácí a zahraniční zpravodajství

¹³ 4.3.4.3 Presentace tématu volby 2010

Česká televize uspěla u diváků, kteří přiřazovali konkrétní atributy třem hlavním celoplošným stanicím. Nejvíce médium spojovali s faktučností, vyvážeností témat, objektivitou a správným jazykovým vyjadřováním¹⁴.

14

5. Kvalitativní analýza zpravodajství ČT

5.1 Charakteristika

Metod, kterými lze provádět kvalitativní analýzu, existuje velké množství. Samotný pojem kvalitativní analýza je poměrně široký. Strauss a Corbinová jej definují jako „jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace“. (Strauss & Corbinová, 1999)

V tomto pojetí je kvalitativní analýza v opozici k výzkumu kvantitativnímu. Nelze však definici zmíněnou výše považovat za zcela přesnou. Podstata kvalitativního výzkumu (viz. např. Hendl J. , 1999; Locke, 1989; Strauss & Corbinová, 1999) je založena na pozorování a verbálním popisu vytipovaných fenoménů, na jejich slovně formulované interpretaci a na jejich zobecnění. Výhodou tohoto postupu je, že vzniklé závěry odráží určitý stav skutečností a jsou tudíž těžko napadnutelné či vyvrátitelné. Hovoří se o „zakotvené teorii“. Na druhou stranu nevýhodou je relativně značná míra subjektivity při vytváření teoretických závěrů na základě interpretace a zobecnění popisovaných jevů.

5.2 Zvolené metody analýzy

Uvědomuji si, že založit kvalitativní výzkum na subjektivním názoru výzkumníka nebo skupiny není v souladu s odbornými zásadami výzkumu. Proto jsem se snažil nejen využít znalosti nabyté při studiu odborné literatury, ale i názory autorit v oboru.

5.3 Analýza a hodnocení jazykové úrovně v relacích Události a Události, komentáře

5.3.1 Korpus zkoumaných textů

Korpus zkoumaných textů jsem vytvořil metodou náhodné volby z množiny relevantních zpráv, za kterou jsem považoval příspěvky v relacích Události a Události, komentáře odvysílané v dubnu 2010.¹⁵

5.3.2 Fixace kvalitativních dat

Pro účely fixace kvalitativních dat jsem přepsal vybrané zprávy z videozáznamu do textové podoby. Důraz byl při tom kladen na:

- a) jméno mluvčího a jeho politickou či profesní příslušnost,
- b) přesný záznam mluveného projevu všech zúčastněných osob, včetně komentářů reportérů a moderátorů.

5.3.3 Výzkumné otázky

VO12: Objevily se ve zkoumaných textech jazykové nedostatky?

VO13: Dochází v ČT k beletrizaci zpravodajství?

VO14: Obsahují příspěvky na úrovni redaktorů znaky skryté persvaze?

5.3.4 Jazyková úroveň relace Události

Názory na jazykovou úroveň zpravodajství České televize se různí. Existují jedinci i skupiny lidí, kteří tvrdí, že serióznost a kvalita současně užívaného jazyka

---

¹⁵ Viz. příloha č. 1

ve zpravodajství ČT je neuspokojivá¹⁶. Na druhé straně stojí například analýza¹⁷ Ústavu pro jazyk český Akademie věd České republiky (dále jen ÚJČ AV ČR), jehož pracovníci namátkově kontrolují jazykovou úroveň pořadů ČT. Jazykovědci v dokumentu oceňují vysokou úroveň jazykových projevů moderátorů i redaktorů relace Události. Uvádějí však také celou řadu jevů, které nejsou v souladu se zásadami informační kvality. (Čmejková, Havlík, Havlová, & Kaderka, 2010)

5.3.4.1 Beletrizace zpravodajství

Na lexikální úrovni spočívá beletrizace zejména v nadměrném užívání synonym, obrazných sdělení, přirovnání, okazionalizmů, kulturních frazémů, expresiv, hodnoticích výrazů a jiných pojmenování, která jazyk aktualizují a rádoby estetizují, ale znesnadňují v něm rychlou a jednoznačnou identifikaci subjektů, narušují kohezi textu a leckdy vedou i k neurčité interpretaci. Znakem beletrizace (rétorizace) je i hyperboličnost zpravodajského jazyka;

- a) Synonyma znesnadňují identifikaci subjektu;
- b) Tendence k internacionalizaci jazyka se nutně projevují i ve zpravodajství veřejnoprávního média.

„Problém tohoto způsobu vyjadřování je v tom, že nepřímá pojmenování jsou neprůhledná a jejich informační hodnota je v konkrétních případech nižší než u vyjádření přímých.“ (Schneiderová, 2008, s. 38)

S přihlédnutím k používanému jazyku lze v relaci Události najít několik porušení zásad informační kvality (dále jen IK).

Jako první příklad si můžeme uvést metafory, kterými jsou zpracované události zbytečně a někdy nevhodně dramatizovány. Častá jsou spojení „padající hlavy“: budou padat hlavy; dále: mají na mušce; spory přerostly v otevřenou válku, důležité bitvy čekají ministra i ve vládě; opozice zbraně skládat nehodlá aj.

Příklad podobných spojení můžeme najít téměř v každé relaci, a to především v komentářích reportérů, které doprovází jejich jednotlivé příspěvky. Ať už se jed-

---

¹⁶ např. *Výzva za obnovu kvality a serióznosti zpravodajství na České televizi* – dostupná na World Wide Web: <<http://www.voksct.cz/>> , 10. 8. 2011

¹⁷ (Čmejková, Havlík, Havlová, & Kaderka, 2010)

ná o institucionální, či individuální vlivy, patrná je snaha dodat událostem na dramatickosti tím, že v nich jde o život alespoň metaforicky, když o něj nejde fakticky.

Namátkou: V první zprávě Událostí ze dne 1. 6. 2010 reportér Lukáš Dolanský uvedl: *„Petr Nečas, Karel Schwarzenberg, Radek John a Bohuslav Sobotka, čtyři hráči, kteří drží ve svých rukou osud budoucí vlády. Co chtějí šéf ODS Petr Nečas a předseda TOP 09 Karel Schwarzenberg je jasné - společnou vládu. Lídr ČSSD Bohuslav Sobotka si však zatím hraje vlastní hru. Nejmenší neznámou je ta nejmenší strana Věci veřejné Radka Johna. Ještě v pondělí se zdálo, že jejímu vládnímu angažmá nestojí nic v cestě. Teď je ale situace jiná.“* Text je doplněn čtyřmi fotografiemi zmíněných politiků. Zhruba v polovině této pasáže je fotka Petra Nečase nahrazena záběrem reportéra, který dokončuje sdělení. Na tomto příkladu lze vyzorovat, jak se snaží reportér dramatizovat sdělení za použití metafor. Vliv na celkové vyznění reportáže pak mají i záběry a zvolené výpovědi v kontextu reportérova komentáře.

Podobný příklad jsem našel i v komentáři moderátora. V úvodu zprávy ze dne 1. 4. 2010, s titulkem Mirek Topolánek: politik uvyklý krizím, Roman Pistorius uvedl: *„Mirek Topolánek stál v čele občanských demokratů 7 let a se stranou vyhrál sedmery volby, od komunálních po senátní. Šéfoval Česku a krátce i Evropě. Na pokraji politické propasti se v minulosti ocitl už několikrát. Až dosud se vždy udržel.“* Patrná je nevhodná metafora *na pokraji politické propasti*. Dále vidím chybu ve spojení *udržet se na pokraji propasti*, které je přinejmenším neobvyklé. Předpokládám, že se verbum *udržet* v tomto případě vztahuje k jeho pozici v čele ODS. Vhodnější by bylo použít neutrálního vyjádření: *V minulosti Topolánek již několikrát neuspěl. Nyní opustil ODS*. Ladění tohoto úvodu zcela odpovídá i zpráva, která po něm následuje.

Reportér Jan Osúch se zaměřil retrospektivně na kariéru Mirka Topolánka v ODS. Patrné jsou v jeho komentáři hodnotící prvky, např. *„Debakl v krajských a sněmovních volbách v roce 2008 poprvé citelně otrásl s jeho pozicí.“* nebo *„Na začátku roku 2009 sice Topolánek v čele Evropské Unie ožil, doma ale sbírala body hlavně opoziční ČSSD.“* Obě tyto věty obsahují metafory, první z nich začíná expresivně zabarveným slovem.

Další příklad porušení zásad IK se týká dodávání důležitosti událostem, o nichž jsou diváci informováni. Jedná se o hyperbolická tvrzení o tom, koho se událost údajně týká, např. *otřesená Británie; netrpělivě čeká celá planeta* aj. Lze zpochybnit tvrzení, že by na verdikt dolní sněmovny amerického Kongresu o podpůrném vládním programu opravdu netrpělivě čekala celá planeta. Pokud je Británie skutečně něčím otřesena, je to spíše finanční krizí než případem muže, který dlouhodobě zneužíval své dvě vlastní dcery a devatenáctkrát je přivedl do jiného stavu. Přestože je to otřesný případ, je přehnané tvrdit, že otřásl Británií. Takovým nadsazováním je těmto událostem pouze zvnějšku dodáváno na důležitosti.

Dále není vhodné, když reportéři explicitně hodnotí popisovanou událost či její aktéry. To, zda byl např. ministr zdravotnictví po nějakém jednání skutečně „naštvaný“, by měli posoudit sami diváci z předložených záběrů. (Čmejrková, Havlík, Havlová, & Kaderka, 2010, s. 2)

5.3.4.2 Skrytá persuaze

Skrytá persuaze neboli skryté přesvědčování operuje s nejasnými vícevýznamovými pojmy tak, že příjemce zprávy si myslí, že jde o pojmy přesné, mající jen takový smysl jaký jim dává producent.

Případ skryté persuaze lze nalézt i ve zpravodajství České televize. V reportáži ze dne 1. 4. 2010, s názvem Příprava privatizace Nemocnice Na Homolce?¹⁸, redaktorka Tereza Baldová staví podezření o privatizaci nemocnice jen na následujícím vyjádření poslance Ludvíka Hovorky: *„Domnívám se, že to povede postupně k tomu, že další a další agenda se bude vyvádět do soukromé firmy. Je to jakási privatizace zevnitř.“* Zde je prezentována tato výpověď jednoho konkrétního člověka jako fakt, který je divákům prezentován už titulkem příspěvku. Žádná jiná informace prezentovaná ve zprávě to explicitně nepotvrzuje, což je nepřipustné.

Výhrady mám i k úvodu moderátorky Marcely Augustové. *„Někteří poslanci kritizují způsob, kterým Nemocnice Na Homolce vede účetnictví, tedy přesněji nevede.“* V tomto případě se nejedná o nestranné a objektivní vyjádření. Souřadně

---

¹⁸ Viz. příloha č.1

spojené věty se v tomto případě vylučují. Větná intonace značí ironický postoj mluvčího.

Neakceptovatelné je dle mého názoru užívání hovorových proprií ve vysílání veřejnoprávního média. Např. *Česká televize zjistila, že nemocnice chtěla zajít přitom ještě dál a firmě svěřit i kompletní účetnictví, včetně plateb od zdravotních pojišťoven. To jsou v případě Homolky 3 miliardy ročně.* Označování Nemocnice Na Homolce jako Homolka je mezi novináři docela běžné - automatizované. Kodifikované to však není. Z této věty navíc není explicitně zřejmé, k čemu se vztahují zmíněné 3 mld. korun, zda k účetnictví či platbám od zdravotních pojišťoven. Tyto informace nejsou podloženy žádným relevantním zdrojem, což není ve zpravodajství přípustné.

Není frekventované užívat argumentace falešnou autoritou, přesto lze nalézt příklad. Věty typu *Česká televize zjistila* nebo *Naše televize vypátrala*, bývají často používány ve zpravodajských relacích komerčních televizních stanic a většinou za nimi následuje informace, kterou daný redaktor či reportér považuje za důležitou, avšak nemá k dispozici zdroj, který by informaci potvrdil.

Ve zpravodajství ČT jsem našel i mystifikace. Například Jan Osúch v reportáži s názvem Mirek Topolánek: politik uvyklý krizím pronesl: „*V březnu vyslovila i s pomocí koaličních poslanců vládě nedůvěru.*“ Nevyjádřeným podmětem je ČSSD. Hlavní problém této věty vidím ve faktu, že nedůvěru vládě může vyslovit pouze Poslanecká sněmovna. ČSSD jako politická strana sama nemá pravomoc vyslovit nedůvěru vládě. Může tak činit pouze prostřednictvím svých členů v Poslanecké sněmovně, pokud má nadpoloviční většinu při hlasování o nedůvěře. Věta by správně měla znít: „*V březnu ČSSD iniciovala hlasování o nedůvěře vládě, které vedlo k ustanovení nové tzv. úřednické vlády pod vedením premiéra Jana Fischera.*“

5.3.4.3 Jazykové nedostatky

Ve zprávě ze dne 1. 4. 2010 moderátorka ve druhé větě pronesla zajímavé slovní spojení *volebnímu lídru Petru Nečasovi*. U substantiv singuláru ve tvaru 3. a 6. pádu, které mohou končit na –u, nebo na –ovi, mají svůj význam

pro výběr výsledného tvaru dva faktory. I když na jedné straně zde máme dvě substantiva se stejnou koncovkou, jedná se o tvrdý vzor, tudíž by bylo vhodnější použít *volebnímu lídrovi Petru Nečasovi*.

Redaktorka Olga Málková použila v téže zprávě spojení, *mu ještě zatleskali*. S přihlédnutím k následující větě: *Oznámit, že po sedmi letech končí jako předseda ODS, už ale přišel sám*, bychom mohli předpokládat, že Málková vložením příslovce *ještě* naráží na přítomnost Topolánkových spolustraníků při prvním politicko-vě prohlášení. V užitém spojení je zmíněné příslovce redundantní a jeho vypuštěním se obsah ani záměr mluvčího nezmění.

Mohu však prohlásit, že až na drobné nedostatky je jazyková úroveň relace Události dlouhodobě velmi vysoká.

5.3.4.4 Mluvený projev

Při hodnocení Událostí je potřeba odlišit projevy moderátorů a reportérů reportáží, které jsou předem připravené (napsané) a následně čtené od živých vstupů. Dále je třeba odlišit na jedné straně jazyk reportáží a způsob provedení, jak byly texty namluveny, realizovány v mluvené podobě.

S přihlédnutím na toto rozdělení můžeme konstatovat, že moderátoři ve studiu dobře zvládají techniku mluveného projevu, vyslovují srozumitelně a až na výjimky také náležitě intonují a člení text, který čtou.

Jak uvádějí pracovníci ÚJČ AV ČR (Čmejková, Havlík, Havlová, & Kaderka, 2010), mluvený projev reportérů má střídavou tendenci. Můžeme se setkat s projevy lepšími i horšími. Obecně lze říci, že není tak kvalitní jako projevy moderátorů. Problematickým bývá zejména jejich rychlý, někdy až překotný spád řeči, který je evidentně dán potřebou říci v krátkém čase co nejvíce. Někdy by méně mohlo znamenat více, jelikož diváci nemusí stačit zachytit vše z hrnouce se záplavy slov. Rychle čtené projevy redaktorů v reportážích tak často ostře kontrastují s odpověďmi dotázaných osob.

Projev moderátorů i redaktorů v živých vstupech je v České televizi dlouhodobě na velmi vysoké úrovni. Spontánní přímá řeč postav je autentická, ale mnohdy bývá málo souvislá nebo zdlouhavá, a proto ji reportér (redaktor) zkracuje. Někdy

přitom vybere jinou pasáž, než by rád publikoval autor promluvy, a dochází ke zkreslení smyslu celku. (Mluví se o tzv. masmediální optice.)

Na rozdíl od literárních textů, přímá řeč postav a neutrální řeč moderátorů a reportérů zpravodajských reportů, nemá vzbuzovat iluzi autentičnosti (Hoffmannová, 1997), nýbrž ji má zřetelně prokazovat.

5.3.5 Jazyková úroveň relace Události, komentáře

5.3.5.1 Beletrizace zpravodajství

Zpravodajství pořadu Události, komentáře je odlišné od hlavní zpravodajské relace. Je patrná silnější tendence přibližovat událost publiku, to lze pozorovat především ze stylu, jakým redaktoři a moderátoři prezentují konkrétní událost. S touto tendencí souvisí dlouhodobý jev beletrizace zpravodajství, který stále více oslabuje pevnou hranici mezi zpravodajstvím a publicistikou.

Často se užívá metafor a hovorových výrazů. V úvodu zprávy ze dne 28. 5. 2010, věnované volbám do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, moderátor Martin Veselovský uvedl: „*V podstatě rok trvající předvolební kampaň jela v nejvyšších obrátkách až do úplného finále.*“ Personifikace má v tomto případě zdůraznit, jak silný byl předvolební boj politických stran o přízeň voličů. Úvodní příslovečná spřežka *v podstatě* nenese žádný sémantický význam a je tedy redundantní. Dalším příkladem hovorovosti může být ze stejné zprávy věta: *Dnešní Události, komentáře se tak budou pohybovat v jakémsi mezičase mezi dvěma volebními dny.* Tvar neurčitého zájmena *jakýsi* je v této větě vycpávkové slovo a typický projev rétorizace. Důsledková spojka *tak* odkazuje na předchozí větu: *Jak se jim to podařilo, to se dozvíme už zítra.* To, že se daná relace vysílala mezi dvěma volebními dny, je informace implicitní.

Jako příklad spojení, které znesnadňují identifikaci subjektu lze uvést: *české volební špičky* ve větě: *K volebním urnám dnes mezi prvními přišly také české volební špičky.* Toto spojení zastupuje prezidenta, bývalého prezidenta a předsedy nejsilnějších politických stran. V souvětí: „*Volby označil za výjimečné, protože do nich zasahují nové, málo známé strany.*“ je podobným příkladem *málo známé strany*. Příjemce bez podrobnějšího vysvětlení přesně nedekóduje subjekt.

Příklad obraznosti jsem našel i ve větě: *Stylově v oranžové kravatě přišel šéf ČSSD Jiří Paroubek.* Informace o tom, jak přišel předseda sociálních demokratů k volbám oblečený, je redundantní a má pouze fíčrový¹⁹ charakter.

---

¹⁹ Feature [fíčr] – publicistický, filmový nebo televizní žánr založený na skloubení prvků dramatických, hudebních a věcných; typ reportáže.

Nárůst beletrizujících znaků ve zpravodajství se hodnotí spíše jako nežádoucí, jelikož např. obrazná pojmenování odhalují „... i projevy kladného nebo záporného vztahu autora k obsahu sdělení.“ (Čechová, 1997)

5.3.5.2 Skrytá persuaze

Nejčastěji jsem se v relacích pořadu Události, komentáře setkal s racionálním tvrzením podloženým argumentem - autoritou. Například: *Volby označil za výjimečné, protože do nich zasahují nové, málo známé strany, a protože konečně končí nejdelší volební kampaň v historii.* Nevyjádřeným podmětem je v tomto souvětí Václav Klaus, tedy autorita. Podobně je tomu i v následující pasáži: *Sociální demokraté okamžitě přešli do protiútoků. Vlčka vyzdvihli jako vzor ctnostného chování a k rezignaci postupně vyzvali bezmála půlku politické scény.* U výroků politických stran nebo příslušníků politických stran je nutné přihlédnout k faktu, že zde existuje všudypřítomná rivalita. Většinou se nejedná o neutrální výroky, ale o informace s implicitním hodnocením. Například Jiří Paroubek patrně neprohlásí nic negativního o svém spolustraníkově, naopak se pokusí zdiskreditovat svého politického oponenta.

Snaha vsugerovat názor divákům či vyhrotit diskuzi je patrná ve způsobu vedení rozhovorů ve studiu. Časté jsou konstatování typu: *„Když od něčeho, co se týká školství, dá ministryně školství ruce pryč, tak to tomu projektu jaksi dobré světlo, tedy dobré světlo to na něj nehází.“* Ve větě z relace odvysílané 13. května je patrné subjektivní hodnocení a jejím cílem je znejistit hosta.

Příkladem přesvědčování a manipulace je i používání rétorických prvků, například metafor či metonymií. Řadu příkladů jsem uvedl již v předchozí pasáži věnované beletrizaci zpravodajství.

5.3.5.3 Mluvený projev

Souhlasím se závěrem ÚJČ AV ČR²⁰, že způsob moderování Událostí, komentářů lze hodnotit pozitivně. Jazyková úroveň všech tří moderátorů (Daniela Drtinová, Martin Veselovský a Jakub Železný) je dle názoru jazykovědců velmi dobrá. Všichni hovoří zcela samozřejmě a takřka bezchybně spisovnou češtinou, vyslovují zřetelně, dobře a výrazně intonují. Hovoří v syntakticky úplných výpovědích, jejich projev je plynulý, k opakování slov dochází zřídka (*bojíte se vy osobně rozštěpení ODS?*), hezitační zvuky se v jejich řeči objevují minimálně (lze je zaznamenat někdy v projevu Martina Veselovského).

V analýze pořadu Události, komentáře, kterou pro ČT připravuje ÚJČ AV ČR (Čmejrková, Havlík, Havlová, & Kaderka, 2010), se jazykovědci zaměřují především na způsob moderování rozhovorů s hosty pozvanými do studia nebo rozhovorů zprostředkovaných telemostí. Analyzují způsob, jímž moderátoři formulují otázky, v jakém vztahu jsou jejich dotazy k předchozím odpovědím hostů, případně si všímají toho, jak se opakovaným kladením otázek snaží přimět zpovídané osoby, zejména politiky, k jasným a jednoznačným odpovědím. Je třeba upozornit na to, že podobný tlak moderátorů někdy nenechává dotazovanému prostor pro formulaci toho, co chce sdělit, nýbrž jej různými způsoby omezuje. Stává se, že položené otázky jsou formulovány příliš expresivně a sugestivně a názor je vysloven vlastně již samotnou otázkou (Moderátor: *Nebude to prodloužení agónie, která k ničemu nepovede? Moje otázka směřuje spíš k tomu, zda to není agónie?*). Stává se, že moderátor pracuje dále s formulací, jež zazněla v jeho otázce, jako by to byla hostova odpověď, třebaže ji host nepotvrdil (Moderátor: *Přelévá se to podle toho, jak se poslanci vyspí... Takže je to taková přelévavá většina... Ted' jsme slyšeli, že je to přelévavá většina*).

Některé vstupy moderátorů nejsou otevřenými otázkami v pravém slova smyslu, ať už zjišťovacími nebo doplňovacími, ale spíše rétorickými gesty, často provokativního charakteru (*To přece není tak těžké domluvit se s opozicí*). Takové provokativní dotazy zní někdy překvapivě naivně, neboť jejich funkcí je vyhrotit spor protichůdných politických návrhů, např. *Pojďme k oné slibované krizi. Pokud krize*

---

²⁰ (Čmejrková, Havlík, Havlová, & Kaderka, 2010)

do Česka ve větší míře nedorazila – to vám potvrdí analytici –, proč byste utrácel za opatření, která nejsou nutná?.

Funkcí některých otázek je pouze zvýšit dramatičnost a mohou se jevit jako zbytečné (Moderátor: *Vy se toho bojíte, nebo nebojíte?* – Host: *Já teď nevím, co máte na mysli.* Podobně je tomu i u hodnotících komentářů moderátora, jejichž účelem je zvýšit napětí. V relaci ze dne 13. května Jakub Železný pronesl: *„Pokud v těch výsledcích bude dominovat pravice, jak to zatím vypadá, tak jaké to pro Sociální demokracii bude potvrzení férovosti voleb? To nemá logiku, tedy myslím to, že to byli především Sociální demokraté, kteří vás tlačili, abyste s těmi výsledky vyšly na světlo.“* Moderátorův komentář je v tomto případě silně zaujatý.

V historii pořadu byl přísný až nesmlouvavý postoj k pozvaným hostům příznačný zejména pro rozhovory vedené Danielou Drtinovou, postupně si tento způsob vedení rozhovoru osvojují i Jakub Železný a Martin Veselovský. Pozitivně naopak působí, když moderátoři občas dají najevo, že si jsou tvrdošijnosti v kladení otázek vědomi a zmírňují ji různými komunikačními strategiemi, jimiž se ohrazují proti vnímání svého řečového chování jako ne zcela zdvořilého, případně uvozují skákání do řeči hostu zdvořilostním slůvkem *pardon*. Moderátoři si takto počínají i v rozhovorech s politiky a v rozhovorech se zpravodaji, reportéry a komentátory, které mají obecně mnohem klidnější, vyrovnanější a uvolněnější ráz.

Lze si také všimnout jevu, který charakterizuje řeč moderátorů v progresivní míře a svědčí o rostoucí uvolněnosti a neformálnosti jejich projevu. Tímto jevem je někdy až nadměrné užívání obrazných výrazů a frazeologických obrátů, jimiž moderátoři charakterizují politické a ekonomické dění. Někdy se od obrazných výroků distancují tím, že je uvádějí jako citace, např. *Novináři píší, že uběhaní koně ODS už dostihy nevyhrají*, častěji je uvádějí jako součást svého způsobu kladení otázek (*je to bublina nebo léčka?*; *podniky na zamrazených cenách mohou prodělat kalhoty*; *nepláčete tedy na špatném hrobě?*; *nebude to vyhazování peněz oknem?*; *proč stahovat kalhoty ještě před brodem?*).

6. Závěr

Má bakalářská práce si kladla za cíl detailně popsat politické zpravodajství České televize, a to jak po stránce obsahové, tak formální.

Oblast politického zpravodajství je velmi specifická a Česká televize patří dlouhodobě mezi média s nejvyšším podílem politických zpráv u nás. Je těžké se při vytváření zpráv z této oblasti vyhnout hodnocení, jelikož i jednotlivým redaktorům jsou vlastní politické sympatie a názory, zvláště když v oboru působí určitou dobu.

Z hlediska kontextového hodnocení jednotlivých výpovědí, obsahovaly relace Události i Události, komentáře, jak výpovědi politiků a politických stran kontextově pozitivní, tak negativní. Pokud se konkrétní reportáž věnovala sporu dvou nebo více politicky angažovaných jedinců či uskupení, dávali redaktori dostatečný prostor k vyjádření všem zainteresovaným stranám. S přihlédnutím k medializaci jednotlivých politických subjektů, bylo ve 2. čtvrtletí roku 2010 nejvíce pozornosti věnováno dvěma nejsilnějším politickým stranám (ODS a ČSSD) a jejich představitelům. S nejnižší mírou kontextově negativních výpovědí byly prezentovány nové politické strany, které uspěly ve volbách (TOP 09 a VV). Naopak s vysokou mírou výpovědí o negativních skutečnostech prezentovaly Události v parlamentních volbách neúspěšné strany (KDU-ČSL a SZ) i vítěze voleb ČSSD a KSČM. U ČSSD lze za nepříznivým mediálním obrazem spatřovat kauzu kolem Miloslava Vlčka a dlouhodobý styl vystupování Jiřího Paroubka. Opoziční ODS na tom byla o něco lépe. Výpovědi s negativní konotací se pojily s kauzami Mirka Topolánka a Pavla Béma.

Otázkou VO3 byl sledován výskyt provinčnosti ve zpravodajství ČT. Upřednostňování domácích zpráv nad zahraničními se potvrdilo²¹. Vyšší pravděpodobnost stát se zprávou má událost, která se odehrála v kulturně a sociálně blízkém prostředí příjemců.

---

²¹ 4.3.4.1 Domácí a zahraniční zpravodajství

Struktura mediální agendy byla zastoupena všemi důležitými tématy. Převládaly příspěvky do kategorií ekonomika a společnost. Ve sledovaném období získalo téma politika ve zpravodajství ČT 14% podíl.

V politické agendě bylo definováno, s jakými tématy jsou nejčastěji spojovány dvě nejsilnější politické strany (ODS a ČSSD). Navzájem se soutěžící strany prezentovaly nejčastěji v negativním kontextu (ČSSD o ODS pronesla 54% negativních výpovědí, ODS o ČSSD 65 %).

Žánrová variabilita zpravodajství byla minimální. Redaktoři používali jen malé množství textových vzorců. V hlavní části relace Události byla nejčastějším žánrem reportáž. Zprávy se základní nebo rozšířenou informací se vyskytovaly jen v části zvané Headlines a v předělu mezi dvěma většími tématy. Relace Události, komentáře obsahovaly především žánry reportáž a zpravodajský rozhovor.

Součástí kvantitativního výzkumu byl i průzkum vzorku mediálního publika. Za nejdůležitější charakteristiky zpravodajství považovali diváci *dostatečné množství názorů všech zúčastněných stran a vysvětlování souvislostí událostí*. Kategorii *počet domácích témat* vnímalo jako podstatnou 77 dotazovaných, počtu zahraničních příspěvků přikládalo důležitost o 20 respondentů méně.

Většina zkoumaného vzorku mediálního publika (76 %) považovala zpravodajství ČT za otevřené, nestranné a nezávislé. Politickou nezávislost však spojovalo s veřejnoprávní televizí jen 11 % respondentů. Česká televize uspěla u diváků, kteří přiřazovali konkrétní atributy třem hlavním celoplošným stanicím. Nejvíce médium spojovali s faktičností, vyvážeností témat, objektivitou a správným jazykovým vyjadřováním²².

Zásady informační kvality porušovaly v pořadu Události především redaktoři, a to ve svých komentářích, kde se často vyskytovaly rétorické prvky, které měly text přiblížit příjemci a uměle jej dramatizovat. Motivaci v užívání metafor lze také spatřovat ve snaze reportérů navázat kontakt s divákem a aktualizovat jazyk.

Podobné porušení zásad je patrné i v pořadu Události, komentáře, a to jak v promluvách moderátorů, tak v komentářích redaktorů. Otázky ve zpravodajských

---

22

rozhovorech jsou často jen rétorickými gesty a mají provokativní charakter. K hostům byl navíc ze strany moderátorů zaujímán nekompromisní postoj. Redaktoři podobně jako v Událostech užívali slova v přeneseném významu. Tendence nazývaná beletrizace zpravodajství je dnes patrná téměř ve všech médiích.

6.1 Summary

My bachelor thesis was aimed to describe in detail the political Czech Television news in terms of content and form.

The area of political reporting is very specific and Czech Television contains the highest share of political news in long term perspective. It is not easy to create reports from this area to avoid evaluation because reporters are individual and they have their own political views, especially when they have been working in newspaper for some time.

In terms of qualitative evaluation of TV shows Události and Události, komentáře, I noticed that news contained testimonies of politicians and political parties contextually positive and negative. When a particular report focused dispute among two or more politically committed individuals or groups, the editors have given sufficient space to express to all interested parties. With regard to media coverage of political subjects the most attention occupied by two strongest political parties (ODS and ČSSD) and their representatives in the 2nd quarter of 2010. The lowest rate of negative statements are contextually presented a new political parties which successfully reached good results in the election (TOP 09 and VV). Conversely, a lot of testimonies with a high degree of negative statements were about the parties which failed in the parliamentary election (KDU-ČSL and the Greens) and about the party of Social Democrats which won the elections and the Communists. The Social Democrats can be attributed to the negative media image of scandal around Miloš Věček and long-term style of Jiří Paroubek's behavior.

The opposition ODS was a little bit better. The statements with negative connotation are related with scandals around Mirek Topolánek and Pavel Bém.

The question VO3 was monitored for parochialism in the news. The preference for domestic over foreign news was confirmed. Event that took place in our culture and the family context can frequently to become a news.

The structure of the media agenda was represented by all important issues. The society and economy categories dominated. Gained policy topic in the news ČT achieved 14% share in the period.

The political agenda was defined, what topics are most often associated the two strongest political parties (ODS and CSSD). One another competitor is the most commonly presented in a negative context (CSSD said to ODS about 54% negative statements, ODS to CSSD 65%).

Variability of genres news was minimal. The editors used a small amount of text patterns. The most common genre was reportage. Messages with the basic or extended information occurred only in the section called Headlines, but these patterns were in minority. The typical genre for session Události, komentáře was reportage and interview.

Part of quantitative research was the survey sample of media audiences. As the most important characteristics news viewers saw enough views from all interested parties and explain the context of events. Category number of domestic issues perceived as a substantial 77 surveyed, number of foreign posts to attach importance to the 20 respondents less.

Most of the sample media audience (76 %) considered Czech Television news in an open, impartial and independent. Political independence, however linked with public television, 11 % of respondents only. Czech Television has succeeded with audiences, who assigned the specific attributes of three major-surface stations. Most media associate with factuality, balance issues, objectivity and a true expression of language.

The principles of information quality violation in the session Události I found in comments of editors, which contains often rhetorical elements that bring the text to the recipient in dramatic way. A similar violation is apparent in the TV show Události, komentáře in speeches of presenters and editors, especially in their comments. Questions in interviews are often only rhetorical gestures and they have a provocative character. The moderators have an uncompromising stance to

guests. Editors like using the words in a metaphorical sense in session Události. Tendece called fictionalization of news is evident in almost all media today.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Jan Alexandr Janíček
Katedra:	Katedra bohemistiky
Vedoucí práce:	Mgr. Jindřiška Svobodová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2011
Název práce:	Analýza zpravodajství České televize se zaměřením na politický diskurs
Název v angličtině:	Analysis of Czech Television news with focus on political discourse
Anotace práce:	Předložená diplomová práce se věnuje analýze zpravodajství České televize se zaměřením na politický diskurs. Skládá se ze tří hlavních částí. Jedné teoretické a dvou praktických (analytických). V bakalářské práci jsou analyzovány relace pořadů Události a Události, komentáře odvysílané v období 2. čtvrtletí roku 2010. První praktická část je věnována kvantitativnímu výzkumu struktury politického zpravodajství. V této části je kladen důraz na medializaci jednotlivých politiků a politických stran, okrajově se autor věnuje žánrové variabilitě zpravodajství, problematice gender a průzkumu mediálního publika. Druhá praktická část je zaměřena na kvalitativní analýzu politického zpravodajství z hlediska jazykové úrovně.
Klíčová slova:	zpravodajství, Česká televize, ČT 1, Události, Události, komentáře, politika, zpráva, jazyk, informační kvalita, objektivita, žánr, tematika, obraz

Bakalářská práce	Analýza zpravodajství ČT se zaměřením na politický diskurs
Anotace v angličtině:	This bachelor thesis focuses on the analysis of Czech Television news with a focus on political discourse. It consists of three main parts. One part is theoretical and two parts are practical (analytical). The bachelor thesis contains analysis of TV show Události and Události, komentáře, issued in the second quarter of 2010. The first practical part is devoted to quantitative research of the structure of political news. In this section, emphasis is placed on the media coverage of politicians and political parties, partly the author focuses on the variability of genre news, issues of gender and media audience research. The second part focuses on the qualitative analysis of political news in terms of language level.
Klíčová slova v angličtině:	News, Czech Television, Czech Television 1, Události, Události, komentáře, politics, news, language, information quality, objectivity, genre, theme, picture
Přílohy vázané v práci:	DVD ROM
Rozsah práce:	108 s.
Jazyk práce:	Český

7. Seznam pramenů a základní literatury

DIGImedia 2010: Budoucnost patří kvalitnímu obsahu a interaktivitě. (16. duben 2011). Načteno z <http://www.ct24.cz/media/92408-digimedia-2010-budoucnost-patri-kvalitnemu-obsahu-a-interaktivite/video/1>

ATO-MEDIARESEARCH. (2010). *VOLEBNÍ SERVIS ČESKÉ TELEVIZE pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky 2010.* Získáno 27. 7 2011, z Česká televize:

<http://img7.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/sledovanost/byli-jsme-pritom/volby-2010.pdf>

ATO-MEDIARESEARCH. (nedatováno). *Měsíční zpráva (6/2011).* Získáno 8. srpen 2011, z Mediaserch: <http://www.mediaresearch.cz/file/444/mesicni-zprava-6-2011.pdf>

BARTOŠEK, J. (2002). Získáno 15. 4. 2011, z Jazyková analýza českých masmédií: http://www.pujcmesi.cz/jazykova-analyza-ceskych-masmedii_23.html

BUČEK, R. (2008). *Úloha médií v procesu tvorby veřejné politiky.* Brno: Diplomová práce na katedře Katedra ústavního práva a politologie Právnické fakulty Masarykovy univerzity.

BURTON, G., & JIRÁK, J. (2001). Úvod do studia médií. V G. Burton, & J. Jiráček, *Mediální produkt a jeho uspořádání* (str. 184). Brno: Barrister & Principal.

CABADA, L., & KUBÁT, M. (2004). *Úvod do studia politické vědy.* Praha: Eurolex.

ČECHOVÁ, M. et. al. (1997). *Stylistika současné češtiny.* Praha: ISV.

ČESKÁ TELEVIZE. (3. listopad 2010). *Česká televize.* Načteno z Vznik a první kroky ČT: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/vznik-a-prvni-kroky/>

ČESKÁ TELEVIZE. (15. 4. 2011). Načteno z Volby v České televizi - divácký trhák: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=4741&strana-3=77&category=3>

- ČMEJRKOVÁ, S., HAVLÍK, M., HAVLOVÁ, E., & KADERKA, P. (13. 10. 2010). *Česká televize*. Načteno z Analýza a hodnocení jazykové úrovně vybraných pořadů České televize: <http://www.ceskatelevize.cz/pub/press/737.doc>
- DIGIPŘÍJEM.CZ. (16. 4. 2011). *Strategií ČT pro Nová média*. Načteno z <http://www.digiprijem.cz/view.php?cisloclanku=2010100012>
- HARTLEY, J. (1995). *Understanding news*. London: Routledge.
- HENDL, J. (1997). *Úvod do kvalitativních metod*. Praha: Karolinum.
- HENDL, J. (1999). *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum.
- HOFFMANNOVÁ, J. (1997). *Stylistika a ...* Praha: Trizonia.
- HUK, M. (2008). *Sociologie médií*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha.
- KOHOUTEK, RUDOLF; ABZ SLOVNÍK CIZÍCH SLOV. (nedatováno). *ABZ Slovník cizích slov*. Získáno 8. srpen 2011, z medializace: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/medializace>
- LILLEKER, D. (2008). *Key Concepts in Political Communications*. London: SAGE.
- LOCKE, L. (1989). Qualitative Research as a Form of Scientific Inquiry in Sport and Physical. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 60, 1, 1–20.
- LOTKO, E. (2005). *Slovník lingvistických termínů pro filology*. V E. Lotko. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- LOUW, E. (2008). *The Media and Political Process*. London: SAGE.
- MCNAIR, B. (2004). *Sociologie žurnalistiky*. Praha: Portál.
- MCQUAIL, D. (1992). *Media Performance. Mass Communication and the Public Interest*. London: SAGE.
- MCQUAIL, D. (1999). *Media Performance*. London: SAGE.
- MCQUAIL, D. (2009). *Úvod do teorie massové komunikace*. Praha: Portál.
- MCQUAIL, D. (2010). *Mass Communication Theory*. London: SAGE.
- MEDIA TENOR, SPOL. S.R.O.* (nedatováno). Načteno z <http://mediatenor.cz/>

MEDIA TENOR, SPOL. S.R.O. (3. 10. 2010). *Česká televize*. Načteno z Analýza zpravodajství Českých televizí | 2010/Q2: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/analyza-zpravodajstvi-a-publicistiky/?id=4883&strana-5=1&category=5>

OSVALDOVÁ, B. (2001). *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum.

OSVALDOVÁ, B., & HALADA, J. (2002). *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. Praha: Libri.

SCHNEIDEROVÁ, S. (2008). *Informace - text - kontext*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

SCHULZ, W., HAGEN, L., SCHERER, H., & REIFOVÁ, I. (1998). *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Praha: Karolinum.

STRAUSS, A., & CORBINOVÁ, J. (1999). *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: Albert.

ŠMÍD, M., & TRUNEČKOVÁ, L. (2009). *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. Praha: Karolinum.

TRAMPOTA, T. (2006). *Zpravodajství*. Praha: Portál.

TRAMPOTA, T. (2006). *Zpravodajství*. V T. Trampota, *Zpravodajství* (str. 95). Praha: Portál.

TRAMPOTA, T., & M., V. (2010). *Metody výzkumu médií*. V *Analýza objektivita a jejího porušování* (str. 127). Praha: Portál.

WESTERSTAHL, J. (1982). *Objective News Reporting - Communication Research* 10. V *General Premises* (str. 403–424). Gothenburg: University of Gothenburg.

WIKIPEDIA.ORG. (3. 10. 2011). *Wikipedia.org*. Načteno z *Krise v České televize*: http://cs.wikipedia.org/wiki/Krise_v_%C4%8Cesk%C3%A9 televizi

ŽANTOVSKÝ, P. (2006). *Hovory o médiích*. V P. Žantovský, *Hovory o médiích* (stránky 145–153). Praha: Votobia.

8. Přílohy

Příloha č. 1

Události ze dne 1. 4. 2010, Téma dne. Mirek Topolánek odchází

Marcela Augustová /ČT/: Mirek Topolánek definitivně končí i v čele ODS. Na grémiu předal pravomoci volebnímu lídru Petru Nečasovi. Dvanáctého dubna to musí potvrdit výkonná rada, pak dosavadní předseda rezignuje. Svůj krok zaštil argumentem, že chce hlavně zabránit dvoukolejnému vedení nejsilnější pravicové strany.

Olga Málková /ČT/ : Když se před týdnem Mirek Topolánek rozhodl skončit jako volební lídr, spolustraníci mu ještě zatleskali.

Mirek Topolánek /ODS/: „Přeji pěkný večer. “

OM: Oznamit, že po sedmi letech končí jako předseda ODS, už ale přišel sám.

MT: „Já jsem se rozhodl, že za každou cenu zabráním dvojkolejnosti. Všechny mé kroky směřují a budou směřovat k tomu, aby stranu vedl dnešní volební lídr Petr Nečas. “

OM: Topolánek už předal všechny své pravomoci stranického šéfa Nečasovi. Zbývá jen, aby to za dva týdny potvrdila výkonná rada.

Petr Nečas /ODS/ : „Přinese velké uklidnění dovnitř Občanskodemokratické strany i, i našim voličům. Umožní nám se plně koncentrovat na volební kampaň. “

Zuzana Tvarůžková /ČT/: „Jak vážně to Mirek Topolánek s odchodem myslí, ukázal i tím, že novinářům neumožnil položit byt' jedinou otázku a před kamery je připravený se vrátit až po volbách. “

ZT: Topolánek dlouho bojoval, avšak ve vedení strany nakonec zůstal téměř sám. Když svou rezignaci oznamoval, byla na něm vidět rozezlenost i zklamání.

MT: „Řada věcí se mi podařila. Jestli jsem měl někde nešťastnou ruku, bylo to v personálních otázkách, což se nakonec potvrdilo. “

Petr Bendl /ODS/: „Já myslím, že je to pochopitelné, že Mirkovi Topolánkovi v téhle chvíli není nejlépe a že je mu úzko. Nicméně my jsme mu poděkovali za

spolupráci a jsme přesvědčeni, že tento jeho pomůže ODS a to je to nejdůležitější.“

Lukáš Dolanský /ČT/: Ostatní strany a potenciální koaliční partneři ODS Topolánkům odchod vítají:

Cyril Svoboda /KDU-ČSL/: „To je začátek očisty ODS, kde ti, kteří mají politiku jako kšeft, nebudou mít v ODS vliv. “

Ondřej Liška /SZ/ „Jestli má proto ODS lepší výchozí podmínky než pod vedením Mirka Topolánka, si netroufám říct, protože tu změnu na pozici lídra považuji de facto za kosmetickou. “

LD: Jen Sociálním demokratům přišlo Topolánkovo gesto málo.

Lubomír Zaorálek /ČSSD/: „Očekával bych, že Topolánek řekne: rezignuji, odcházím, nesu odpovědnost za situaci v ODS. To se nestalo. “

LD: S Topolánkem končí druhá éra občanských demokratů. Po konzervativním a stmelujícím vůdci Václavu Klausovi končí etapa muže, který stranu sice dokázal navenek otevřít, ale zároveň vnitřně rozdělit.

Události ze dne 1. 4. 2010. Téma dne. Mirek Topolánek: politik uvyklý krizím

Roman Pistorius /ČT/: Mirek Topolánek stál v čele občanských demokratů 7 let a se stranou vyhrál sedmery volby, od komunálních po senátní. Šéfoval Česku a krátce i Evropě. Na pokraji politické propasti se v minulosti ocitl už několikrát. Až dosud se vždy udržel.

Jan Osúch /ČT/ : Už samotný nástup Mirka Topolánka do čela ODS nebyl jednoduchý. Proslavená esemeska z roku 2002 o falešném a prázdném, předeslala vztahy nového a starého šéfa ODS. I přes Kalusův odpor, Topolánek prosazoval rozkročení, které mělo ODS přinést víc voličů.

Mirek Topolánek /ODS/ : „My samozřejmě hledáme partnera tak, abychom zabránili pokračování levicových vlád. “

To se povedlo. V roce 2006 Topolánek své jediné sněmovní volby vyhrál. Pro ODS navíc s rekordním ziskem. Důvěru pro svou vládu si zajistil až s pomocí pře-

běhlíků. Vláda a sní i ODS postupně ale ztrácela popularitu. Debakl v krajských a sněmovních volbách v roce 2008 poprvé citelně otrásl s jeho pozicí. Na stranickém kongresu v prosinci téhož roku navíc definitivně opustil Václav Klaus.

Václav Klaus: „Děkuji za těch společně prožitých téměř 18 let.“

Oslabený Topolánek přesto dokázal v boji o křeslo porazit Klausova přívržence Béma.

MT: „Ve chvílích, kdy jiní ztrácejí odvalu, víru, já začínám.“

Na začátku roku 2009 sice Topolánek v čele Evropské Unie ožil, doma ale sbírala body hlavně opoziční ČSSD. V březnu vyslovila i s pomocí koaličních poslanců vládě nedůvěru. Vítězství ODS v evropských volbách sice Topolánkovu pozici načas posílilo, stále víc jí ale oslabovaly pochybnosti o lidech, se kterými spolupracoval. Nejvíce kritizovaný byl jeho přítel Marek Dalík a toskánská dovolená. Šéfovy ODS škodily i kontroverzní vyjádření na adresu soupeřů i občasné agresivní výstupy.

Redaktorka: „Vy jste včera měl napadnout novináře Blesku.“

MT: „Jak jsem ho mohl napadnout, když byl zavřený v autě.“

Topolánek si svojí pozici ještě více zkomplikoval, když v loni v září odešel ze sněmovny. Někteří občanští demokraté chtěli i proto vloni na podzim změnit vedení. Topolánek ale kongres udržel jako programový a ještě zůstal.

MT: „Možná nás to definitivně nespojilo, každopádně nás ten kongres nerozdělil.“

Topolánkův konec v čele ODS odstartovaly neobratné výroky a obavy straníků o volební výsledek.

Události ze dne 1. 4. 2010. Téma dne. Příprava privatizace Nemocnice Na Homolce?

Marcela Augustová /ČT/: Někteří poslanci kritizují způsob, kterým Nemocnice Na Homolce vede účetnictví. Tedy přesněji nevede. Běžnou agendu svěřila soukromé firmě. Teď jí hodlá předat i klíčové smlouvy se zdravotními pojišťovnami, které představují miliardy korun. Odpůrci to považují za zcela neobvyklý krok a chtějí ho překazit.

Tereza Baldová /ČT/: Mzdy, personalistika, daňové účetnictví nebo třeba příprava smluv, výčet činností, které už dnes pro státní Nemocnici Na Homolce připravuje soukromá společnost. Důvod? Peníze. Management tvrdí, že tím ušetřil. Měsíčně platí firmě přes 3 miliony korun.

Vladimír Dbalý /Nemocnice Na Homolce/: Za dobu trvání kontraktu mezi Nemocnicí Na Homolce a vítězných uchazečem byly prokazatelně sníženy náklady na zajištění činností o více než 30%. Zdroj: email.

Vlastimil Sršeň /mluvčí MZČR/ „Pro tu nemocnici je to výrazně levnější varianta a nejen že ušetří na, dejme tomu, těch zaměstnancích atd., ale ušetří na spoustě dalších věcí.“

Kritici ale tvrdí opak. Podle nich je najímání soukromé firmy dražší, než kdyby agendu pro nemocnici zpracovávali její zaměstnanci.

Ludvík Hovorka /KDU-ČSL/ : „Domnívám se, že to povede postupně k tomu, že další a další agenda se bude vyvádět do soukromé firmy. Je to jakási privatizace zevnitř.“

David Rath /ČSSD/ : „Je to ještě jakési obírání, okrádání té nemocnice, protože totéž pořídíte v podstatě daleko levněji.“

Česká televize zjistila, že nemocnice chtěla zajít přitom ještě dál a firmě svěřit i kompletní účetnictví, včetně plateb od zdravotních pojišťoven. To jsou v případě Homolky 3 miliardy ročně.

LH: „Všechny citlivé věci, všechny citlivé obchody, výběrová řízení, všechno bude zajišťovat soukromá firma. To opravdu hraničí s podezřením, že tam může dojít k nějakému tunelování.“

Jestli nakonec takovou smlouvu nemocnice uzavře, není jasné. Její management poslal jen písemné vyjádření.

VD: „Nemocnice Na Homolce nepředala nikdy a ze žádné smlouvy žádné exekutivní pravomoci ani v agendě účetnictví nemocnice ani v agendě smluvních vztahů se zdravotními pojišťovnami“ zdroj: e-mail.

Zřizovatel nemocnice Ministerstvo zdravotnictví za jejím managementem stojí.

VS: „Outsourcing, pokud je dobře nastavený, je velmi výhodná záležitost a je využíván.“

DR: „Že Ministerstvo zdravotnictví podporuje tuto věc tak ve mně vzbuzuje určité pochybnosti.“

Případem se budou zabývat poslanci. Na stůj jej dostane zdravotní i kontrolní výbor sněmovny. Poslanec Hovorka se kvůli Nemocnici Na Homolce obrátil i na premiéra Jana Fišera. Odpověď zatím nedostal.

Události z 24.4.2010: Nesplněný slib poslanců: nezdánili si náhrady

O tom, jak si poslanci omezí vlastní výhody, mluví velmi často. Když ale pak přijde na schválení konkrétního zákona, najednou na to není dostatek času, nebo na to není prostě dostatečná politická vůle. Stejně je to i se zdaněním jejich náhrad. Původně tím chtěli přispět k řešení ekonomické krize.

Petr Braný (poslanec KSČM): „Princip solidarity, to by mělo patřit mezi základní ctnosti ústavních činitelů.“

Jenže teď se ukazuje, že zákon, který předložil právě komunistický představitel Petr Braný už loni, nebyli poslanci téměř za půl roku schopni projednat a schválit. Branému navíc velmi často v kuloárech naznačovali, že nemá šanci uspět.

Petr Braný: „Spíš to bylo předmětem takové...“Tak co? Budeš mít úspěch...Co manželka na to říká“ a takové ty žertíky.“

Poslanci a senátoři dnes pobírají kolem čtyřiceti tisíc na náhradách. Mnozí z nich tyto peníze považují za součást platu, a proto se zdanění brání. Nedávno se třeba ukázalo, že sociální demokrat Bohuslav Sobotka si z náhrad našetřil na nový byt.

Nejedná se přitom o malé peníze. Každý ze zákonodárců by měl měsíčně přijít o osum až devět tisíc korun.

To, že poslanci nedokážou novelu zákona prosadit, je líto lídrům politických stran.

Jiří Paroubek (ČSSD, předseda strany): „Souhlasím, že se hledá spíš cesta, aby to nešlo u některých poslanců, než aby to šlo, a z tohohle jsem zklamán.“

Miroslav Kalousek (místopředseda strany): „Já už jsem se o něco podobného pokoušel už v roce 2005. Neprosadil jsem to ani tenkrát.“

Petr Nečas (ODS, volební lídr strany): „Je to škoda, protože samozřejmě tím úplně zbytečně vzniká nedůvěra vůči parlamentu.“

Šanci budou mít poslanci zase po volbách. Otázkou je, zda tentokrát najdou už dostatek politické vůle.

Lukáš Dolanský, Česká televize.

Události z 26. 4. 2010: Odstartovaly volby nanečisto

Na středních školách odstartoval kontroverzní projekt Volby nanečisto. Třídenní akci, při které si mají studenti zkusit jak a koho by volili, organizuje společnost Člověk v tísni. Volby, které mají v mladých lidech podpořit zájem o politiku, ale paradoxně kritizují samotní politici, hlavně Sociální demokrati. Jejich hejtmani nakonec dosáhli toho, že ministerstvo školství alespoň stáhlo svou záštitu nad celým projektem.

Pražské gymnázium na Vítězné pláni je jedna ze sto čtyřiceti pěti středních škol, která se do projektu studentských voleb zapojila, a zájem byl veliký.

Josef Karták (student): „Bylo to asi zajímavý, no...Nějaká zkušenost před tím, než budu volit jako doopravdy.“

Padesátka škol se ale z projektu na poslední chvíli odhlásila, a to kvůli politikům. Třeba ve středočeských středních školách volby výrazně neporučil hejtman David Rath. Pod tlakem hejtmanů se nakonec projektu zřeklo i ministerstvo školství.

David Rath: „Bylo nebezpečí, že některá z politických stran to může využít a zneužít vůči těm svým politickým soupeřům.“

Petr Nečas: „Nevím, nevím, jak by strany mohly zneužít vlastně masového průzkumu veřejného mínění mezi mladýma lidma, který je navíc organizovaný veřejnými institucemi.“

Organizátoři se ale brání. Nejde o propagaci konkrétních stran, ale jen o snahu přivést mladé k přemýšlení o politice. A stranám vzkazují, aby si výsledky vzaly jako vodítko, jak se přiblížit mladým.

Marek Fajfr (učitel): „Možná předvídají nějaký výsledek těch voleb a očekávají, že nebude zrovna konkrétně nahrávat jejich konkrétní politické straně.“

Karel Strachota (ředitel programu Jeden svět na školách): „Já se domnívám, že výsledky studentských voleb by mohly být vnímány jako jeden z mnoha předvolebních výzkumů.“

Barbora Gebalová (studentka): „Já si myslím, že se bojejí. Ti studenti jsou už vychováni jinak a už jsou vychováni daleko víc liberálně, a že právě jim by to uškodilo.“

Organizátoři tlaku ale nakonec ustoupili. V okamžiku, kdy slíbili, že výsledek voleb vyhlásí až po těch opravdových, celý projekt přestal vadit i hejtmanu Davidu Rathovi.

Jiří Kuhn (ředitel, Gymnázium Nymburk): „Popravdě řečeno já jsem v tom od začátku žádnou politiku nebo politizaci nehledal a ani jsem ji tam nenašel.“

Paradoxní na tom je, že strach politiků byl zbytečný. Podle rok starého dotazníkového šetření mezi středoškoláky politické preference mladých více či méně kopírují zbytek společnosti.

Mladých lidí, kteří by letos poprvé mohli přijít k urnám je čtyři sta tisíc. To je obrovské číslo, které by mohlo změnit volební výsledky. Problém této skupiny ale je, že mnozí z nich se k volbám nakonec vůbec nedostaví, a to chce změnit tento projekt.

Olga Málková a Tomáš Dolanský, Česká televize.

Události ze dne 28. 4. 2010: ODS a ČSSD se prou o předvolební mítinky

Měsíc do voleb, ODS a ČSSD se dostaly do vyhroceného sporu ohledně narušování předvolebních mítinků. ČSSD tvrdí, že ODS posílá na jejich setkání organizované skupinky odpůrců. Občanští demokraté to odmítají a ostře kritizují fakt, že se na mítincích Sociální demokracie pohybují policisté v civilu. Je to stejné před každými volbami. Dvě nejsilnější strany se hádají o to, kdo komu narušuje mítinky. Tentokrát jde o úterní setkání ČSSD v Pardubicích. Podle ODS tu policie šikanovala poklidné odpůrce. Verze levice je jiná. Na setkání ODS záměrně posílá své úderníky. Vše navíc pod dozorem místní radnice.

To rozpoutalo ostrou hádku mezi bývalým ministrem vnitra Ivanem Langerem a bývalým ministrem obrany Jaroslavem Tvrdíkem.

Ivan Langer: „Pan Paroubek a pan Tvrdík musí pochopit, že žijeme ve svobodné zemi a že nemohou přikázat lidem, aby Jiřího Paroubka milovali.“

Jaroslav Tvrdík: „Pískají tam, porušují tam zákon...Tak to dělají s přímým vědomím šéfa volební kampaně Ivana Langera.“

A jak to vypadalo v Pardubicích? „Předložte občanský průkaz“, slyšeli včera na mítinku ČSSD v Pardubicích jejich odpůrci s transparenty. Policisté v civilu i v uniformách zjišťovali jejich totožnost.

Občanka: „Policisté některé z nás při zvedání transparentů legitimovali opakovaně.“

Jiří Razskazov (radní): „Je to normální zastrašování lidí, který se nesmí opakovat, a je úplně jedno, jestli je to demonstrace Sociální demokracie nebo ODS.“

Martina Janovská (mluvčí KŘ Policie ČR Pardubického kraje): „Policisté na místě vyhodnotili tu situaci tak, jak ji vyhodnotili, a využili svého zákonného práva k prokázání totožnosti některých osob.“

Radní Pardubic, mezi kterými jsou zástupci ODS, lidovců, Sdružení nezávislých kandidátů i nestraník, si stěžovali policistům přímo na náměstí.

Jiří Razskazov: „To je prostě něco neuvěřitelného, co si dovoluujete dvacet let po revoluci.“

Policista: „Pane, prosím vás, nekřičte na nás.“

Jaroslav Deml (primátor, Pardubice): „Ty lidi nic neudělali, tak jako proč se snaží zapsat nebo, aby jim ukazovali občanské průkazy. Prostě...Ať udržují veřejný pořádek a ten tam nikdo nepo-- neporušoval.“

Oba politici nakonec vytáhli kompromitující fotografie. ČSSD komentuje, že její mítinky narušují členové modrého týmu.

Jaroslav Tvrdík: „Tady jsou poměrně jednoduché a přímé důkazy o tom, že na mítincích chodí „raubí“ z Občanskodemokratické strany.“

Na těch svých zas ODS dokazuje, že mítinky ČSSD hlídá tajná policie.

Ivan Langer: „Na mítincích Sociální demokracie je přítomna nejen uniformovaná, ale policie v neuniformách.“

Oldřich Martinů (policejní prezident): „Policie není zneužívána k politice a strana takovým způsobem, že by stranila jedné politické straně. To naprosto vylučuji a proti takovým tvrzením se ohrazuji.“

A od hádky se distancuje i ministr vnitra Martin Pecina. Podle něj ho zatahování do podobných sporů jen uráží.

Vlastimil Vajner a Lukáš Dolanský, Česká televize.

Události ze dne 5. 5. 2010

Reportér: Přímo při vystoupení na meetingu ČSSD v Brně napadl starší muž Bohuslava Sobotku. Místopředseda strany dostal pěstí do obličeje a viditelně otrěsený z místa okamžitě odešel. Útočníka zadržela policie. Prezident Václav Klaus už předtím vyslyšel výzvu sociálních demokratů a oficiálně odmítl násilí na předvolebních meetinzích. Na setkání ve Slaném přineslo několik studentů transparent, který ČSSD označila za agresivní, a v Kladně pak někdo vhodil mezi lidi skleně-

nou lahev. Vedení Sociální demokracie označilo za organizátory útoku pravicové strany v čele s ODS. Ta ale nařčení odmítá.

Václav Klaus: „Tyhle věci na naše meetingy, do naší demokracie, která chce být demokracií vyspělou a civilizovanou opravdu, opravdu nepatří. Na druhé straně si myslím, že by si všichni účastníci těchto meetingů, a teď mluvím v množném čísle, měli každý z nich uvědomit, jakým dílem, větším či menším, k tomu sami přispěli.“

Zdeněk Škromach /ČSSD/: „Že modrý tým a ODS se sami přihlásili k tomu, že nejde o spontánní, o spontánní reakci občanů, ale že jde o organizovaný způsob napadání legálních veřejných akcí. To je poprvé od listopadu 89, kdy tady dochází k prvkům určité totality.“

Alexandr Vondra /ODS/: „Pro nás je absolutně nepřijatelné házet sklenice s utopenci na veřejných politických shromážděních. Jsme proti tomu, říkali jsme to, říkáme to a budeme to říkat. Z druhé strany nejde házet do jednoho pytle všechny projevy nesouhlasu s politikou konkrétní politické strany.“

Události ze dne 5. 5. 2010. Česku hrozí soud kvůli obří zakázce

Roman Pistorius /ČT/: Brusel hrozí Česku soudem kvůli koupi čtyř vojenských přepravních letadel KASA. Kritizuje, že vláda nevypsala výběrové řízení a porušila tak evropská pravidla hry. Pokud zdejší politici obchod se španělskou firmou dostatečně neosvětlí, může žaloba skončit u tribunálu v Lucemburku

Tomáš Vlach /ČT/: Miliardové zbrojní zakázky bez tendru nejsou v pořádku, vzkazuje Česku Brusel

„Česká republika obešla řádnou soutěž na evropském trhu a to může vést až k plýtvání penězi daňových poplatníků.“ ČTK, výzva Evropské komise.

Evropská komise se odvolává na 6 let starou směrnici. Podle ní musí být zadávání veřejných zakázek dostatečně průhledné a všichni uchazeči by měli mít stejné šance. Výjimky existují třeba u strategických zbraňových systémů nebo v době války. Česko argumentovalo, že Kasy potřebuje k zabezpečení zahraničních misí. Evropskou komisi tím nepřesvědčilo.

Martin Barták: „Evropská unie asi má právo toto zkoumat a až vznese konkrétní dotazy, tak já věřím, že budeme schopni bezezbytku zodpovědět.“

Vláda má teď dva měsíce na vysvětlení všech okolností kontraktu. Pokud nepřesvědčí, tak bude následovat výzva k nápravě, případně soud. Zakázku schválil před dvěma lety Topolánkův kabinet s tím, že armáda pořídí jeden stroj Kása od konsorcia EADS výměnou za pět nepotřebných bitevníků L-159. Další tři Káasy koupí. Českým prostředníkem je Omnipol. Ministerstvo obrany zaplatí zhruba 4 mld. korun.

Jaroslav Štefec: Evropská komise v tomto případě v podstatě ani nemohla jinak postupovat, protože Česká republika šla bez výběrového řízení do tendru, který velmi výrazně přesahuje pravidla.

První z objednaných letadel už vojáci používají a opakovat kontrakt tak prakticky nelze. Česku ale hrozí značná pokuta.

Události ze dne 6. 5. 2010. Téma dne. ČSSD po útoku na Sobotku mění kampaň

Josef Maršál /ČT/: Tři týdny do voleb a ČSSD mění volební kampaň. Ruší všechny velké akce a voliče bude lákat jen na malých setkáních. Reaguje tak na útok na místopředsedu Bohuslava Sobotku. Ten dostal pěstí od opilého muže na meetingu v Brně. Dnes ho propustili z nemocnice. Osmáctyřicetiletého útočníka čeká v sobotu soud.

Jan Osúch /ČT/: Nenávistný plakát ve Slaném, letící sklenice v Kladně, útok pěstí v Brně a nově taky zapálený stánek v Plzni. Už toho bylo dost, říkají sociální demokraté a ruší velké předvolební akce.

Jiří Paroubek /ČSSD/: „My půjdeme za lidmi z důvodu jejich bezpečí, nebudeme provádět centrální kampaň na náměstích.“

Jaroslav Tvrdík /ČSSD/: „My prostě nejsme schopni lidem na těchto velkých meetingech zaručit jejich bezpečnost.“

Ve zbylých třech týdnech volební kampaně tak chtějí Sociální demokraté pořádat jen malá regionální setkání. Voliče chtějí lákat taky třeba v továrnách nebo na vysokých školách.

Podle ČSSD vyvolává nenávistnou atmosféru na jejich meetinzích ODS a její sympatizanti. Bylo tomu tak prý včera i v Brně.

Jeroným Tejc /ČSSD/: „Mohl to být jeden z impulsů, které toho člověka dohnal k takto zákeřnému útoku.“

ODS útok na Sobotku odsoudila. Varovala ale ČSSD, aby z události nedělala společenskou hysterii.

Petr Nečas /ODS/: „ Agresivitu plnou podpásových a osobních útoků vnesla do kampaně Sociální demokracie.“

Podle sociologa Vojtěcha Bednáře by rozhodnutí Sociálních demokratů mohlo přispět k uklidnění situace.

Vojtěch Bednář: „V okamžiku, kdy zapálíte první jiskru násilí, tak ty další budou pokračovat a budou se zesilovat.“

Jiří Paroubek dnes navíc obvinil z kampaně proti ČSSD i některá média a vzkázal jim, že už s nimi nebude mluvit.

Jiří Paroubek /ČSSD/: „Na otázky a aktivity Mladé fronty Dnes, Lidových novin a Hospodářských novin vůbec nebudeme reagovat.“

Jiří Kubík /MF DNES/: „U nás mají prostor různé politické strany. Nikomu nestráníme.“

Muž, který v opilosti zaútočil na Sobotku, už byl trestaný. Policii řekl, že na meeting šel s úmyslem 1. Místopředsedu ČSSD napadnout. Vadilo mu prý jeho počínání v čele Ministerstva financí i ohledně deregulace nájemného. To řekl i těsně po zatčení.

Útočník: „Já jsem věděl, že to udělám. Já jsem na to osm let čekal. Vláda jednala protizákonně.“

Tomáš Kužel /Policie/: „Tento podezřelý je podezřelý ze 2 trestních činů, a to jednak, jak už jsem předeslal, z výtržnictví, a jednak z trestného činu násilí proti úřední osobě.“

Útočníka ještě čekají další výslechy, až pak se policie rozhodne, jestli na útočníka uvalí vazbu. Ve zkráceném řízení by se k soudu mohl dostat už v sobotu.

Martin Pecina: „Já bych byl rád, kdyby se z toho stal exemplární případ, protože, protože je to věc, která myslím ohrožuje demokracii v této zemi.“

Bohuslav Sobotka opustil odpoledne nemocnici. Poranění krční páteře doléčí doma.

Bohuslav Sobotka: Po ukončení pracovní neschopnosti jsem připraven se opět plně zapojit do předvolební kampaně ČSSD.

V tiskovém prohlášení taky poděkoval lékařům a vzkázal, že se útokem nenechá zastrašit.

Události ze dne 26. 5. 2010. Téma dne

Marcela Augustová /ČT/: Po předvolebních návnadách politických stran už došlo i na sliby povolební. ODS představila pětatřicet bodů, které hodlá prosadit. Chce zrušit tři ministerstva nebo přijmout zákon o vyrovnání rozpočtu.

Roman Pistorius /ČT/: A bude-li vládnout ČSSD? Chystá se schválit národní program proti korupci nebo škrtnout zdravotnické poplatky.

Lukáš Dolanský /ČT/: Stále ještě je to součást předvolební kampaně, ale pro voliče to má mnohem větší smysl než billboardy u silnic. Politické strany odkrývají svoje činy, které jejich vlády udělají jako první věc po volbách.

Petr Nečas /ODS/: „Přijetí finanční ústavy a zákona o vyrovnání rozpočtu. Klíčová norma pro budoucnost České republiky.“

Kabinet ODS Nečas nazval vládou rozpočtové odpovědnosti a chce třeba zřídit Národní rozpočtovou radu, zvýšit osobní odpovědnost politiků a úředníků, zrušit tři ministerstva, zavést dvourychlostní mateřskou, tedy mateřskou ve výši 70 % původního platu jen po 28 týdnů anebo navázat výplatu sociálních dávek na školní docházku dítěte.

Své plány na prvních 100 dní vlády vzápětí zveřejnila i ČSSD.

Jiří Paroubek /ČSSD/: „Tak určitě to jsou věci, které se týkají poplatků ve zdravotnictví, boje proti korupci.“

Dále plánuje třeba jmenovat vládního zmocněnce pro boj s nezaměstnaností, obnovit první tři dny placené nemocenské, vyplatit tzv. 13. Důchod, zavést přímou volbu prezidenta nebo schválit přísnější zákon o veřejných zakázkách.

I ostatní strany, které budou pravděpodobně hrát důležitou roli při sestavování koalic, mají jasno. Lidovci už ví, co budou dělat jednotliví ministři.

Cyril Svoboda /KDU-ČSL/: „Premiér nahradí stávající výběrové komise, prověřené zakázky novými. Ministr financí zruší ekotendr. Ministr zemědělství odvolá generálního ředitele Státního podniku Lesy České republiky. Ministr práce a sociálních věcí svolá zástupce politických stran k důchodové reformě.“

A TOP09? Ta nabízí hlavně rozpočtovou odpovědnost.

Miroslav Kalousek /TOP09/: „Prvořadou prioritou je okamžité zpracování novel zákonů, které definují výdaje veřejných rozpočtů tak, aby ty výdaje bylo možné snížit. Pak to jsou kroky, které povedou ke zvýšení efektivity státní správy.“

Tak či onak, voliči rozdají karty politickým stranám už o tomto víkendu. Až potom bude jasné, jaká koalice vlastně vznikne a co všechno dokáže prosadit.

Události, komentáře z 22. 4. 2010. Vlček odchází ze sněmovny i z kandidátky

Jakub Železný /ČT/: „Miloslav Vlček odchází z funkce předsedy poslanecké sněmovny. Rezignuje i na poslanecký mandát a nebude kandidovat v květnových volbách. Politický vaz mu zlomily kauzy se státní dotací a půjčkou. Předseda Sociální demokracie Jiří Paroubek označil páně Vlčkův postoj i za statečný a řekl, že za celou věcí je, cituji, mediální štvance.“

JŽ: „Mandátu i funkce předsedy dolní komory se Miloslav Vlček vzdá ke 30. dubnu. Oznámení o konci politické kariéry 3. nejvyššího ústavního činitele Česka přišlo v docela neobvyklou chvíli. V okamžiku, kdy ČSSD určitě chtěla, aby se média soustředila na jinou věc, zahájení ostré fáze kampaně.“

Lukáš Dolanský /ČT/: Sociální demokraté odstartovali svou volební kampaň skutečně originálně. Ještě než se vydali mezi voliče, rozloučilo se vedení Sociální demokracie s Miloslavem Vlčkem. Ten se na jednání grémia rozhodl složit všechny funkce, předsedu sněmovny, poslanecký mandát a vzdá se i kandidatury v příštích volbách.

Jiří Paroubek /ČSSD/ „Já to považuju za mimořádně odpovědný a odvážný krok.“ Sám Vlček na tiskové konferenci nepromluvil. Šéf kampaně Jaroslav Tvrdík se snažil novinářům zakázat jakékoliv otázky, týkající se jeho kauz.

Jaroslav Tvrdík /ČSSD/: „Žádné dotazy k této věci, myslím, nejsou již na místě.“ A když přesto přišla otázka přímo na Vlčka, omezil se jen na jednu větu.

Miloslav Vlček /ČSSD/: „Já potvrzuji slova předsedy Jiřího Paroubka. K 30. 4. se vzdám mandátu.“

Miloslav Vlček neustál to, když několikrát za sebou lhal, když vysvětloval svoje kauzy.

LD: „Nejdříve dělal, že nezná svého poradce. Pak si byl jistý, že neporušil zákon, když svému bývalému asistentu vrátil jeden milion korun v papírovém pytlíku.“

Jenže podle zákona může člověk zaplatit v hotovosti maximálně půl milionu korun.

Olga Málková /ČT/: „Sociální demokraté okamžitě přešli do protiútoků. Vlčka vyzdvihli jako vzor ctnostného chování a k rezignaci postupně vyzvali bezmála půlku politické scény. Například Petra Nečase, Ivana Langera, Petra Bendla a Petra Gandaloviče z ODS, ale i Miroslava Kalouska z TOP09 a dokonce Radka Johna z Věcí veřejných.“

Martin Kupka /ODS/: „Je nehorázné, pokud někdo místo přiznání viny, se snaží házet bahno na všechny ostatní, a to lživě a nepodloženě.“

Miroslav Kalousek /TOP09/: „Vytříbený styl pana předsedy Jiřího Paroubka je, že když sám má problém, tak plyve na druhé lidi. Já bych mu doporučil, ať se stará o sebe.“

Tlak na odchod Vlčka nebyl jen zevnitř ČSSD. K jeho odchodu vyzvali i Občanští demokraté, protože podle nich dělá sněmovně jen ostudu.

Petr Nečas /ODS/: „Můžeme si dovolit mít předsedu poslanecké sněmovny, který si přenáší miliony v papírovém sáčku?“

Kdo nastoupí na Vlčkovo místo v čele sněmovny, a jestli vůbec někdo, zatím není jasné. Jednací řád dolní komory totiž vůbec nepočítá s tím, že by její předseda rezignoval.

Události, komentáře z 28. 5. 2010. Volby 2010

Martin Veselovský /ČT/: V podstatě rok trvající předvolební kampaň jela v nejvyšších obrátkách až do úplného finále. Politici se snažili ulovit voliče i v posledních desítkách minut před otevřením volebních místností. Jak se jim to podařilo, to se dozvíme už zítra. Dnešní Události, komentáře se tak budou pohybovat v jakémsi mezičase mezi dvěma volebními dny. Je také množství událostí, které stojí za to komentovat. Dobrý večer.

Přes 8 mil. voličů má možnost rozhodovat o složení nové Poslanecké sněmovny i o podobě budoucí vlády. Výsledky voleb navíc ovlivní i to, kdo by se mohl stát příštím prezidentem republiky. K volebním urnám dnes mezi prvními přišly také české volební špičky.

Za obrovského zájmu médií přišel volit prezident Václav Klaus. Volby označil za výjimečné, protože do nich zasahují nové, málo známé strany, a protože konečně končí nejdelší volební kampaň v historii. Trvala skoro rok.

Václav Klaus: „Zneklidňovala, destabilizovala, ještě popichovala k tomu, aby vznikaly takové menší vnější spory mezi stranami.“

Lívie Klausová: „Pan prezident ani mně neprozradil, komu hodil svůj hlas.“

Zato premiér Jan Fisher volil stejnou stranu jako jeho manželka a syn. K urnám přišel jen s jedním volebním lístkem v ruce a prozradil, co pro něj bylo nejdůležitější při rozhodování.

Jan Fisher: „Programy, programové principy, přístupy k ekonomice, přístupy k sociálním záležitostem, k zahraniční politice, extrémismu.“

Hned v prvních hodinách odvolili také lídři politických stran. Stylově v oranžové kravatě přišel šéf ČSSD Jiří Paroubek. A i když se mu nepodařilo hned na poprvé

zaměřit správným směrem, nakonec úspěšně odvolil. O velkém vítězství Sociálních demokratů ani na chvíli nezapochoyboval a vzkázal voličům, že rozhodují o tom, v jakém státě budou žít.

Jiří Paroubek /ČSSD/: „Ve státě, který je solidární, nebo ve státě plném sobectví.“

V doprovodu manželky a dvou synů přišel lídr ODS, Petr Nečas. Podle svých slov doufá, že volby skončí tak, aby mohla vzniknout středo-pravá koalice.

Petr Nečas /ODS/: „Stojíme před důležitou křižovatkou, zda se vydáme řeckou cestou ke státnímu bankrotu, anebo cestou rozumné, odpovědné, rozpočtové politiky.“

Tyto volby ovlivní život našich dětí a vnuků, prohlásil předseda TOP09 Karel Schwarzenberg a voličům vzkázal, že když někomu nevyhovuje žádná strana, dokáže to pochopit, ale omluva pro neúčast to není.

Karel Schwarzenberg /TOP09/: „To není výmluva nehodit ten lístek. Člověk se musí rozhodnout pro to, co ještě relativně považuje za nejlepší.“

Lídři KDU-ČSL Cyril Svoboda a Strany Zelených Ondřej Liška pevně věří, že také jejich strany se nakonec do Poslanecké sněmovny dostanou.

Cyril Svoboda /KDU-ČSL/: „Máme šanci dosáhnout podle mě výsledku, já bych to viděl, v tom intervalu od těch 6,5 do 8 %.“

Ondřej Liška /SZ/: „Tyhle volby budou mimořádné v tom, že půjde volit mnohem více mladých lidí než v předchozích volbách.“

Účast mladých lidí u volebních urnách by potěšila i bývalého prezidenta Václava Havla. Ten by navíc přivítal, kdyby volby dopadly tak, aby vznikla vláda na celé 4 roky.

Václav Havel: „Nemusí se pořád o jeden hlas bát, že ji někdo svrhne.“

Volební místnosti budou otevřené zítra od 8 do 14 hodin. Redakce a Alice Šinápková, Česká televize.

Příloha č.2

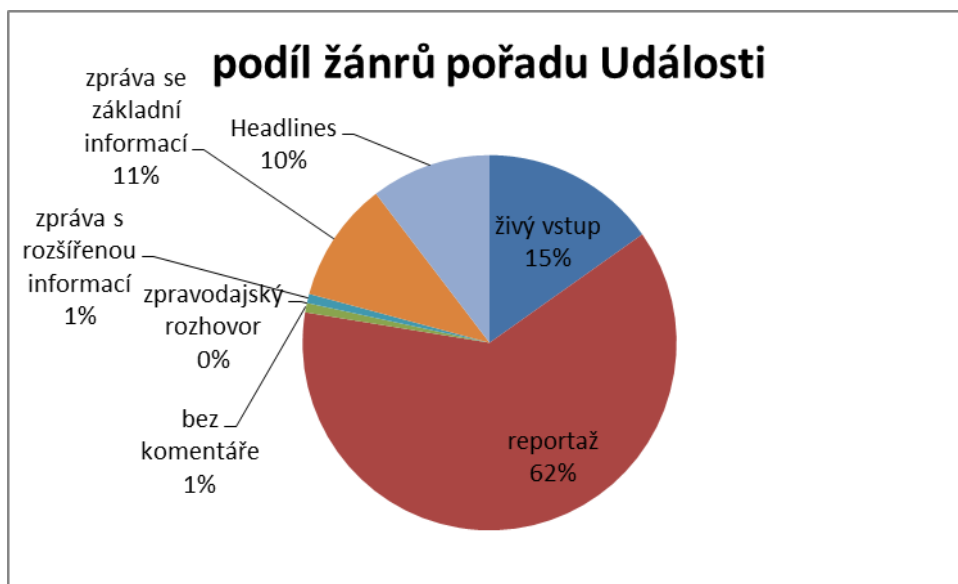
Příloha č. 3

Události 8. 4. 2010 – 14. 4. 2010

	počet příspěvků	Stopáž (sec.)
živý vstup	19	2227
reportáž	78	9628
bez komentáře	1	65
zpravodajský rozhovor	0	0
zpráva s rozšířenou informací	1	62
zpráva se základní informací	13	325
Headlines	13	427

Podíl příspěvků v relaci Události 2. čtvrtletí 2010

Charakter zprávy	počet příspěvků	Celková stopáž (min.)
Obrazová zpráva	1540	2567,2
Čtená zpráva	98	163,8
celkem	1638	2731

Příloha č. 4 - Dotazník průzkumu mediálního publika

Tento dotazník se týká výzkumu, jehož cílem je analyzovat publikum a jeho mínění o televizním zpravodajství. Budu velice rád, pokud projevíte ochotu mi odpovědět na následující dotazy.

* Povinné pole

1. Jste žena, nebo muž *

2. Váš věk je *

- 0-15
- 16-20
- 21-30
- 31-40
- 41-60
- 61 a více

3. Vzdělání máte *

- základní
- střední odborné
- střední všeobecné
- vysokoškolské

4. Máte nahlášeno trvalé bydliště v kraji: *

5. Kolik máte v domácnosti (nikoli na chatě či chalupě) televizních přijímačů?

- 1
- 2
- více

6. Díváte se častěji než pětkrát týdně na některý z následujících televizních programů: *

- ČT1
- ČT2
- ČT24
- Nova
- Prima
- jiné:

7. Zpravodajské pořady sledujete *

- Více než jednou denně
- Přinejmenším jednou denně
- Přinejmenším třikrát týdně
- Příležitostně

8. Který zpravodajský pořad z následující nabídky sledujete nejčastěji? *

Označte jen tu relaci, kterou sledujete pravidelně, případně ty, mezi kterými volíte nejčastěji.

- Události (ČT)
- Události v regionech (ČT)
- Události, komentáře (ČT)
- Televizní noviny (Nova)
- Zprávy TV Prima
- jiné:

9. Projevujete zájem o následující oblasti zpravodajství:

	Ano	Ne
ekonomika	☐	☐
společnost	☐	☐
bezpečnost, kriminalita	☐	☐

	Ano	Ne
politika	☐	☐
justice	☐	☐
ekologie	☐	☐
kultura, zábava	☐	☐
zdravotnictví	☐	☐
neštěstí	☐	☐
sociální problematika	☐	☐
sport	☐	☐
jiné	☐	☐

10. Jak byste vyhodnotili následující charakteristiky televizního zpravodajství z hlediska jejich důležitosti? *

	Velmi důle- žité	Docela dů- ležitě	Nepříliš dů- ležitě	Zcela nedů- ležitě
Osobnost moderátora	☐	☐	☐	☐
Množství zachycených témat	☐	☐	☐	☐
Počet domácích zpráv	☐	☐	☐	☐
Počet zpráv ze zahraničí	☐	☐	☐	☐
Počet zpráv z vašeho regionu	☐	☐	☐	☐
Dostatečný obrazový materiál	☐	☐	☐	☐
Přítomnost doprovodné grafiky (grafy, tabulky)	☐	☐	☐	☐
Vysvětlování souvislostí událostí	☐	☐	☐	☐
Dostatečné množství názorů všech zúčastněných stran	☐	☐	☐	☐

11. Veřejnoprávní Česká televize by měla představovat otevřený veřejný prostor pro vyjádření zkušeností, postojů a prožitků vlastních různým lidem a skupinám. Jak podle vás ČT tuto funkci plní?

- Zcela dostatečně
- Spíše dostatečně
- Spíše nedostatečně
- Zcela nedostatečně

12. Česká televize by také měla přinášet zpravodajství zakládající se na otevřenosti, nestrannosti a nezávislosti. Jak podle vás splňují tato kritéria zpravodajské pořady ČT?

- Zcela dostatečně
- Spíše dostatečně
- Spíše nedostatečně
- Zcela nedostatečně

13. U příležitosti voleb Česká televize připravuje na ČT1 a ČT24 specializované volební zpravodajství. Jak jste s jeho formou a obsahem spokojen/á?

- Zcela spokojen/á
- Spíše spokojen/á
- Spíše nespokojen/á
- Zcela nespokojen/á
- Nesleduji volební zpravodajství

14. Které z následujících přívlastků (atributů) spojujete se zpravodajstvím ČT?

- faktičnost (fakta převažují nad fikcí)
- vyváženost témat
- objektivita
- politická nezávislost
- zábavná funkce
- správné jazykové vyjadřování
- jiné:

15. Které z následujících přívlastků (atributů) spojujete se zpravodajstvím TV Nova?

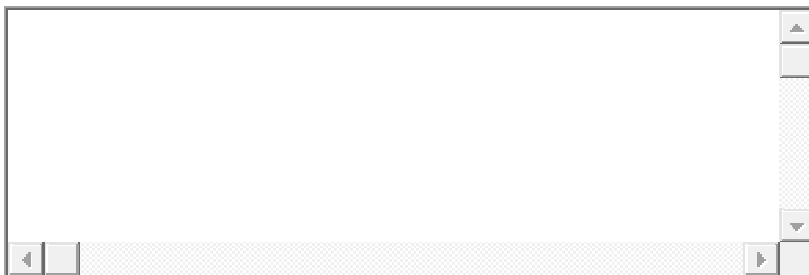
- faktičnost (fakta převažují nad fikcí)
- vyváženost témat
- objektivita
- politická nezávislost
- zábavná funkce
- správné jazykové vyjadřování
- jiné:

16. Které z následujících přívlastků (atributů) spojujete se zpravodajstvím TV Prima?

- faktičnost (fakta převažují nad fikcí)
- vyváženost témat

- objektivita
- politická nezávislost
- zábavná funkce
- správné jazykové vyjadřování
- jiné:

17. Pokud nejste spokojeni s televizním zpravodajstvím obecně, napište do následujícího pole, co se vám na současném stavu nelíbí.

A large, empty rectangular text input field with a thin border. It features a vertical scrollbar on the right side and a horizontal scrollbar at the bottom, indicating it is designed for multi-line text entry.